

pen

VESTNIKOV
MESEČNIK
četrtek,
28. decembra,
2000,
69. številka

... v novo leto se poškaliti ščen!

FUL 2001! KUL

Fotografija: Jurij Zauneker

Penovci sporočamo, da bo Vestnikov mesečnik izhajal tudi v naslednjem tisočletju.

Prva številka izide v četrtek, 25. januarja 2001.

INTERVJUJI

GIDER HORVATA

Konec leta je priložnost za trenutek postanka. Če je opravljeno v letu 2000 v redu, bo postanek daljši in se ga bomo spominjali večkrat. Državnozborni poslanec FERI HORVAT (z očali) verjetno nima razloga za slabo voljo. Po oktobrskih parlamentarnih volitvah je namreč znova zasedel poslanski stolček. Šušljalo se je tudi, da bi danes lahko bil minister v Drnovškovi vladi, pa se pač za to ni odločil. Morda pa se bo za aktivno udeležbo na naslednjem radenskem Maratonu treh src leta 2001, o katerem ga sprašuje športni novinar TONČEK GIDER (tudi z očali in še mikrofonom).

VESELI DECEMBER I PREDSIEDNIK TURISTIČNE ZVEZE SE KESA

Tako vsaj kaže, če MARJANA ROŽICA opazujete v trenutku, ko ga je »škljocnil« pentutar JOG. Nedavno je bil namreč na rakičanski Srednji kmetijski šoli, prestregla pa sta ga gospoda Miklavž in Parkelj. Nič kaj prijazno sta mu ukazala, naj spokorno prizna grehe, in ker je predsednik to napravil brez ugovarjanja, pentutarski viri poročajo, da so ga kmalu potem izpustili. Varno se je odpeljal nazaj proti matici ljubljanski. In da bi bila sprava po neprijetnem dogodku popolna, mu je ravnatelj ŠTEFAN SMODIŠ podaril še sliko.

Priznam
in se kesam!

BOLJE PREPREČITI, KAKOR ZDRAVITI !

Vsem razposajencem, ki pozabljate, da prijetnim alkoholno podprtim uram praznične razuzdanosti nujno sledi trenutek streznitve, tole fotoopozorilo. Z željo, da ga kar najbolje premagate – mačka seveda! ACI

VESELI DECEMBER II

SKUPNA
KMICA

PREKMURSTVO

Ko tako pomembne osebe staknejo glave, ni dvoma: govora je o večjem vplivu murskega sveta v dihanju domače nam dežele slovenske. Desno zgoraj (najbolj podoben dirigentu) je dr. OTO NORČIČ, predsednik društva Primoža Trubarja, ob njem pa generalni sekretar Urada predsednika republike

MARJAN ŠIFTAR. Sede ju poslušata predstavnika sedme sile – na desni direktorica žurnalističnega dela soboške »žute kuče« IRMA BRENKO, na levi pa vseved (predvsem ko gre za dejstva in tute o slovenskem jet-setu, njegovih sorodstvenih in siceršnjih vezeh) ALEKSANDER LUCU. Šušlja se, da sta Benkova in Luc podpisala ekskluzivno pogodbo o sodelovanju slednjega pri Pentutah 2001. Veselo pričakujmo naslednji Pen!

Foto: NJ

Mi štirje smo
najlepši par!

Gaberski **ASFALTN EROTIKA** betonski velikani

Mi moški smo tū,
gē so pa one?

Promet je sam po sebi smrtno resna kategorija in v to sfero sodijo tudi prometni znaki. A ni nujno vedno tako – postavljalcu betonskih ovir na cesti v GABERJU gotovo ne moremo očitati pomanjkanja domišljije. Pentute za zdaj še raziskujejo, ali je avtor treh predmetov moškega ali ženskega spola. Kaj mislite vi? Foto: ŠS

Kovač ga ni kronal

Pač pa nasprotno: kramljanje s slovensko vinsko kraljico za leto 2001, JERNEJO BRATUŠA iz NORŠINEC pri Ljutomeru, prihodnjo diplomirano ekonomistko, še zdaleč ni kronanje. Izmenjava nedvomno koristnih informacij o vinu, kmetijstvu in tuzemskih problemih nasploh bo zagotovo koristila kakovosti kmetijskih strani v največjem SVS-temniku Vestniku. Selanski žurnalistični agrostrokovnjak LUDVIK KOVAČ za Pentute ni želel ne potrditi ne ovreči govoric, da sta se s kraljico pogovarjala tudi o nekmetijskih, kraljevskih zadevah, predvsem o Jernejini kroni. Foto: NJ

MATIJA LEDU NE RAZBIJA

ABRAHAM

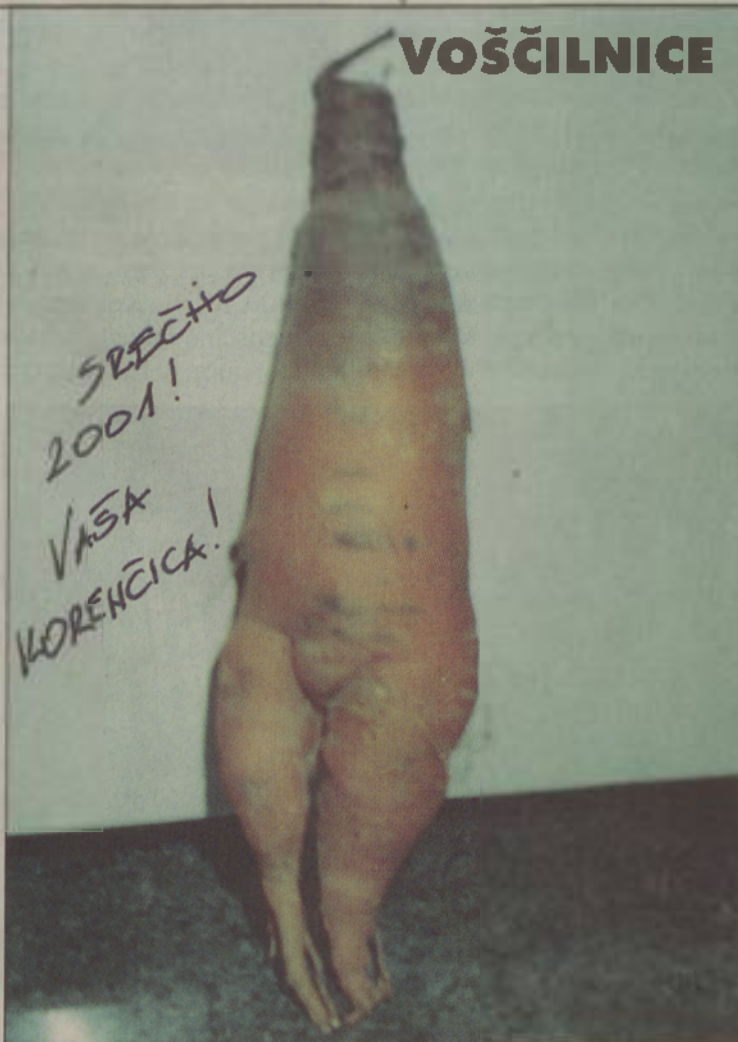

Seveda ne, če pa ima obilico pametnejšega dela. Posebej ob dejstvu, da je bilo treba spodobno proslaviti pol stoletja bivanja. Gre za ODRANČANA MATIJO GOSTANA, ki je povabil v gostilno Dominko vse tiste, ki so z njim v 50 letih delili dobro in zlo. Okrog polnoči so ga posadili na abrahamski prestol, da bi ga obdarovali. Največje presenečenje je bilo gotovo skupinsko darilo na

čelu z VENČIJEM TKALCEM, saj so mu dali v naročje kar »bariša« (ovna). Kaj je še lepšega kot žival na kolenih in »špricer« v rokah? JOG

Dvojezična korenčica

Smo v času čestitanj vsevprek, v času, ko smo ali še bomo sorodnikom, sodelavcem in znancem voščili vse naj... v letu 2001, ki ga mnogi, predvsem pa prijatelji eksaktnih ved, označujejo za pravi obrat, za pravi začetek novega tisočletja. Poslali smo na tone čestitk in tako prispevali, da se slovenska pošta izkoplje iz rdečih števil. Voščilnice so takšne in drugačne, med izvirnejše pa gotovo sodi ta – zrasla je na nekem vrtu na dvojezičnem slovensko-madžarskem območju. FRBO

VOŠČILNICE

NK Mura se je končno okrepila

EKSKLUZIVNO I

Predsednik TUGO FRAJMAN je v imenu vodstva ŠNK Mura, edinega murskega prvoligaša, obljubljal veliko sončnejšo pomlad.

V ta namen prihajajo v Fazanerijo številne okrepitve, Pentute pa prve poročajo o Jugoslovancu VLADIMIRJU SAVČIČU - ČOBIJU. Njegove sorodstvene vezi segajo v beograjski Partizan, katerega klubske barve so tudi črno-bele, zato mu ni bilo posebej težko podpisati dolgoročne pogodbe s prekmurskimi krojači.

Za zdaj pri Muri še sestankujejo, da bi se strokovno odločili, ali bo ČOBI pri Muri igral na levem boku, sedel na trenerski klopi ali pred začetkom vsake domače tekme prepeval klubsko himno.

Dokler to ne bo jasno, se zadovoljimo z grenko sladkimi verzi izpod peresa avtorja fotografije FRBA:

...Tužna su zelena polja,
tamo smo harali mi,
a danas biju nas svugdje,
ajme Mura, gdje si sad ti!

P. S.: Pentute nujno iščejo poliglota, ki bi do naslednje številke Pena stvaritev za nagrado prepesnil v slovenščino!

Prašnikar in Irgolič skupaj v Ljudskem vrtu!

EKSKLUZIVNO II

Kar nekaj slovenskih množičnih občil se ukvarja z napovedovanjem selitev nogometašev in trenerjev iz kluba v klub.

Tutarji mesečnika Pen so pri tem zelo uspešni, saj so izbrskali še eno senzacijo: naše gore list, RADGONČAN JANKO IRGOLIČ (doslej trener drugoligaša Nafta iz Lendave), in sedanji trener ljubljanske Olimpije BOJAN PRAŠNIKAR sta skupaj v mariborskem Ljudskem vrtu!

Prvega vežejo na štajersko prestolnico lepi spomini, ko je še stal med vratnicami in bil eden najuspešnejših slovenskih vratarjev, drugi pa je dosegel vrhunec trenerske kariere z uvrstitvijo vijoličastih v prestižni Champions League.

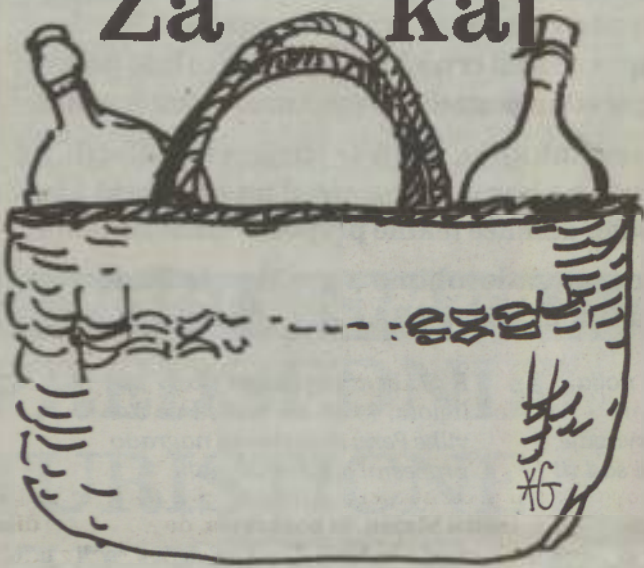
KOMPEN TAR

To, da nam čas vedno hitreje teče ali da nam ga vedno bolj zmanjkuje, je seveda vsakomur jasno. Morda mojim starim prijateljem – saj ne vem, ali lahko tako rečem nekaj posameznikom, ki bi jim kje drugje rekli klošarji, v naših krajih pa ta iz frančoščine prenesena besedica nekako ne „sedi“ – nekoliko bolj počasi, pa še njim hitreje kot nekoč.

Verjamem, da je marsikdo med vami, podobno kot jaz, potihem že zavidal tem razcapanim ljudem, simpatično zapitim in polnim svojevrstne filozofije, ki se že navsezgodaj z drobižem v roki postavijo pred trgovino, si kupijo najcenejše vino, ga hlastno popijejo, nato pa se počasi odpravijo v nov dan. Ko jih spet stisne tista njihova najpogostejša fiziološka potreba – ŽEJA ME MUČI –, v raztrganem žepu pa je ostala zgolj luknja, se ti prijateljsko nasmehnejo, te pogledajo globoko v oči in pobarajo po kakem stotaku za premostitev krize. Če odmahneš z roko, niso prav nič jezni. In če jim v opravičilo ponudiš cigareto, so zanj ravno tako hvaležni.

In mi? Koliko je kakovost našega življenja boljša od njihovega? Ko lovimo trgovino, kjer je neka

Za kaj

lahko zavidamo našim prijateljem klošarjem?

stvar za 15 tolarjev cenejša! Ko hodimo od prodajalca avtomobilov do drugega, da bi našli avto, za katerega nam ne bi bilo treba dati preveč, sosedje in sorodniki pa bi nam bili vsaj malo nevoščljivi! Ali ko hodimo po prednovoletnih sprejemih s kozarčkom v rokah, in se prijazno smehljamo tistim, ki bi se jim tudi sicer, a tudi onim, ki se jim ne bi nikoli!

Ne, ne razumite me narobe. Nočem reči, da se mi toži po udobju in razpuščenosti onih mojih prijateljev iz začetka te zgodbe. Bilo pa bi mi malo bolj všeč, če bi bil tempo vsaj malo počasnejši. Želim si, da bi lahko nekega dne zaprl vrata svoje pisarne in si rekel: Tako, Marjan, ta projekt smo zdaj zelo uspešno končali in si lahko za nekaj dni oddahnemo.

In tega, glejte, ni več. Časa za, recimo temu, spanje na lovorikah. Ali udobno opazovanje tistega, kar uspeva drugim. Konkurenci? Ne! Vsak nov dosežek ali uspeh te sili, da si v prihodnjem poskusu ne enako dober, ampak boljši. Sicer capljaš na mestu. V učenem in kapitalističnem jeziku bi rekli, da stagniraš. V času tržnega gospodarstva, tekmovalnosti in približevanja evropskim standardom pa je stagnacija enaka nazadovanju. Za slednje pa so poti in metode jasne. Kdor nazaduje, mora prepustiti mesto na trgu mlajšemu, prodornejšemu, izvirnejšemu, boljšemu.

Le onim mojim prijateljem z začetka zgodbe stagnacija ne pomeni poraza. Jim naj zato zavidamo?

Če boste že zaradi spleta okoliščin capljali na mestu, vam želim, da bi to znali preživeti brez strahotnega padca v brezno. Je to sploh kakšna cestitka in želja ob novem letu?

MARJAN DORA

Prihajal je tolikokrat, dokler ni dobil, kar je hotelo srce

V deželi ob Muri je že dišalo po praznikih. Ulice mest in vasi so bile okrašene in odsev novoletnih lučk je bil viden na zimskem nebu. Decembrsko razpoloženje se je prikradlo tudi v Lendavske in Dolgovaške Gorice, in če se je človek z njihovih gričev ozrl na prekmursko ravnico, je lahko začutil, kako polna božičnega pričakovanja je pokrajina pod njim. Tudi pri Gomzijevih v Dolgovaških Goricah se je na pogrtnjeni mizi znašla praznična orehova potica. Morebiti zaradi našega obiska, vsekakor pa zato, ker Mira Gomzi rada pripravlja sladke dobrote, ki razveseljujejo oči, usta in želodec, tudi ko ni prazničnega obdobja. Na obrazih njene družine se je zrcalila prijaznost, ko so nas povabili v toplo kuhinjo. Prav prijaznost in dobrot sta tisti, ki bi morali vladati svetu, ne samo med prazniki, temveč dolga tisočletja. Tisočice pa so tudi tiste številke, ki so zaznamovale življenje Antona Gomzija. Prijaznosti in dobroti je namreč pred leti dodal še iskreno ljubezen in zaradi nje prevozil več tisoč kilometrov, ki so ga ločili od njegove Mire, ki je živela v Ivangradu v Črni gori.

Praksa dela mojstra

Deset let je minilo, odkar se je Mira preselila v Dolgovaške Gorice, spomini na Antonove obiske v Črni gori pa so še čisto sveži. »Pravzaprav se je zgodilo po naključju,« se je razgovoril Anton. »Bilo je še pred vojno v Sloveniji, v bližnji stražnici jugoslovanske vojske, ki je varovala mejo z Madžarsko, sem poznal vojaka, ki je bil doma iz Ivangrada. Ta me je nekega dne vprašal, ali bi šel z njim za nekaj dni v Črno goro. Ker sem imel veliko dopusta, sem privolil. To je bila moja življenjska odločitev. Po prihodu v Črno goro sem namreč spoznal sosede mojega gostitelja, med njimi pa je bila tudi Mira,« je povedal Anton. Iskrice med njimi so takoj preskočile. Dnevi so minevali, Mira in Anton sta izkoristila vsak skupen trenutek, medtem ko so bili večeri namenjeni za sprehode po »korzi«. Po dveh tednih se je bilo treba odpraviti domov, kajti prijatelja je znova čakalo delo pri stražnici. Slovo je bilo težko, toda pričakovanje po vrnitvi v Slovenijo še večje. Anton je vzdržal le slabe tri mesece. Nato je avtomobil znova moral požirati cestni prah med Dolgo vasjo in Ivangradom. »Dva tisoč kilometrov in trinajst ur je trajala vožnja,« je dejal Anton, »toda praksa dela mojstra in mojih voženj se je v nekaj mesecih nabralo toliko, da sem pot skrajšal na deset ur vožnje.« Mira pa je v smehu hitro dodala: »In prihajal je tolikokrat, dokler ni dobil, kar je hotelo njegovo srce.«

Najraje bi ostal tam

»Kdor koli pride v moje rojstno mesto, se vanj takoj zaljubi,« je razložila Mira. Pokrajina je podobna Goričkemu. »Še diši enako kot Goričko,« se je nasmehnila naša sogovornica. Veliko je nasadov jablan in sliv, ljudje, ki ne živijo v mestu, pa se ukvarjajo s pašniško živinorejo. Vsako pomlad odpeljejo živino v višje predele, kjer so pašniki. Tam ostanejo krave do jeseni, ob vsakem pašniku pa so tudi majhne hišice, ki so zelo skromno opremljene, toda čisto dovolj za tistega, ki mora paziti na živino. Ljudje imajo doma tudi ovce in koze. »V mestu pa je drugače. Pravzaprav

Gomzijevi imajo petnajst ovc. Strižejo jih enkrat na leto, zanje pa skrbi Mira.

Mira in Anton Gomzi živita v Dolgovaških Goricah

je tako kot v vsakem mestu. Ivangrad je velik tako kot Murska Sobota, bližnja Andrijevica, kjer je rojen moj oče, pa tako kot Lendava. Vsak, ki je kdaj prišel in videl moj rojstni kraj, je dejal, da bi tam najraje ostal,« je pripovedovala Mira.

Mirina odločitev

Kljub lepotam črnogorske pokrajine se je Mira odločila drugače. Ni ostala v Ivangradu, temveč je za kraj svojega življenja z Antonom izbrala dolgovaške gorice. »Ni mi bilo lahko, ko sem odhajala. Vedela sem, da bom pogrešala starše, sestre in brata. Toda ljubezen je bila močnejša,« se spominja Mira. Anton pa dodaja: »Poleg tega bi jaz tam zelo težko našel službo, v Sloveniji pa sem zaposlitev že imel.« Mira v Sloveniji ne hodi v služ-

Mira je nekoč skrbela tudi za koze. Fotografija pa je nastala v Črni gori.

bo. Večkrat je poskušala dobiti zaposlitev, toda vedno, ko je napočil trenutek, da bi jo lahko vzeli v službo, je zanosila. Hčerki sta stari osem in pet let. Starejša Diana obiskuje drugi razred, mlajša Katarina hodi v vrtec. Slednja nam je med našim obiskom pokazala, kaj vse zna narisati, nato pa delala družbo babici Ani. Diana je medtem izrezala iz papirja božične zvezde. Takšne, kakršne so izrezovali med likovnim poukom. »Obe mi zelo velikokrat pomagata, Diana pa me včasih tudi popravi pri izgovarjavi kakšne slovenske besede,« je dejala Mira. Kot smo slišali, se je v desetih letih slovenščine naučila zelo dobro. Sama pravi: »Če človek nekaj hoče, to tudi zmore. V začetku so se naši prijatelji trudili, da bi z mano govorili v mojem maternem jeziku, toda vseh besed niso poznali in tudi jaz nisem poznala vseh skrivnosti slovenskega jezika. Pa sem si rekla, zakaj bi se mučili. Konec koncev sem jaz tista, ki sem prišla v njihov svet. Tako sem se naučila slovenščine.«

Vse zveze

Po poroki sta Anton in Mira potovala k sorodnikom v Črno goro dvakrat ali trikrat na leto. Nato je Jugoslavija raz-

Med našim obiskom so se znašle na mizi tudi sladke dobrote. Katarina je splezala v mamino naročje, Diana pa se je pridružila očetu.

padla, začela se je vojna. »Najtežje je bilo, ko sem zvedela, da je moral k vojakom tudi moj brat. Vsak dan sem čakala na sporočila od staršev, da bi mi povedali, kaj se dogaja z njim. To so bili moji najtežji trenutki,« se spominja Mira. Spremembe so zdaj tako velike, da pot v Črno Goro ni več najlažja stvar na svetu. »Razlika med Črno goro in Slovenijo nekoč in danes je takšna, kot razlika med zemljo in nebom. Če hočeš kam priti, moraš napeti vse sile in uporabiti vse zveze,« sta povedala Anton in Mira.

»Kuhata vedve«

Tudi doma v Dolgovaških Goricah je veliko dela. Za hišo je vinograd, v hlevu pa ovce, za katere skrbi Mira. Prešeli smo jih petnajst, na striženje pa bodo morale počakati do prve poletne vročine. »Strižemo jih ročno in delo ponavadi traja ves dan. Takrat si je res treba vzeti čas. Pri nas nimamo točno določenega datuma za striženje, v Črni gori pa je to dan pred Petrovim. Tam je to pravi praznik pri hiši, saj je ovc ponekod po hlevih več, tako da je za striženje treba tudi več ljudi. Gospodinje takrat poskrbijo, da njihovi delavci niso lačni,« smo izvedeli od Mire.

Tudi sama včasih pripravi kakšno črnogorsko jed. Največkrat kuha slovenske jedi, vendar pri tem dodaja: »Začinim pa jih po naše.« Kar se kuhanja tiče, ji je ostal najbolj v spominu dogodek iz otroštva. Pri

Razlika med Črno goro in Slovenijo je takšna kot med zemljo in nebom

Andrijeвица je tako velika kot Lendava.

šestih je že znala skuhati kavo, pri sedmih sta s sestro presenetili očeta in sta mu za večerjo pripravili pito. Ni bila jabolčna, kakršno pečemo tu, temveč je bila slana, testo pa napolnjeno s krompirjem in mesom. Oče je bil takrat vesel, njegova izjava pa je bila: »Od zdaj naprej kuhata vedve.« Mira se za štedilnikom dobro počuti. Postala je taka kuharska mojstrica, da pri peki peciva niti ne potrebuje kuhinjske tehcnice. »Jo sicer imamo, pa nihče nima časa, da bi jo obesil na steno,« se nasmehne Mira. Čas, ki ji preostane, medtem, ko je Anton v službi, nameni za pletenje in kvačkanje. Marsikatera gospodinja bi ji zavidala lepo izdelane prtičke, pletene copate ali pregrinjala.

Brez fotografij

Ob novem letu bo s svojimi izdelki razveselila prijatelje. Za njo in Antona pa je največje darilo njuna družina sama. In ko smo Antona povprašali po fotografijah, na katerih bi bil v Črni gori skupaj z Miro, je dejal: »Jaz ne potrebujem fotografij, saj jo imam vedno ob sebi, ko jo potrebujem, in ona ima mene, ko me potrebuje.«

Dejan Fujs

Na zdravje, Prekmurje!

Sredi
Ljubljane
dišalo po
bujti repi

Prekmurci v Ljubljani s ponosom govorijo o svojih koreninah, ki so globoko vraščene v svet ob Muri, in če je le priložnost, se radi družijo in »gučijo«. Eno njihovih tradicionalnih druženj je decembrski Prekmurski večer v hotelu Slon. Letošnji, trindvajseti po vrsti, je bil prvo soboto v decembru. Prišli

so vsi tradicionalni udeleženci, med njimi dr. Oto Norčič, predsednik slovenskega protestantskega društva Primoža Trubarja, ki izreka dobrodošlico starosti Prekmurskih večerov Jožetu Penteku, pred upokojitvijo enemu od vodilnih mož farme v Ihanu. Letos prvič zaradi zdravstvenih težav z ženo nista mogla odplesati otvoritvenega plesa.

Ljubljancanom dobro znani lastnik verige mesnic Slavko Svetec je Goričanec, Šalovčan. Za omizjem so se dobro zabavali, o kuharski knjigi Branka Časarja

pa je vedel že vse. Žena si jo je priskrbel tako po izidu in po zapisanih receptih je že pripravila slastne prekmurske specialitete.

Dobro razpoložen in vidno zadovoljen je bil ta večer direktor Slona Goran Križnar, ki sta ga obstopila znani prekmurski gostilničar Naci Rajh in njegova prijateljica Majda, in poskrbela, da je v Slonu dišalo po prekmurski kuhinji. Gostom so postregli z odlično domačo šunko, bujto repo s pečenko in krvavicami ter retaiši. Za dobro zabavo je kot vse dosedanje večere skrbel humorist Geza Farkaš (levo) s številnimi gosti.

Marjanu Šiftarju, enemu najbližjih sodelavcev predsednika države Milana Kučana, se je na prekmurskem večeru srečal kar naprej nasmihala. Pripadla mu je čast, da sta z soprogo Amalijo odplesala otvoritveni ples, na srečelovu pa sami zadetki. Kar dvakrat je zadel božično zvezdo. Eno bi zagotovo odstopil predsedniku, vendar se tokrat izjemoma prekmurskega večera ni udeležil. Pri Kučanovih je že bilo vse v znamenju velikega pričakovanja prvega vnučka. In nekaj dni zatem sta Štefka in Milan Kučan res postala srečna dedek in babica.

Prekmurski večer v Slonu se je razpotegnil v nedeljsko jutro. Šarmovci iz Murske Sobote niso popustili, plesalci pa tudi ne. Srečno do prve sobote v decembru 2001 ob isti uri na istem mestu!

Nataša in Irma

Prav žarela je ta večer Marija Rogan iz Vadarec (levo), ki je že več kot 20 let natakara v Slonu. Stregla je domačim ljudem, njeni gostje pa smo čutili goričko toplino in iskrenost. Tudi prekmurščina ji še dobro gre ...

Bela Severja se v naši pokrajini spominimo predvsem kot zagnanega turističnega delavca in publicista. Zdaj z ženo Petjo, nekatere nas je na soboški gimnaziji učila psihologijo, živi v Ljubljani. Dobro sta se zabavala, lep del večera pa prebila na plesišču. Izbrali smo ju za plesni par večera.

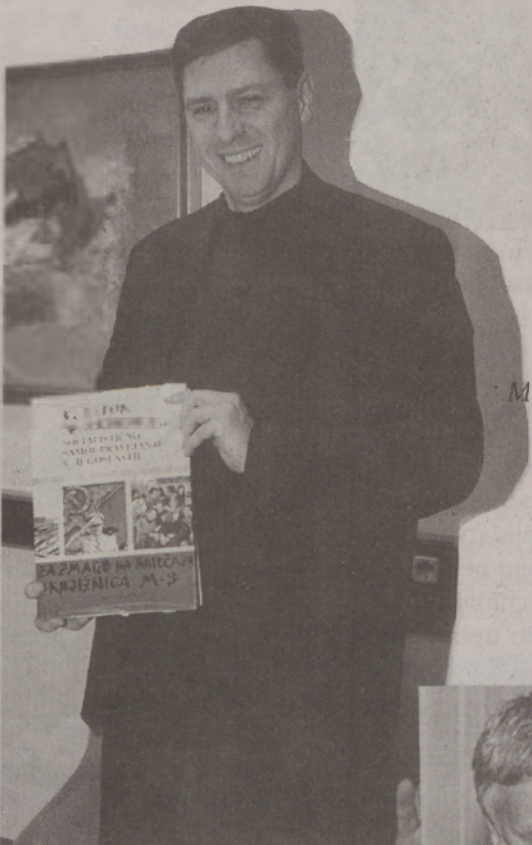
PENOV DEDEK MRAZ OBDARIL

Penova trojka je tuhtala in tuhtala, pa se nato odločila: na svoj način bomo obdarili sedem znanih Pomurk ali Pomurcev. Med veličastne za leto 2000 so se uvrstili: župan Moravskih Toplic FERI CIPOT, direktor Policijske uprave Murska Sobota SANDI JEVŠEK, najboljši nogometni strelec milenijuma v Sloveniji FERI MAUČEC, državnozborska narodnostna poslanka MARIKA POZSONEC, ravnatelj radgonske osnovne šole DUŠAN ZAGORC, direktor Tondacha Boreci BRANKO ZIDAR in arhitekt, avtor načrta nove soboške knjižnice, IZTOK ZRINSKI.

FERI CIPOT

Moravski župan Cipotov Feri,
ka doj fčesne sakše dveri,
má v občini velko nevoló,
štero si je nej san zvolo.
Na očij njemi kápke kmica,
da što na golf placi švica.
Cejla občina je lukenj puna.
Feri pa kuněj, kda je puna luna.
Zatou san se odloučo,
a za pomiritev njemi dan
sliko pričujoučo.

IZTOK ZRINSKI

Najvekšo grabo v Soboti so nej
skopali majstri plinski,
za njou je kriv arhitekt Iztok Zrinski.
Namesto, ka bi delavec v služžbi švico,
zda j odo dē v
najvekšo slovensko knjižnico.
Milijouni pa milijouni v grabi tan gorijo,
kak meteor dē zdaj Iztok sijo.
Takše kuče so nej meli niti v Jugi,
bār še dvejsto let plavalá dē v dugi.

MARIKA POZSONEC

Med nami je tūj naša gospa Pozsonec,
štera se vtekne v sakši vrejli lonec.
Že deset lejt se z moškimi tan bori,
ponosni so na njou Pomurci čista fsi.
Najduže od fsej v kloupi toj sidij,
od sidjenja dugoga jo rit že bolij.
Očan njenin nika ne ostane skrito,
momentalno pometej
z lendavsko elito.
Na ene dveri vō jo tan ličijo,
na drūjge že
se notri trūca,
širine svoje pa jezika
nikdar šenki
v Lublani ne ponūca.

BRANKO ZIDAR

Najvekši majster cigla,
oster je kak igla.
To Brankof je Zidar,
ne popūšča on nikdar.
Cejni sakši ga zidar,
njegov cigel,
tou je prava stvar.
Tondach avstrijski
ga je opazo,
pa fčasik pod svojo
strejo zmazo.
Dobička fabrika niti
ena ne ustvarja,
če za direktora nema
pravoga Zidarja.

SANDI JEVŠEK

Šef soboške slavne policije,
štera nikše lopovščine ne
prikrije,
je nej kakšikoli bandi,
to je gospoud Jevškov
Sandi.
Namesto dobre
mal'ce,
on more loviti
illegalce.
Sakši den jih fse
več lazi,
ali Sandi na
njē dobro
pazi.

Lovijo Irance, Romunce, Palestince, pa še
kakšo babo rusko,
fsi bi radi prejk granice naše, tak
najrajši po francusko.
Policijski direktor pa pravi, tou nikak
nej.
Zatou prijte Sandi sē, ka dē van z
bandof ležej!

FERI MAUČEC

Inda kak raketa je za labdof lejtó,
z nasprotnimi igralci kak
z decof je pomejto.
Največ golov v mrežo je nacišlo,
ali nikdar najnaprej je nej on silo.
Lejto po igrišči je kak ftiček,
za nagrado čako ga je fiček.
Najbole prejgen fuzbalista Blatrof Sejp,
pred dnevi pravo je:
"Feri, tij si pravi kejpi!"

DUŠAN ZAGORC

Z županon svojin rad se svādi,
v srci njegovon so sigdar samo mladi.
Boukšoga slovenskoga ravnatela
od njega nega,
s sakše luknje za šoulo pejneze vō zdrega.
Velko telovadnico bi rad napravo,
teško dē to v Radgoni fkūp spravo.
Ali z Duleton nega nigdar heca,
njemi glavna njegova so deca.

Policiist JEVŠEK si ni mogel kaj, da ne bi tudi sam
koga obdaril. Odločil se je kar za DEDKA MRAZA,
ki ni bil najbolj vesel, ko je moral pihati. A izkazalo
se je, da je popolnoma "čist", zato je lahko brez skrbi
nadaljeval pot k otrokom Pomurja.

POMURSKIH 7 VELIČASTNIH

Foto: Jure Zauneker

LETA 2000 SEM POPENIL, KO SEM ...

ZAGORC: ... penil penino in to brez radgonskega župana.

JEVŠEK: ... segel po Peni, najboljši prilogi Vestnika.

POZSONEC: ... poslušala in gledala človeške neumnosti.

MAUČEC: ... nazdravil s penino na proslavi Nogometne zveze Slovenije.

ZIDAR: ... bil v družbi, kjer so drugi popenili.

CIPOT: ... gledal, kako so okrog mene počeli stvari, ki so v nasprotju z minimalnimi človeškimi normami in ko je že vsak osel videl, da delajo narobe, sami pa niso spregledali.

ZRINSKI: ... ponavadi ne popenim, nimam časa za to.

Čeprav se je v vlogi gostitelja znašel čisto nenapovedano, je direktor soboškega BTC-ja JANEZ ŠTOTL gostoljubno poskrbel za milenijsko zdravljico. Na zdravje!

Intervju z moškim-žensko

Imam »ful« seksi ritko in dolge noge

Nenad Čuča - Žentil je doma z otoka Raba. Že v otroštvu je opazil, da ga zanimajo ženske reči. Mama je njegovemu početju nasprotovala in si ni hotela priznati, da je Nenad to, kar je - transvestit. Ko je prišel iz vojske, je imel na nudistični plaži na Rabu prvi plesni nastop. Takrat je spoznal nekatere Slovence, ki so ga povabili v Ljubljano, in tako je ostal v Sloveniji. Nenad je postal Salome (ime je iz Biblije), prva transseksualna oseba v Sloveniji, ki si je dala narediti silikonske prsi. Ženska - z moškim dodatkom. Srečali smo se nekega večera v Ljubljani. Salome je prišla brezhibno urejena s 40-minutno zamudo.

zaljubljena. Moški so bolj avanturisti, ženske pa iskreno ljubimo. Toda jaz moškim ne dam takoj kot nekatere punce.

Si koga presenetila v postelji ali že prej poveš, kdo si?

Pogosto se zgodi, da me osvaja moški, ki sploh ne ve, da sem transseksualna oseba. Toda jaz povem, kdo sem. Eni so presenečeni, drugi mi še naprej težijo ...

Običajno je noč zaveznica transvestitov. Greš ven tudi podnevi?

Sprva sem šla vem le zvečer, dokler se nisem zaljubila in nisem več zdržala doma. Reakcija ljudi je bila v glavnem pozitivna, saj si želijo zanimivosti. Vedno grem ven kot ženska. Vendar se ne vozim z mestnimi avtobusi, ker bi vsi preveč »bulili« vame. Sicer pa je transvestit srečen samo, ko je med ljudi. Čeprav je za to treba imeti jajca!

Razbijaš torej tabuje?

Ja, in jih bom še, ker ste Slovenci zelo zaprti. O erotiki in seksu se nočete pogovarjati, verjamem pa, da to radi počnete.

Ja, kaj pa tisti »mali« Nenad, ki ti je ostal med nogami?

Zelo sem ponosen na njega. »Ful« me uboga in lahko rečem, da je lep. Ne bi hotela življenja brez orgazma, saj če bi se dala operirati, orgazma ne bi mogla več doživeti. Tudi nobenih hormonov ne jemljam. Če se vsega naveličam, lahko dam silikonske »joške« ven, pa bom spet »velik« Nenad.

Te »tisto vmes« nič ne moti v ženskem perilu?

Ne. Vsi mislijo, da stiska in boli. Pa ne boli nič. Moški »ga« imajo ali na levi ali desni strani, jaz pa »ga« imam spuščene ga.

Ta čas si samska?

Ja, vendar sem bila zelo zaljubljena. Nesrečno.

Imaš za seboj trajnejšo zvezo?

Štiri leta sem živela z moškim partnerjem. Živela sva kot mož in žena; jaz sem kuhala, prala, likala. On je bral časopis. (Smeh.)

Kdo skrbi za zunanost Salome?

Salome sama. Imam pokrovitelje, ki me oblačijo, frizirajo, manikirajo. Kozmetika je sicer draga, vendar si jo kupujem. Ženske moramo biti, v nasprotju z moškimi, vedno urejene. Moški - kupujte ženskam darila! (Smeh.)

Kakšno spodnje perilo nosiš?

Vedno čipkasto, najbolj seksi, kar se da dobiti.

Kako skrbiš za telesno kondicijo?

Imam srečo, da imam takšno postavo. Nikoli se nisem ukvarjala s športom, rada pa plešem. Sicer pa jem veliko zelenjave in rib.

Imaš še eno prednost - nimaš ženskih hormonov in ne celulitisa.

Ja, to mi vsi pravijo.

Se bojiš staranja, ko ne boš več zanimiva za oder?

Salome bo vedno zanimiva za oder. Pa tudi moški se bojijo staranja. Počutim se mladostno. Želim si, da bi imela na televiziji svoj talk šov. Ne bojim se staranja, bom pa posnemala Terezo Kesovijo. (Smeh.)

Kako preživljaš te predpraznične dni?

Ljubljana je res pravljica. Moram pohvaliti županjo Viko Potočnik.

To zato, ker je naše gore list. Si vedela, da je iz Prlekije?

Ne!

Si že izbrala darila?

Ne še, kupila pa jih bom v Trstu.

Kje boš silvestrovala?

Silvestrska noč bo delovna. Gostovala bom v diskoteki Perla v Novi Gorici.

Poznaš Prekmurje?

Bolj slabo. Enkrat sem nastopala v diskoteki v Fikšincih in enkrat na sindikalni zabavi v Radencih.

Obiščeš kdaj Murine trgovine?

Ja, vendar ne nosim njihovih oblek, čeprav so lepe.

Mislím, da bi morala kdaj obiskati naša zdravilišča.

Verjetno bi me gledali malce čudno, ker sem nudistka.

Poznaš prekmursko gibanico?

Seveda, odlična je. Vendar preveč zahtevna, da bi jo spekla sama.

Kaj pa predsednika Kučana? Tudi on je z našega konca?

Osebo ga ne poznam, mi je pa zelo simpatičen. Tako kot Stipe Mesić, ki mi je zelo, zelo všeč. Verjamem, da bom Kučana nekoč spoznala tudi osebno.

Želje ob novem letu ...

Veliko jih je. Vem, da bom nekoč spoznala pravo ljubezen. Vsem bi zaželela veliko sreče in zdravja. Življenje naj si vsi naredijo lepo in zabavno. Razmišljati moramo pozitivno in vse bo »laufalo«.

Salome, se boš v prihajajočem letu fotografirala brez figovega lista?

Dobila sem dve ponudbi, vredni nekaj tisoč mark. Nisem pa se še odločila.

Nataša Brulc Šiftar, foto: Jure Zauneker

Gospod ali gospa Salome?

Gospodična! (Smeh.)

Tipično za gospodične, vsaka zamuja!

Vedno zamujam, saj potrebujem veliko časa, da se uredim.

Si zaradi tega zamudila tudi tokrat?

Seveda, zadnji hip sem ugotovila, da nimam britvic, pa sem morala še v trgovino.

Ti britje vzame veliko časa?

Veliko. Zdaj si bom dala dlake odstraniti z laserjem.

Obstaja trajna odstranitev dlak? Potem se bom tudi jaz oglasila tam!

Obstaja, ja. Kaj se tudi ti briješ?

Se! (Smeh.)

Zdaj si estradna umetnica?

Ja, delam kot manekenka in fotomodel, organiziram zabave, posnemam znane pevke, kot so Helena Blagne, Anna Oxa, Madonna, Josipa Lisac, Severina ... Plešem tudi striptiz in kažem »joške«. Zelo zanimiva točka, vsi me hodijo gledat ...

Si si zares zaželela »joške«, ali je bila to marketinška poteza?

Želela sem si prsi, vedela pa sem tudi, da bom imela z njimi več dela in bom atraktivnejša. Razbila sem tudi mnenje, da sem homoseksualec. Zdaj sem seksi. Še mesec po operaciji sem masirala svoje »joške«, ki so »ful luštni«. Trdo stojijo tudi brez modrčka in to imajo moški radi.

Bolečine verjetno niso bile majhne?

Ja, zelo je bolelo. Vendar, če si nekaj zelo želiš, pozabiš na bolečino.

Kako na široko si odprla denarnico?

Operirana sem bila v Zagrebu pri doktorju Siniši Glumičiču. Odštela pa sem 4.500 mark.

Kdo je določil velikost oprsja?

Hotela sem številko štiri, pa ni šlo, ker bi mi popokala koža in bi imela strije. Želela pa sem biti lepa.

In ko si se prvič videla v ogledalu?

Bila sem šokirana. Nisem pričakovala, da je to lahko tako lepo. Povečati pa si jih bom dala čez leto dni. Moški sicer pravijo, da to ni potrebno, vendar vem, kaj delajo veliki »joški«. Vprašaj Heleno Blage!

Ima tudi ona silikonske prsi?

Nikoli je nisem vprašala, ona pravi, da ne, vendar jaz tega ne verjamem ...

So tvoje mere idealne: 90 - 60 - 90?

Mer ne vem, so pa v prsih in ritki enake ... Najbolj pomembne pa so dolge noge.

Koga je lažje ali lepše ljubiti? Moškega ali žensko?

Moja prva ljubezen je bila ženska, pa me je razočarala. Sicer pa ni pomembna zunanost, pomembno je, kaj nosi človek v sebi. Mene bolj »rajcajo« moški. Ne seksam z »geji«. Všeč so mi moški, ki imajo radi ženske in sem jim všeč. Enostavno: Salome ima erotično energijo. In ko jaz zaplešem, me gledajo vsi, saj imam lepo ritko, lepe noge, ki bi jih imela rada marsikatera baba. V postelji sem ženska in dobro vemo, da imajo ženske rade tudi kam drugam ... (smeh).

Kaj je zate ljubezen?

Ljubezen je droga, ki te naredi »blesavega«. Če je ljubezen srečna, je lepa. Če je nesrečna, je boleča. Rada sem

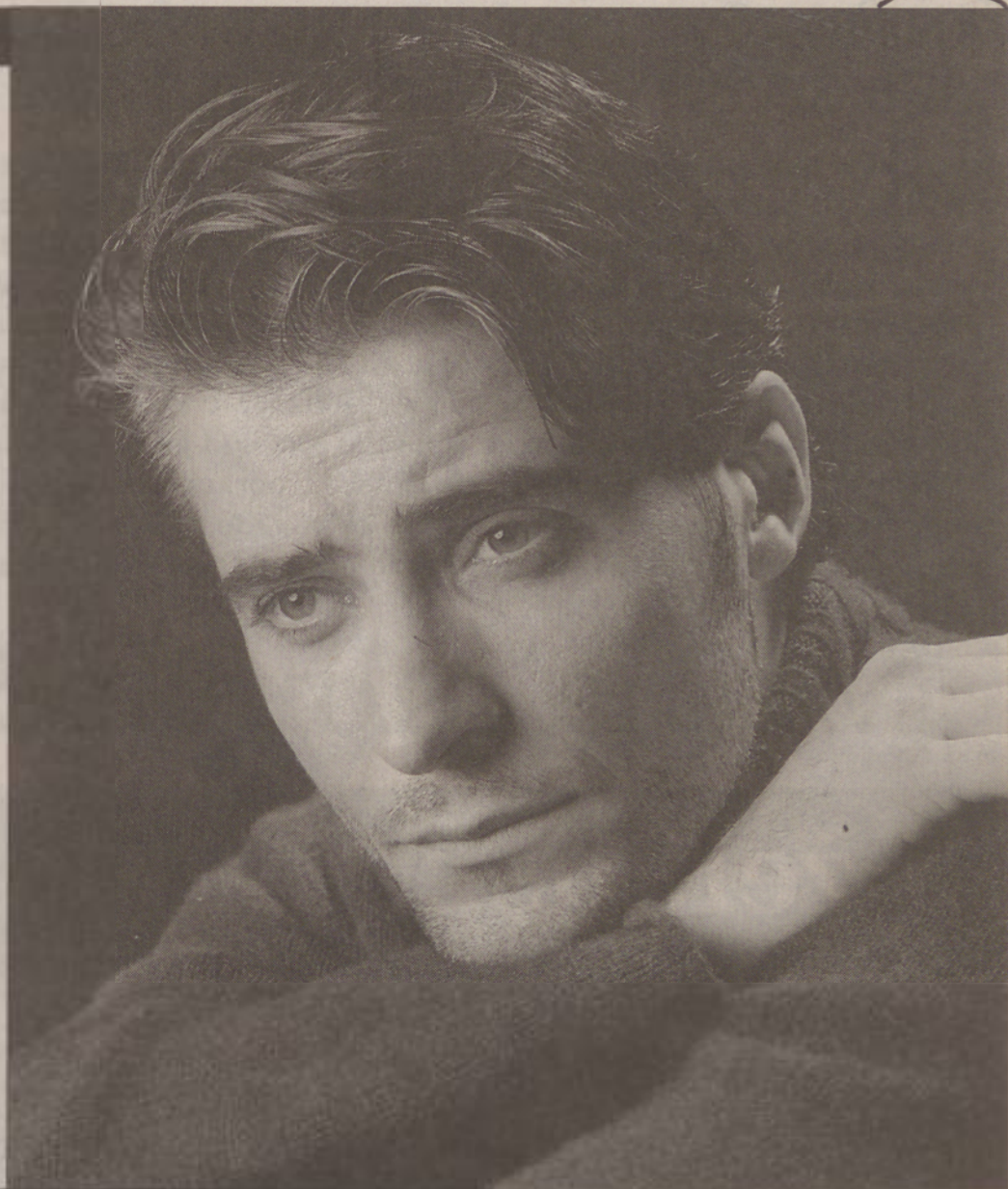
Branko Šömen – Portret Gorana Višnjica

Ko smo vstopili v vrtno restavracijo na Ventura Blv. v Valeyu v Los Angelesu, so natakari prepoznali v Goranu Višnjicu igralca iz najbolj gledane tv-nadaljevanke *Prva pomoč (ER)*, sijajnega dr. Kovacs.

Goran je visok črnolas fant, prijatelji ga kličejo Šime, doma je iz Šibenika (kjer trdijo, da tam noben umetnik ni normalen) in je trenutno na »sezonskem delu« v Hollywoodu. Vsi ti podatki so le približno točni. Realnost je dosti bolj prozaična, pretkana z zlatimi nitmi želja in možnosti. Goran se je odločil za igratstvo že zelo zgodaj, čeprav je še vedno, star sedemindvajset let, sramežljiv in pred kamerami ne kaže ne svojih mišic ne svojega telesa. Uspehi želi z zunanjim videzom, s pametno izbranimi vlogami, s šarmom, ki ga ponosno nosi. Je gledališki igralec in eden redkih hrvaških zvezdnikov, ki je na dubrovniški trdnjavi odigral Hamleta. Ne razlikuje se od svojih vrstnikov: v Zagrebu je rad zahajal k Pavi v bife Gavelle, rad je kaj popil, celo zapel. V Los Angelesu pogreša sebi primerno družbo. Zato je bil ves iz sebe, razpoloženo sproščen za mizo, za katero smo sedeli Jadran iz Splita, Branka iz Osijeka, moja hči iz Ljubljane in jaz. Pogovor se je pozibaval kot barka na odprtem morju – od resnih stvari do slovanske duhovitosti. Branka mu je postavljala vprašanja, Jadran je fotografiral, Raša mu je ponujala cigarete, ki jih je prejšnji dan dobila od Ivane, Goranove

vansko armado. Kdo ve, ali je preživel kot filmski junak ... V televizijski nadaljevanke *Prva pomoč* igra zdravnika, ki je bil stažist prav v Vukovarju, kjer je izgubil ženo in otroka. Njegov filmski življenjepis je dobil tako svojo filmsko elipso, na katero bi bil ponosen marsikateri dramaturg: začela se je v Zagrebu, končala v Hollywoodu. Potem je sledila skromna vloga v filmu *Puška za uspavanje* Hrvoja Hitreca, nato vloga v filmu *Prepoznavanje* Snježane Tribuson ... To je bilo dovolj, da so ga tuji producenti opazili.

Vloga v ameriškem filmu *Dobrodošli v Sarajevu* režiserja N. Winterbottoma, kjer je igral skupaj z Woodyjem Havrelsonom in Mariso Tomei, ga je pripeljala na Mednarodni filmski festival v Cannes. Prvič je oblekel elegantni smoking in odgovarjal na novinarska vprašanja, predvsem na tista, ki so jih postavljali filmski kritiki iz Beograda in Sarajeva. A se je res boril v hrvaški vojski? Vsak pošten človek brani svojo domovino, kajti domovina je samo ena ... Goran je to dokončno spoznal v Ameriki. Takrat je v Cannesu srečal svojo agentko Elys Scherz, ki mu je postala dragocena partnerica, ker je začela skrbeti za njegovo kariero. Postala

Prostor na soncu

soproke. Bil je vesel, da je lahko mislil po domače, da ni izbiral besed, da je veslal na večernem morju zagotovljene prijateljske diskretnosti.

Vidimo se, je bil njegov prvi igrani film. Srednjemetražni. Naredil ga je še moj študent Ivan Salaj z zagrebske akademije dramskih umetnosti. Film je bil izbran za teden hrvaškega filma v ameriški kinoteki v Los Angelesu. Goranova vloga v njem je iz zadnje vojne. Igra Hosovca, ki pride na pogreb svojega prijatelja iz otroštva. Kot mlečnozobi fantiči so namreč v gozdu prisegli, da bodo drug drugega pokopali na gozdni jasi, kjer so preživeli prijetne otroške zabavice. Zdaj so morali prvega mrtvega prijatelja ilegalno izkopati iz groba na zagrebskem pokopališču Mirogoj, prepeljati na jaso in pokopati, kot je terjala zaobljuba. Ko so slovesnost opravili, jih je policija počakala v zasedi, toda Hosovca ni bilo med njimi: Goran v črni uniformi se je vrnil v Vukovar, ki se je takrat še hrabro držal in branil pred jugoslo-

mu je prijateljica, ki ji vedno lahko naravnost reče, kaj misli o posameznih scenarijih, ki mu jih ona ali drugi agenti in producenti ponujajo v branje. Elys mu je na stečaj odprla vrata k hollywoodski slavi. Poiskala mu je skromno stanovanje (z njim je bilo njegovo dekle Ivana, hčerka filmskega režiserja in športnega funkcionarja Tončija Vrdoljaka), poiskala profesorico za ameriško izgovorjavo, mu priskrbela rabljen džip in mu predstavila hollywoodski stil življenja.

V filmu *Uporabna magičnost* (Practical magic), kjer se prepletajo stoletja in strasti, se je znašel v družbi dveh filmskih zvezd, katerih prednica je bila čarovnica. Ena od njih je vdova (Sandra Bullock), druga je pustolovka (Nicole Kidman) in je bila vseč Jimmyju, ki ga igra Goran. Ker ju je začel maltretirati, sta ga nekega dne zastrupili, vendar s tem nista bili zadovoljni, zato sta ga oživili. Prebujeni Jimmy je postal nehvaležen in pravi »zombi«, zato sta ga sestri še enkrat spravili ob življenje ...

NICOLE KIDMAN JE BILA NAVDUŠENA NAD GORANOM: Slednjič se je pojavil igralec, ob katerem je lahko nosila visoke pete in mu gledala v oči tako, da je dvignila pogled. Novi Gary Cooper, vendar z izvirnim naglasom in prodornejšim pogledom ... Igralec, ki je prišel v Ameriko odigrati vlogo, nato pa je začel iskati svoj prostor na soncu ...

V filmu *Committed* režiserke Lise Kruger je odigral vlogo norega umetnika, ki se znajde v teksaški puščavi, kamor pride bogata Američanka iskat svojega pobeglega moža. Umetnik iz prikolice ji začne dvoriti in filmska zgodba dobi svoj ljubezenski zaplet. Goran je užival v dobrih dialogih z igralko Heather Graham, ki je hvalila njegov čedalje bolj izbrušen ameriški naglas ... Film *The Deep End* so snemali mesec dni in pol v nacionalnem parku ob jezeru Tahoee. Med snemanjem so jih obiskovali medvedi in jedli njihovo hrano. Tu je odigral vlogo izsiljevalca, ki se zaljubi v žrtev (igra jo Tilda Swinton) in zaradi nje – in svoje nepreračunljive zaljubljenosti – zgubi glavo ... Zdaj mora končati še koprodukcijski film *Poslednja volja* oziroma Oporoka, ki se dogaja na otoku Braču. Tako je pač obljubil dalmatinskim filmarjem in kljub prezaposlenosti, mikavnim ponudbam držal obljubo in vlogo v celoti odigral. To je še kar dobra komedija z manjšimi lepotnimi napakami, predvsem pri razdelitvi ženskih vlog. Njegova vloga Bepa, dalmatinskega osvajačca ženskih src, je polna duhovitih zapletov in zasledovanj pa tudi izjemnih posnetkov dalmatinskih lepote. Film bo gledljiv doma, manj uspeha pa bo imel najbrž na tujem tržišču.

Ves ta čas, ko Goran dela »izlete« iz nadaljevanke v celovečerne filme, pa ga Američani vsak četrtek redno gledajo v tv-nadaljevanke *Prva pomoč*. Nadaljevanke je stara že šest let, a se še vedno zelo dobro drži na lestvici najbolj gledanih serij. Ko je lani odšel iz nadaljevanke dr. Ross (George Clooney), je namesto njega vskočil novi lik, dr. Kovacs (Goran Višnjić). Ko si je Clooney pridobival ameriško popularnost, je na-

daljevanke v povprečju gledalo do 28 milijonov ljudi, zdaj, ko igra Goran Višnjić, se je gledanost povečala na 36 milijonov. Razumljivo, da ga je strežno osebje gostilni na Venturi takoj prepoznalo.

Stalni honorar, pogodba za dve leti snemanja, vse to je Goranu in soprogi Ivani (lani sta se poročila) omogočilo mirnejše, varnejše življenje. Preselila sta se v San Fernando Valley. Kupila sta si lepo hišo in začela vanjo vabiti svoje prijatelje. Najprej so prišli štirje Goranovi prijatelji, gledališki igralci iz Zagreba, in cele dneve klepetali, kadili in igrali biljard v eni od sob ... Potem so prišli Goranovi in Ivanini starši, na »seznamu čakajočih« pa so še Goranov brat, boter, Ivanini in drugi sorodniki in tisti, ki sta jih povabila, pa se niso mogli odzvati povabilu ... Vabilo namreč ne vključuje letalske vozovnice ...

Ameriški tednik People je Gorana lani predstavil kot »dragocen uvoz«, dobil pa je tudi nagrado Peopla za najboljšo tv-serijo. Hollywoodski TV Guide pa mu je izročil prvi kipek, ki ga je njegov pes Budsi dolgo sumljivo ovohaval, ker je samo pozlačen in podoben oskarju ...

Če bi mi kdo pred štirimi leti rekel, da bom uspel tukaj, bi mi rekel, da govori neumnosti. Lani se mi je to zdelo že mogoče, danes sem že »in«, kot rečejo Američani, toda pravo delo me še čaka.

Pri tem je ponovno segel po cigareti. Točaj, ki se nam je pohvalil s francoščino in italijanščino, je prižgal plinsko luč, ki je obenem tudi ogrevala decembrski vrt.

Gorana poznam šele tri leta in v tem času je postal samozavesten. Še vedno se sicer sprašuje, ali je dovolj dober. K sreči je ob njem Ivana, ki mu pomaga, ga razume. Pomembno je, da ni sam s temi svojimi slovanskimi plimami in osekami v tem velikem svetu s povprečnimi, površnimi znanci. Pri njem v hiši je domače: tu so v kuhinji vegeta, ajvar, olivno olje, pršut ... Rad bi si uredil življenje tako, da bi v Ameriki delal, na Hrvaškem pa užival. Žal so to šele prvi koraki k resnični karieri prvega uspešnega igralca s slovansko dušo.

– Povem ti, vse gre tako, kot je treba. Imam dovolj potrpežljivosti pa tudi malo trimoglavosti.

– Pa neizmerno količino šarma in talenta, smo dodali.

Pa nas je popravil:

– In profesionalne doslednosti.

Goran Višnjić in Branko Šömen. © Fotografiji: Jadran Larić, Hollywood

ANDREJA KLEPAČ, 14 LET, DRUGA MED ŠPORTNICAMI POMURJA 2000

Evropska teniška igralka leta 2000 je ANDREJA KLEPAČ iz RADENEC, kamor se je s starši preselila lani. Kljub številnim uspehom ni nič posebnega v primerjavi z vrstnicami. Hodi v 8. razred radenske osemletke in je prav dobra učenka. Hvaležna je učiteljem, ki ji pomagajo, saj se zavedajo, koliko truda je potrebnega pri vrhunskem športu. Šolske obveznosti so za Andrejo še vedno na prvem mestu, zato so letošnji uspehi toliko več vredni. Kljub laskavemu nazivu »ETA player of the year 2000«, ki ga bo prejela na generalnem zasedanju Evropske teniške federacije, in dejstvu, da je v svoji starostni kategoriji prva na lestvici Ete, to še zdaleč ni zagotovilo, da bo tako tudi vnaprej, zato bo še naprej trdo vadila kot njeni vzornici. In kdo sta?

Mama Monike Seleš ji želi uspešno kariero

»Martina Hingis in Monika Seleš, ki ju občudujem, odkar vem zase oziroma odkar sta na vrhu ženskega tenisa.«

Trudiš se igrati kot vzornici – imaš še kaj rezerve?

»Vsekakor. Še zlasti pri servisu.«

Ali si v živo že gledala najboljše igralk na svetu?

»Da, bila sem na odprtem prvenstvu Italije. Od blizu sem videla Moniko Seleš in Venus Williams. Pogovarjala sem se z mamo Monike Seleš, ki mi je zaželela čimveč uspehov. Opazovala sem tudi turnirsko življenje najboljših igralk, tudi ko niso na treningu ali tekmi.«

Kako se počutiš med igralkami, ki jim je na voljo malone vse?

»V bistvu je to lahko minus, ki pa lahko preide v plus, ker je za uspeh potrebno toliko več dela in truda. Sicer pa, če hočeš postati dober, je potrebno predvsem veliko, veliko dela.«

Kaj rada ješ?

»Predvsem italijansko hrano (pice, špagete), veliko sadja in zelenjave.«

Piješ?

»Največ napitke iz družine treh srčkov.«

Čemu najbolj nasprotuješ?

»Vsem vrstam odvisnosti – alkoholu, drogam, doppingu ...«

USPEHI:

Evropska prvakinja za igralk do 12 let v italijanskem Porto San Giorgu.

Posamična državna prvakinja v kategorijah do 12 in 14 let.

Svetovno prvenstvo za igralk do 13 let v Parizu: 3. mesto.

Zmagovalka turnirjev ETA, zmagovalka pozivnega turnirja »Top junior Europe« v Rimu.

ŠPORTNA
OSEBNA
IZKAZNICA

Datum in kraj rojstva:

13. 3. 1986 v Kopru

Višina in teža: 171 cm, 61 kg

Klub: TK Radenska - Triglav

Lopar: Volkl

Trenerja:

Aleksandar Živin in Jure Bukovec

Kondicijski trener:

prof. Rado Gregorič

Fizioterapevt in maser:

Jaka Kladnik

Tvoji hobiji?

»Odbojka in rolanje.«

Športni cilj?

»Želim biti med dvajsetimi najboljšimi igralkami na svetu in nastopati na olimpijskih igrah 2004 v Atenah.«

Tvoj naslednji turnir?

»Konec decembra na Floridi, kjer bo »Orange bowl«. Potem naj bi se odpravila na več turnirjev v Azijo.«

Oste Bakal

Trener ALEKSANDER ŽIVIN, absolvent biotehniške fakultete:

»Andreja je izredno marljiva, zato vztrajam tudi sam. Njeni dosednji rezultati so primerljivi z dosežki sedmih najboljših igralk na svetu v tej starosti. V bistvu Andreja resno trenira šele od lani. Cilj za leto 2001 je, da bi čimveč igrala na turnirjih do osemnajst let, potem na mladinskih turnirjih za Grand slam (Wimbledon, Pariz ...). Čez 4 leta načrtuje nastop na olimpijskih igrah in redno igranje na turnirjih WTA (najkakovostnejša tekmovanja profesionalk). Končni cilj pa je preboj med dvajset najboljših na svetu. Andrejina igra temelji na hitrih, tehnično izredno čistih udarcih, z možnostjo variiranja kratkih diagonal, natančnega udarca passing, zabijanja winnerjev z zadnje črte in sredine igrišča. Ima izredno dober return, ki je v sodobnem tenisu odločilen. Rezerve pa so pri volleyih (prehodih k mreži po servisu) in servisu. Psihično je zelo stabilna.«

SKOZI OKNO V DRŽAVNI VRH

Sobota sicer še ni dovolj urbana, da bi dame v toaletah in gospodje v kravatah na rolerjih vsevprek švigali po mestnih pločnikih na delovna mesta in domov, pa vendar je tu in tam mogoče zapaziti kakšnega mladega (ali pa tudi ne) zanesenjaka, kako na petih kolesčkih »šiba« po Slovenski, Lendavski, ulici Štefana Kovača ali kakšni četrti.

Veliko manj pa je znano, da je hitrostno rolanje resna športna disciplina, v kateri imamo Pomurci najboljšo v državi, JASNO ŠANTAVEC iz ČERNEHAVEC. Možnosti so, da bo celo udeleženka olimpijskih iger. Rolerski maraton naj bi bil namreč na olimpijskih igrah leta 2004 v Atenah predstavitvena disciplina, to pa pomeni, da bodo čez osem let morda že podeljevali olimpijska odličja.

»Začeti ni bilo enostavno,« se spominja leta 1995 Jasna, dijakinja 4. letnika Srednje medicinske šole, »saj mama Marjeta in oče Štefan najprej nista bila za to. Bala sta se, da bi se poškodovala, zato sem na prve treninge in tekme pobegnila kar skozi okno.«

Ko sem prinesla domov prvo medaljo, se je odnos staršev do mojega športa spremenil in danes mi veliko pomagata. Oče je tudi predsednik soboškega Roler kluba.«

Prav je, da so mladi športniki ambiciozni, in taka je tudi Jasna. Njen poklicni cilj je, biti vzgojiteljica, vendar premišlja o tem, da bi šla študirat po enoletnem odmoru. Tako bi se lahko čimbolje pripravila na rolerske tekme. Zato bo sodelovala z italijanskim trenerjem ENNIOM MUMENIEM, za Italijo pa nasploh velja, da je v tem športu med najuspešnejšimi državami. Mednje sodijo tudi Avstrija, Francija, Nemčija, Argentina in druge. Sicer pa je rolerska tekmovalna sezona od aprila do oktobra, zato se prav v tem času, decembra torej, že začnajo priprave na novo sezono.

»Treniram dvakrat dnevno po dve uri. Pri nas ni najboljših možnosti za trening, saj ni pokrite steze, poleg tega pa je za šport, ki ni preveč znan in se mediji zanj ne zanimajo toliko kot za nekatere druge, težko dobiti pokrovitelje. Letos sem bila na

**JASNA
ŠANTAVEC,
NAJHITREJŠA
NA PETIH
KOLEŠČKIH**

petih maratonih v Avstriji (gre za rolanje na 42,195 km, podobno kot pri atletiki) skupno četrta, tekmovalci pa so prihajali iz desetih držav. Malo mi je zmanjkalo za tretje mesto in prav to, uvrstitev med tri najboljše v maratonih, je moj največji cilj v novem letu 2001. Upam, da bo dovolj denarja tudi za udeležbo na svetovnem prvenstvu, ki bo avgusta na Portugalskem.

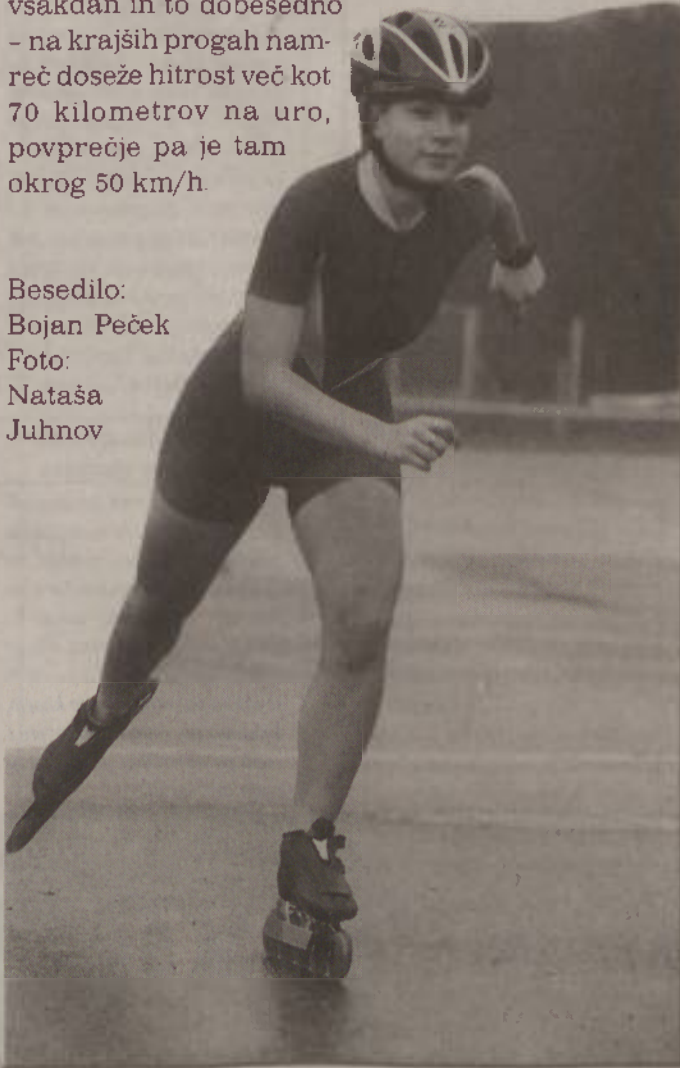
Tekmovalci se vsako leto srečujejo tudi na največjih tekmovanjih, kot so evropska in svetovna prvenstva. Jasna žal ne more biti vedno zraven: »V Sloveniji pripravijo letno devet tekmovanj. Več jih je v tujini, predvsem tekmujem v maratonih. Doslej sem jih »odrolala« osem. Zaslužiti se ne da kaj prida, čeprav so v drugih državah manjši

Hitrostno rolanje ni poceni »hec« (pa še »hec« v bistvu ni, saj gre za vrhunski šport): tekmovalni čevlji, ki jih Jasni Šantavec izdelujejo po meri v Italiji, stanejo okrog 200 tisoč tolarjev, pri čemer komplet ležajev in kolesčkov zadošča za dve do tri tekme. Potem ga je treba zamenjati, podobno kot za posamezne proge in različne vremenske razmere, to pa stane nadaljnjih 30 tisočakov. Pokrovitelji, javite se, Jasna vas s svojimi športnimi dosežki gotovo ne bo razočarala, že zdaj pa sodi med najuspešnejše pomurske športnice!

denarni skladi za najboljše. Ko so svetovna prvenstva v bližini, se jih lahko udeležim, tako sem bila leta 1997 v italijanskem Piomlinu na 15 kilometrov 17. V zadnjem času zaradi visokih stroškov nisem mogla na svetovno prvenstvo, saj je bilo v Argentini. Na državni ravni pa sem najhitrejša že pet let - tako na kratki (500 m) kot dolgi progi (3000 m). Doslej sem zbrala 60 medalj in 30 pokalov.

Jasno zanimajo, tako kot vse druge najstnice, povsem vsakdanje reči, kot je poslušanje moderne glasbe. Čas je že tudi za kakšno ljubezensko zvezo, ki je sicer ne zanika, a o njej noče javno govoriti. Od vrstnic se razlikuje le po tem, da v rolerskih čevljih drvi skozi vsakdan in to dobesedno - na krajših progah namreč doseže hitrost več kot 70 kilometrov na uro, povprečje pa je tam okrog 50 km/h.

Besedilo:
Bojan Peček
Foto:
Nataša
Juhnov

Evropski podprvak iz Grlave

Pikado, vsaj pri nas, je bolj znan kot šport pijancev: »ena tekma - ena runda«. Da pikado ni samo gostilniški šport, lahko vidimo tu in tam po kabelski televiziji na RTL-u ali Euro sportu. Da se s tem športom pri nas lahko nekdo tudi resno ukvarja, nam pove zgodba o fantih iz Grlave pri banovskih toplicah, ki so si nadeli ime *Pikado team - Top gun Grantaša*.

**Pikado
team**

Ekipa Pikado team - Top gun Grantaša po besedah njihovega vodje s ponosom predstavlja Prekmurje in Prlekijo, saj so člani moštva z obeh strani Mure. Od leve proti desni so se na prizorišču treningov v dnevnem baru na Grlavi in pred osvojenimi pokali postavili: Matjaž Feguš, Andrej Gorjak, Drago Kunič, kapetan Jože Grantaša, Jože Hauko, Andrej Kosi, Darko Marinič in Damjan Vrbnjak. Manjkata Franc Azola in Goran Protega.

Drago Kaučič, doma iz Banfija, je tudi član hrvaške reprezentance. S hrvaško ekipo je (na fotografiji) maja 1998 sodeloval na svetovnem ekipnem prvenstvu v Las Vegasu (dosegli so 5. mesto).

Klub je ustanovil leta 1995 Jože Grantaša, lastnik dnevnega bara na Grlavi, kjer fantje tudi trenirajo. Začetki morda segajo še kakšno leto nazaj, prvi mednarodni uspeh (da ne bomo posebej omenjali vsakega pokalčka) pa so zapisali leta 1998, ko so na državnem prvenstvu R Slovenije zasedli 2. mesto in se tako kvalificirali na evropsko prvenstvo, ki je bilo v Marmarisu v Turčiji. Uspeh je bil nepričakovan: 2. mesto ekipno, 1. mesto v 501 - dvojno, 1. mesto v 301 MO - moške dvojice, 1. mesto Triple mix 701 (dva moška, ena ženska) in 3. mesto v cricketu - moške dvojice.

Letos so kot državni prvaki nastopili na evropskem prvenstvu v Rovinju, kjer so bili med 16 uvrščenimi ekipami peti. Ta uspeh jim je omogočil, da so lahko sodelovali v sorodni mednarodni organizaciji Bollshater, ki je imela svoje tekmovanje v Barceloni. Tudi tam so bili peti.

Trenirajo trikrat tedensko, pred tekmovanji pa tudi 5-krat na teden po 4 ure. Dejansko so vrhunski

Ekipa v Barceloni je štela zaradi pomanjkanja denarja le 4 člane. Na ogledu tamkajšnjega stadiona vidimo Matjaža Feguša, Andreja Kaučiča in Andreja Gorjaka. Fotografiral jih je Goran Protega.

1. državna liga v elektronskem pikadu je razdeljena na tri regije. V vsaki regiji nastopa 15 ekip. V regiji Vzhod so, poleg »naših«, med drugimi dobri še Bumerang iz Hrastnika, Pantherji iz Trbovelj, Bar Pepl iz Maribora in Sančo Emica s Ptujja. Eden od treh zmagovalcev iz regijskih lig postane po medsebojnih kvalifikacijah državni prvak.

Po uspešnem nastopu v turškem Marmarisu še malo promocije svoje države. Na ulice sredozemskega turističnega kraja se je podala ekipa Pikado team - Top gun Grantaša s slovensko zastavo.

športniki, to pa od njih zahteva, kot pravi vodja ekipe Jože Grantaša, red in disciplino, predvsem pa zbranost in mirnost.

Letos bi radi organizirali oprto prvenstvo Slovenije s sodelovanjem vseh najboljših igralcev Evrope. Prišlo naj bi jih kakih dvesto.

Seveda je vse skupaj veliko odvisno od sponzorjev. Brez njih je takšno tekmovanje nemogoče izvesti. Trenutno potekajo dogovori...

Jožef Maria R.

Januar

Vzorec ali »mujštra« in posledice lastninja

Večinski lastnik Pomurske založbe S Hram iz Ljubljane je začel izvajati »aktivno vlogo lastnika«. Z odkupovanjem delnic od malih delničarjev je S Hram povečal lastniški delež na 60 odstotkov in tako dobil odločilno besedo pri upravljanju. Na prvi delovni dan v letošnjem letu so odpoklicali direktorja in namestili »svojo« direktorico. Plaz, ki se je sprčil s tem prvim kamenčkom, bo pozneje, še isto leto, za vedno odnesel firmo oziroma tisti del njene dejavnosti, ki je odigrala pomembno vlogo.

McDonald's (za las) skoraj v Murski Soboti

Da, skoraj, vendar tega velika hitro pripravljene hrane zaenkrat še ne bo v Soboti, čeprav je direktor McDonald'sa Dejan Turk izjavil, da se bomo na ameriški način v nekdanji kavarni Faflik hranili že poleti, najpozneje pa septembra. Začelo se je preurejanje prostorov, čeprav ni bilo vse urejeno s potrebnimi papirji. Koliko je prihajajoči firmi do Sobote in njenega videza, se da videti tudi kar po svoje in niso upoštevali, da je kavarna »grajena v takem in takem stilu in da se je potemtakem treba do nje tako in tako tudi obnašati. Trenutno se v kavarni ne dogaja ničesar. Če se kaj bo, bomo seveda to prihodnje leto na tem mestu tudi objavili.

»Dovolj nam je,« so rekli v Radgoni in popenili

Pravzaprav so popenili že prej, zdaj so samo rekli, da je dovolj. Gre za stanovalce bloka v centru Radgone, pri avtobusni postaji, ki so občino obvestili, da ne bodo več plačevali komunalnih storitev, in to zaradi malomarnega odnosa občine do javne kanalizacije. »Tako rekoč tedensko se v kletnih prostorih kopamo v lastnem dreku!« so dokaj naturalistično opisali svojo težavo. Črpalna naprava, ki bi morala prečrpavati fekalije, se velikokrat ne vklopi in tako se gmota razlije po kletnih prostorih in pri stanovalcih, blago rečeno, ustvarja neprijeten občutek.

Je Razkrižje v Prlekiji? (Ali: bleknil in ostal živ)

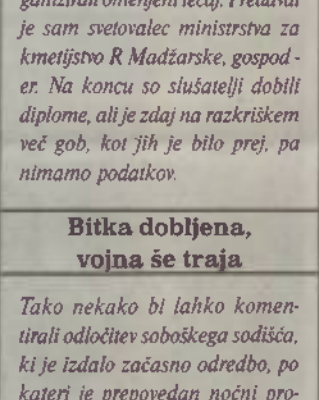
Bogve, ali je in ali so ali niso Razkrižani Prleki. To ve pisatelj Vlado Žabot, rojen Razkrižan, živec v prestolnem mestu. On si je upal izjaviti v »lormerškem« gimnazijskem glasilu, da Razkrižan nikoli ni bil in ne bo Prlek. Ravno tako ni bil ne Prekmurec in ne Medžimurec. Da, celo to je izjavil, da bi bilo narobe, če bi se Razkrižani pacili v Preke. Zato so krive, kot pravi, dolgotrajne zgodovinske in druge razmere. Se pravi: nekoč so bili Prleki, zdaj pa so takšne in drugačne razmere krive, da niso več.

Februar

Točno opoldne

Ne gre za film Jamesa Stewarta, ki je v nekem majhnem mestecu na Divjem zahodu sam uredil zadeve s štirimi nepridipravi in tako s tem filmom za večno prišel v njegovo zgodovino. Točno ob tej uri, tretji dan v februarju, se je namreč začela gradnja edinega pomurskega železniškega predora. V Stanjevce na Goričkem sta družno prišla katoliški in evangeličanski duhovnik in blagoslovila sv. Barbaro, zaščitnico rudarjev, ki bodo zdaj morali zvrzati 320 m dolgo luknjo. Skoraj ni hiše na Goričkem, kjer ne bi bilo kakšnega izseljenca ali zdomca. Tokrat bo drugače. Predor bodo gradili zdomci – Slovaki.

Spet Razkrižje

Tokrat gospodarstvo. Tukaj so imeli 5-dnevni tečaj o gojenju gob. Skupaj sta stopili Občina Razkrižje in Kmetijskosvetovalna služba Ljutom (zanimivo ime, saj česa takega še nikoli nisem slišal) in za okoliško prebivalstvo organizirali omenjeni tečaj. Predaval je sam svetovalec ministrstva za kmetijstvo R Madžarske, gospoder. Na koncu so slušatelji dobili diplome, ali je zdaj na razkriškem več gob, kot jih je bilo prej, pa nimamo podatkov.

Bitka dobljena, vojna še traja

Tako nekako bi lahko komentirali odločitev soboškega sodišča, ki je izdalo začasno odredbo, po kateri je prepovedan nočni promet za tovarnjake po Tišinski in Cankarjevi ulici. Seveda v bistvu to ni nobena rešitev. Cesta, ki se ji uradno pravi GI-3 Pesnica-Dolja vas, povezuje države nekdanje Sovjetske zveze s Španijo ali recimo Portugalsko. Problem neustreznega cestlišča poznajo tako prebivalci hiš ob tej cesti kot šoferji težkih tovornjakov, ki v bistvu niso ničesar krivi. Edino avtocesta bo rešila problem. Do takrat bo treba trpeti ...

Pri Hotizi nič novega

Slowensko-hrvaška meja pri Hotizi. Krajani Hotize zdaj zahtevajo, da se v državnem zboru izvede preiskava, s katero naj se ugotovi osebna odgovornost vseh državnih uradnikov, ki so izdali nalog, da se je leta 1993 slovenska policija na njihovem območju umaknila z do takrat veljavne republiške meje na reki Muri in tako slovensko ozemlje prepustila na milost in nemilost hrvaškim organom, krajani pa so ostali brez vsake zaščite. Če njihove zahteve ne bodo obravnavane, bodo prisiljeni začeti z ukrepi državljanske nepokorščine, so izjavili. Krajane je sprejel predsednik države, obiskal jih je Marjan Podobnik (se ga še spomnite, tovariši!?!), stvari pa se niso ganile z mesta ...

Marec

Škofija bo ali je ne bo?

Neuradno se je izvedelo, da v Sloveniji ne bo novih škofij, to pa avtomatično pomeni, da je zaenkrat ne bo tudi v Soboti. Razočaranje je verjetno spodbudilo enega od pomurskih župnikov, da je začel z akcijo zbiranja podpisov v podporo soboški škofiji. Prosti streli v cerkveni hierarhiji pa niso zaželeni, zato je škof akcijo prekinil, saj, kot pravi, vnašajo takšne akcije v škofijo nered, mržnjo in pohujšanje. Kakorkoli že, ko se ideja enkrat porodi, je ni več mogoče izbrisati. Tli, tli, dokler nekoč spet ne zažari.

Županovo pismo (ali: glas vpijočega v puščavi)

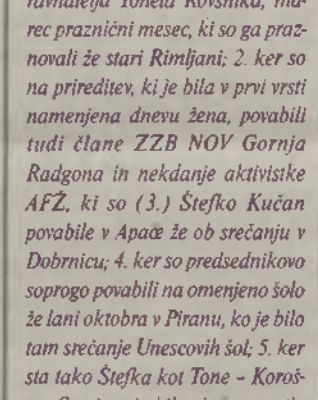
Spoštovani predsednik Vlade RS dr. Janez Drnovšek! Na vas se obračam javno, ker mi je ostal edino še ta način... Nedvomno je, da Prekmurje v vsem času samostojne Slovenije na področju cestnega prometa ni pridobilo ničesar ... Dobilo pa je promet, ki uničuje zdravje in dobrine naših občanov ... Ljudje ne spijo, hiše pokaajo ... To, kar se dogaja v Murski Soboti, nima primera nikjer v svetu ... Pa to še ni vse! Pred letom in pol je začela država graditi železniško progo od Murske Sobote do madžarske meje ... To je le nekaj stavkov iz obširnega pisma, ki jih je (ali pa bi jih moral, pa jih ni) prebral predsednik Drnovšek. Pisal mu je župan Anton Slavic.

Štefka v Apačah

Predsednikova soproga in ambasadorica svetovne mreže Unescovih šol je obiskala tamkajšnjo osnovno šolo. Zakaj? 1. ker je, po besedah ravnatelja Toneta Rovšnika, marec praznični mesec, ki so ga praznovali že stari Rimljani; 2. ker so na prireditvi, ki je bila v prvi vrsti namenjena dnevu ŽNA, povabili tudi člane ZZZB NOV Gornja Radgona in nekdanje aktivistke AFŽ, ki so (3.) Štefko Kučan povabile v Apače že ob srečanju v Dobrnici; 4. ker so predsednikovo soprogo povabili na omenjeno šolo že lani oktobra v Piranu, ko je bilo tam srečanje Unescovih šol; 5. ker sta tako Štefka kot Tone – Korošca. Sprejem je bil prišten, gostja vidno ganjena. Ponovno jo bodo povabili čez dve leti, ko bodo odpirali nove prostore.

Lopov nad lopovi

MI SEDAJ VERJAMIS, DA NI ŽAMETNA ČRNINA METRAŽNO BLAGO, AMPAK SADIKA VINISKE TRTE?

Kako drugače naj bi opisali tipa, ki je izmaknil ceplenko žametne črnine, ki se je lepo razvijala ob steni grajskega poslopja. Kraja ne bi bila pomembna, če se to ne bi zgodilo v Lendavi in če cepljenka ne bi izhajala iz Maribora ali, natančneje, če to ne bi bila »potomka« znamenite žametne črnine z mariborskega Lenta, ki tam domuje že kakšnih 400 let. Cepljenko je občina Maribor podarila lendavskemu vinogradnikom. Ob navzočnosti ministra Smrkolja jo je lani izročil mariborski podžupan Jozef Protner. Pokvarjenec najnižje sorte! Ne Protner, ampak tisti, ki jo je ukradel, znamenito ceplenko.

April

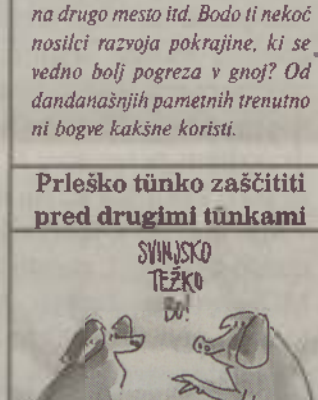
Za 5 milijard je lahko tudi Pomurje

Evropska unija financira v naši državi kar nekaj projektov. Vsi so namenjeni temu, da bi bila Slovenija ob dnevu »D« , torej ob vstopu v Unijo, čimbolj pripravljena. Evropa podpira predvsem projekte, ki načrtujejo čezmejno sodelovanje. Za triletno obdobje je tozadevno predvidela 5 milijard tolarjev. Ker gre za oblikovanje večletnega sodelovanja ne samo v regiji, ampak tudi prek meje, je Igor Bavčar povabil na srečanje s pomurskimi župani v Moravskih Toplicah tudi madžarskega ministra Imreja Borosa. Pomurje je namreč v programu Phare eden od pilotnih projektov, ki naj bi skrbel za razvoj novih dejavnosti, prestrukturiranje tradicionalne industrije itd. Celotno financiranje naj bi zajelo regije iz vseh treh držav, s katerimi meji Slovenija v tem delu. Tokrat ni bilo župana, ki bi si upal poudariti, da Pomurje ni regija, ampak le zemljepisni pojem ...

Na mladih svet stoji in mi jih imamo!

V Ljubljani, na Fakulteti za računalništvo in informatiko, so se udeležili tekmovanja v sklopu 6. festivala računalništva tudi naši učenci iz Pomurja. Med 320 tekmovalci iz vse Slovenije so dosegli naši odlične rezultate, enako tudi prejšnja leta. Miha Tibaut iz Črenšovec je postal v svoji skupini državni prvak. Zoran Smilevski iz G. Radgone ter Samo Smrke in Matjaž Kuronja iz Sobote so se uvrstili na drugo mesto itd. Bodo ti nekoč nosilci razvoja pokrajine, ki se vedno bolj pogreza v gnoj? Od dandanašnjih pametnih trenutno ni bogve kakšne koristi.

Prleško tunko zaščititi pred drugimi tunkami

Potem ko je začelo društvo ljubiteljev prekmurskih dobrot že pred časom akcijo za zaščito prekmurske šunke, so se zdaj zganili tudi na oni (tejl) strani Mure. Na pobudo kmetijskosvetovalne službe pri Živinorejsko-veterinarskem zavodu za Pomurje so se zbrali pri Sv. Juriju ob Ščavnici nosilci turistične dejavnosti, tisti, ki se ukvarjajo s predelavo in izdelavo mesnih izdelkov, in številni drugi – med njimi tudi dr. Stanko Rencelj, avtor knjige Meso iz tünke. Srečanje je imelo samo en namen: kako zaščititi to prleško specialiteto. Treba je določiti enotno tehnologijo, treba jo je promovirati, treba se je primerno organizirati, so med drugimi ugotovili navzoči in sklenili, da je v akcijo treba pritegniti še večje število ljudi, ki se s tem ukvarjajo.

Maj

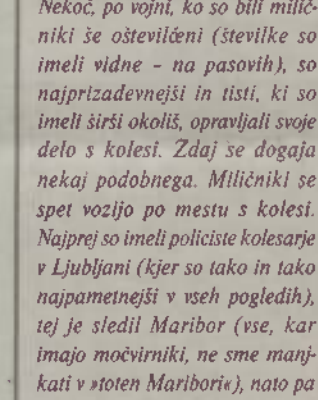
Prisrčno zadnje slovo (v tej obliki)

Na tradicionalnem srečanju v madžarskem Tornyszentmiklosu sta odprla predsednika Kučan in Göncz prenovljeno cesto od prehoda Pince do naselja. Dejstvo je, da so bila srečanja predsednikov Slovenije in Madžarske ne samo politični dogodek, ampak srečanje dveh iskrenih prijateljev. In če je tako, se tudi meddržavni problemi lahko rešujejo drugače kot takrat, ko srečanje prevečata le uradnost in protokol. Arpadu Gönczu se je letos iztekel predsedniški mandat. Bo poslej drugače?

Tunel, drugič

V ponedeljek, 22. maja, točno ob 15. uri so odprli predor pri Stanjevcih. Kljub začetni zamudi zaradi vremenskih razmer je bil predor odprt nekaj dni prej, kot so načrtovali. Trenutno je v tunelu pa tudi na splošno ena proga, imata pa v njem mesto kar dve. Za vsak primer.

Policisti na kolesih

Nekoč, po vojni, ko so bili miličniki še oštevilčeni (številke so imeli vidne – na pasovih), so najprizadevnejši in tisti, ki so imeli širši okoliš, opravljali svoje delo s kolesi. Zdaj se dogaja nekaj podobnega. Miličniki se spet vozijo po mestu s kolesi. Najprej so imeli policiste kolesarje v Ljubljani (kjer so tako in tako najpametnejši v vseh pogledih), tej je sledil Maribor (vse, kar imajo močvirniki, ne sme manjkati v »stoten Maribori«), nato pa še Sobota. Tretja po vrsti v državi s tremi policisti s kolesi, ki bodo tako skrbeli za večjo varnost ljudi in premoženja, kot je bilo povedano, ko so jim predali kolesa znamke Peugeot.

Črno nebo nad pomurskim nogometom

Končalo se je tekmovanje v prvi državni nogometni ligi, ki ni bilo, blago rečeno, uspešno za nobenega od pomurskih prvotigašev. V bistvu bi lahko rekli, da je bilo katastrofalno. V zadnjem kolu je dobila Mura po grbi od Novogoričanov in se uvrstila na deseto mesto, to pa je v njeni zgodovini prve državne lige najslabše. Še bolj žalostno je pri NK Potrošnik. Doživeli so najhujši poraz v prvi ligi, zasedli zadnje mesto in se po devetih letih poslovlili od prve lige.

Junij

Pomurci (Prleki in Prekmurci oz. Prekmurci in Prleki) okupirali Gorenjsko

Več kot 600 bralcev Vestnika se je s tradicionalnim, tokrat že 27. Vestnikovim vlakom popeljalo v podalpski svet. Seveda ni šlo brez Brezja, soteske Vinigar, slapa Savice in »moje drage vasi domače« in bogve česa še ne. Eni srečneži so se peljali celo s helikopterjem, drugi, manjšrečni, pa z ladjico po Bohinjskem jezeru. Vsi skupaj pa so poleg velikih planin občudovali pevko Natalijo Verboten, vendar ne za dolgo, saj jo je po nekaj odpetih pesmih njen zaročenec odpeljal iz vidnega polja Pomurcev.

Barbar v cerkvi

Redkokdaj kdo stopi v cerkev s slabimi nameni. Tokrat se je to zgodilo v cerkvi sv. Nikolaja. Nepridiprav, menda ubog na umu (naj bo njihovo nebeško kraljestvo, toda cerkve na zemlji naj pustijo na miru!), je brez vzroka zažgal prt na oltarju, poškodoval dva Marijina kipa in na sploh naredil dokajšnjo škodo. In to mu ni bilo dovolj. Odpravil se je še v evangeličansko cerkev, da bi nadaljeval s svojim brezglavim početjem. Hvalabogu so policisti pravočasno ukrepali in barabo odpeljali tja, kamor sodi.

Heksaklorbenzen v mleku Pomurskih mlekarn

Besedo heksaklorbenzen ali na kratko HCB kar pozabite, po vsej verjetnosti je nikoli v življenju ne boste več potrebovali. Trenutno je pomembna zato, ker so slovenski mediji na osnovi običaj zdravstvene inspekcije zagnali preplah, češ da je v pastereziranem mleku Pomurskih mlekarn povečana vsebnost HCB-ja. V mlekarni so takoj dvignili alarm in dali izdelati številne analize, celo na Dunaju! Ugotovljeno je bilo, da ne mleko, ne krave in ne polnilna linija niso krivi za povečano vsebnost. Tako je bilo ugotovljeno, da presedek (ampak v majhnih količinah, ki zdravju ni bil škodljiv) HCB-ja izhaja iz embalaže, ki jo izdeluje Valkarton. Po vsej verjetnosti je za gonjo kriva konkurenca, ki je želela na tak nesramen način izpodriniti Pomurske mlekarn.

Kapelski fantje bodo peli Američanom

Na pot čez lužo se je odpravil Kapelski kvartet, da bo v začetku prihodnjega meseca nastopil na mednarodnem festivalu The Spirit of Bethlehem, kjer bodo zbrani pevci z vsega sveta. Fantje trenirajo petje že dobrih pet let in se lahko pohvalijo s svojo kaseto. Upajmo, da Američancev, predvsem pa ameriških Slovencev ne bodo razočarali.

Julij

Obnovili zvonik

Pločevina na zvoniku cerkve sv. Nikolaja v Soboti je dotrajala pa se poškodovale se je nekoliko, ko se je pred leti na zvonik obesil Pavlinjekov fant z zračnim balonom. Težkega dela so se lotili mojstri iz Pesnice, ki so morali, preden so začeli z delom, okrog zvonika postaviti 62 m visok gradbeni oder. Preden so zvonik, seveda obnovljenega, zapustili, so v njem pustili listino s podatki o župniji in duhovščini, graditelju in vseh, ki so sodelovali pri obnovi in ki so finančno podprli obnovo zvonika. Nekaj podatkov za pozne rodove so vnesli tudi o županu, papežu in predsedniku države.

Terme 3000 odprte

Po nekaterih izjavah naj bi bil bazenski kompleks v Moravskih Toplicah eden najlepših v Evropi. Z dvema toboganoma, visokima 21 metrov in dolgima 140 in 170 metrov (eden od njiju je opremljen z zvočnimi in svetlobnimi efekti), in na površini dveh hektarjev se lahko primerja s konkurenco od Španije do Holandije. Gradili so ga dobro leto, stal pa je poltretjo milijardo tolarjev.

Šestič:

Prekmurci: Prleki

Menda se je zbralo kar pet tisoč ljudi z obeh bregov Mure, da bi si pri kroškem brodu ogledali znamenito tekmo med Prleki in Prekmurci. Tokrat so bili močnejši Prleki in vrv potegnili na svojo stran. Rezultat so tako izenačili na 3 : 3. Med drugimi športnimi igrami naj omenimo še plezanje po »zajli«, po kateri drsi kolešček, za katerega je privezan brod. Tu se je najbolj izkazal Veržejec, vse pa je navdušil 12-letnik iz Gornje Radgone, ki si je priboril drugo mesto. Tekmovali so tudi župani, prleški so bili boljši. Izbrali so tudi carico kroškega broda. Do prihodnjega leta bo nosila ta častni naziv rajnica gasilcev iz Vučje vasi Milica Hamler.

Evropska
podprvakinja

Na evropskem prvenstvu veteranov v maratonu na 42 km na Finskem je članica Tekaske sekcije Radenske Jazica Sijstar osvojila srebrno medaljo. Trofeja seveda ni prišla po naključju, saj je dobre uvrstitve dosegala že prej. Tako se je udeležila maratona na 75 in 10 km v Švici, tekla na Dunaju in v Atlanti, kjer je bila, z osebnim rekordom, osma. V Angliji je bila deseta, v Italiji četrta. Maratonov doma, seveda ravno tako pomembnih, tokrat ne bomo omenjali.

Avgust

Prleki se budijo

Bogve, če ne prepozno! Potem ko Sobočani že dolgo dvigajo vik in krik okrog gradnje oziroma obnove železniške proge, ker vedo, kakšne nevarnosti le-ta prinaša, so se zdaj dvignili tudi Prleki. Ljutomerski župan Jaz Špindler sklical okroglo mizo, katere naj bi se udeležil tudi minister za promet Anton Bergauer. Sporazum o gradnji železnice skozi Prlekijo je že podpisan, zato so bili nekateri mnenja, da je po toči prepozno zvoniti. Očitno je bil tega mnenja tudi gospod minister, zato ga doli, v »Lutmerk«, ni bilo, čeprav so se za obisk dogovarjali kar dva meseca. Sestanek je bil buren.

Barbar v Sakušaku

V Sakušaku pri Juršincih je zgorela Puhova domačija. Janez Puh, ki se je rodil leta 1862, je v Gradcu ustanovil tovarno koles. Firma Puh je še danes, z drugačnim in razširjenim programom, svetovno znana. Krajani Sakoška so na svojega rojaka seveda ponosni, zato so v »cimprani hiši«, v kakršni se je nekoč rodil in nekaj časa živel Puh, začeli urejati muzej. Odprti so ga nameravali sredi meseca, toda muzej je bil očitno nekomu v napoto. Nekega zgodnjega jutra je nekdo podtaknil požar in zgradba s številnimi zbranimi materiali je pogorela do tal. Barabe niso prijeli.

Projekt
za tretje tisočletje

Zgodba se je sicer začela že veliko let prej, ko so specialisti Vojno-medicinske akademije iz Beograda postavili pri vrtni šotor in v njem namestili okrog deset bolnikov, ki so imeli luskavico. Po kakšnih dveh, treh tednih so ugotovili, da je voda iz tamkajšnje vrtnice zdravilna ... Tokrat se zadeva ponovno začne pogrevati. Kdaj in kako se bo končala, pa morda vsi ne bodo/-mo dčevali. Gre za gradnjo zdravilišča Rimska čarda. Partnerja (začetna) naj bi bila občina Puconci in Zdravilišče Radenska. Oba partnerja (Alojz Behek in Franc Huber iz Radenske in puconski župan Ludvik Novak) se strinjata, da je gradnja zdravilišča velika priložnost. Prvi resni cilj je, da se projekt vključi v državni razvojni plan 2002-2006.

Vsaj nekaj dobrega

Gradnja sodobnega prometnega objekta, ki nas bo popeljal v Evropo tretjega tisočletja, je pripomogla k osvetlitvi naše prazgodovine. Na območju Kotare - Krogi pri Bakovcih, kjer bo nekoč tekla avtocesta, so arheologi odkrili zanimivo najdišče iz bronzne dobe. Že so odkopali keramično žaro velikih dimenzij, ki bo naredila pozneje z drugimi odkritji prelomnico v arheološkem poznavanju preteklosti naše pokrajine. Med drugim to, da je bilo naše območje v prazgodovinski in rimski dobi gostio naseljeno.

September

Kaj nam bo prineslo?

Predsednik uprave Radenske Alojz Behek in predsednik uprave Pivovarne Laško sta sklicala tiskovno konferenco, na kateri bosta pojasnila strateško povezovanje obeh družb. V teh pojasnilih je bilo sicer marsikaj povedanega, v bistvu pa gre za to, da je Pivovarna močno povečala delež lastništva in prišla v družbo dvanajstih največjih delničarjev. Kakšne bodo nadaljnje namere, se bo pokazalo v naslednjih mesecih.

Odločitev padla

Na Darsovem razpisu za gradnjo 833 metrov dolgega mostu čez Muro, na avtocestnem odseku Vučja-Beltinci, je izbran projekt Brod 3, ki si ga je omislil dipl. univ. inženir Viktor Markelj iz Maribora. Stal bo dobro poltretjo milijardo tolarjev. Rok gradnje je 36 mesecev. Se pravi, da bo končan proti koncu leta 2003. Gradilo ga bo interesno združenje GIZ Gradis iz Ljubljane.

Še ena pogodba

Župan soboške mestne občine Anton Slavic in direktor Gradisa Inženiring iz Ljubljane Franc Kositer sta podpisala pogodbo o sofinanciranju gradnje Pokrajinske in študijske knjižnice v Murski Soboti. Objekt za ustanovo, katere usluge bodo zanesljivo uporabljali vsi, ki se v pokrajini ob Muri (ne glede s katere strani) učijo v srednjih šolah in naprej, bo »težak« 895 milijonov tolarjev. Gradnjo bodo sofinancirale tudi vse pomurske občine (tako vsaj računajo glavni investitorji). Partnerjeva vila bo tudi po zgraditvi nove knjižnice služila kulturnim namenom.

Društvo Lipa dela

Društvo Lipa v Münchenu združuje okrog 350 zdomcev. Poleg drugih aktivnosti se ukvarjajo tudi s folklornimi plesi. Tokrat so si privoščili velik zalogaj, vendar so ga - sodelovanje na svetovno znanem Oktoberfestu - dobro izpeljali. V slovenskem sprevodu, ki je štel 160 članov, so sodelovali plesalci iz sorodnih društev Lastovka iz Ingolstadta in Drave iz Augsburga. V sprevodu sta sodelovala tudi godba na pihala iz Sobote in pihalni orkester Alpskega iz Železnikov. Po 7 km dolgi poti po münchenskih ulicah so peli, igrali in plesali kar dve uri.

Oktober

Smejeva nagrada

Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj je skupaj z Javnim skladom RS za regionalni razvoj in ohranjanje poseljenosti podeželja letos prvič razpisalo Slovensko regionalno nagrado, ki bo namenjena projektu, ki bo najbolj skladno predstavil smerice razvoja podeželja. Nagrada bo vredno deset milijonov tolarjev. Posebej vredno pa je to, da so jo poimenovali po Štefanu Smeju, velikem ekologu, filozofu, etnologu in ne nazadnje Prekmurcu, ki je prežgodaj moral zapustiti ta svet.

Zdaj pa je že vse
skupaj rahlo
dolgočasno

Kako naj drugače komentiramo novico, da je Murski val spet postal najradjo. Zdaj že desetič po vrsti. Tako so ga razglasili na festivalu nekomercialnih radijskih postaj Slovenije. Morda je zanimivo, da so zasedli tokrat naši radiji v posameznih kategorijah le mulo prvih mest, pravzaprav le eno, in to z Radičevimi reklamnimi oglasi. So pa bili v skupnem plasmaju najboljši, zato jim čestitk enostavno ne moremo odreči.

Gobarski boom

To, da so gorički gozdovi bogati z gobami in kostanjmi, ve že vsak gobarski začetnik. Po skorajda katastrofalni poletni suši je zdaj gobarska sezona dosegla svoj vrhunec. Gozdovi so polni gobarjev in po besedah najvnetejših je dnevno v gozdu več nabiralcev kot gob. Najprizadenejši so Mariborčani, ki prihajajo na gobarjenje kar z avtobusi. V neki firmi so si celo omislili sindikalno tekmovanje v nabiranju gob.

Bo Bonačić
rešil Muro?

Izmed treh kandidatov za novega trenerja Mure so tokrat izbrali 44-letnega Luko Bonačića iz Splita. To je že tretji trener v jesenskem delu prvenstva. Prejšnja dva, Zlatko Kranjčar in Slobdan Djurić, svojih obljub nista izpolnila. Mura je še vedno slaba kot že dolgo ne. Zpomnimo si Bonačićevo izjavo: »Sem trener, ki želi nekaj narediti. Pričakujem, da bo Mura morda že drugo leto na evropski sceni.« Čez kakšno leto, verjetno pa že veliko prej se bo pokazalo, kaj je nekdanji Hajdukov trener rekel in kaj naredil.

November

Majdi zlato odličje

Na 47. gostinsko-turističnem zboru v Kranjski Gori je prejela gostinka Majda Šmid iz Gornje Radgone priznanje z zlato plaketo za kakovost gostinske ponudbe. Je edina iz pomurske regije, ki je prejela to priznanje. V priznanju so zajete 25-letne izkušnje, ki jih je v zadnjih letih strnila v svoj lokal Restavracija M. Skupaj s petimi natakariji in ravno toliko kuharji lahko naenkrat postrže najmanj 150 gostom.

Napad na policijo

Nezaslišano predrznost so si dovolili tipi, ki so v Ljutomeru napadali policijsko postajo in hkrati tudi hišo komandirja policijske postaje na Cvenu. Napad, eden in drugi, so po vsej verjetnosti opravili profesionalci, ki so za to prilžnost uporabili bazuko. Zadevo jemljejo skrajno resno, saj je prišel na tiskovno konferenco sam direktor slovenske policije. Ali gre za združbo, ki vodi čez mejo tujce, ali za slovensko »narkomafijo«, zaenkrat še ni odkrito (razkrito). Nekdanjo odmaknjenost naše pokrajine vse bolj in vse pogosteje postavlja v ospredje kriminal mednarodnih razsežnosti.

Soboški Partizan
ponovno naš

Kar osem let je trajal spor med Športno zvezo Slovenije in soboško občino. Nekdanji sokolski dom, ki so ga Sobočani zgradili z lastnim delom in prostovoljnimi prispevki in ga ves čas do danes tudi vzdrževali, si je po osamosvojitvi Slovenije prilastila Športna zveza. Zdaj je končno ponovno naš. Soboško društvo za šport in rekreacijo je 80-odstotni lastnik, 20-odstotni delež pa ima Športna unija Slovenije. Volk si, koza cela.

Kegljanje
= Marika Kardinar

V Salzburgu je bilo tekmovanje za svetovni pokal državnih prvakinj v kegljanju. Ve se, kdo je zastopal Slovenijo. Zasedla je drugo mesto - dobila je srebrno kolajno. To je že njeno peto sodelovanje v takšni konkurenci: tri srebrne, ena bronasta medalja in eno prvo mesto je izkupilček s teh tekmovanj.

Jozef Piso, Endre Riso

December

Tito in Vilmoš Tkalec
v Murski Soboti

Z balkona nekdanjega hotela Dobray je bila ponovno oklicana Murska republika. Prostor in vse je bilo isto, le namen je bil drugi. Tokrat so v soboški Zvezdi odprli salon Murska republika. Lokal naj bi bil visokega standarda in namenjen elitističnim in klubskim prireditvam. Mogoče bodo uvedli celo klubske kartice. Ob otvoritvi je imel govor tovariš Tito (Ivo Godnič in Vilmoš Tkalec - Dario Varga). Oba sta počela veliko aplavza. Na koncu sta se, čeprav vsak iz svojega časa, rokovala, potem se je šlo pit.

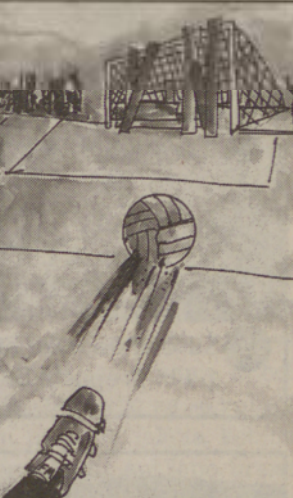
Prijeli Lončariča

Na tiskovni konferenci v Ljubljani, kjer je med drugimi poročal tudi direktor uprave kriminalistične policije, so razkrili podrobnosti o prijemu velike združbe kriminalcev, ki se je ukvarjala z vodenjem tujcev. Med njimi je tudi vodja, slovenski in hrvaški državljani, Josip Lončarič, za katerim je kar nekaj evropskih policij razpisalo tirnico. V akciji je sodelovalo 160 policistov in kriminalistov. Po vsej Sloveniji so opravili 35 hišnik preiskav. Najbolj žalostno je, da je kar tretjina priptih z območja Pomurja.

Športniki Pomurja

Razglasili so rezultate 37. Vestnikove ankete za izbor najboljših športnikov, športnic in športnih kolektivov Pomurja za leto 2000. Borut Horvat, kajakaš iz Kroga, si je priveslal najvišji naziv v moški konkurenci. Kdo drugi kot Marika Kardinar si je prikegljal naziv pomurske športnice No. 1. Sahisti Radenske Pomgarada pa so primatirali do najboljšega športnega kolektiva.

Maučec strah in trepet

Na proslavi ob 80-letnici organiziranega nogometa v Sloveniji je dobil Feri Maučec (in še trije nogometaši) najvišje priznanje. Proslave sta se med drugimi udeležila predsednik Milan Kučan in predsednik Fife Joseph Blatter. Predsednik NZS Rudi Zavri je ob slovesnosti med drugim dejal: »Feri Maučec je bil strah in trepet vratarjev, videli smo ga na vseh slovenskih igriščih, kjer smo gledalci občudovali njegovo znanje, spretnost in borbenost.«

Veliko razkritje

Skrivnostna smrt podjetnika na Cvenu je pojasnjena. Ravno tako smo zvedeli kako je prišlo do bombnega napada na policijsko postajo v Ljutomeru in komandirjevo hišo na Cvenu. Podjetnica Makoterjeva bo letošnje bažične in novoletne praznike preživela za zapahi.

Velika

TRIPENKETA

Šest pridnih, marljivih itd. Pomurcev je tokrat odgovorilo na tale zastavljena vprašanja:

1. Za leto 2000 so napovedovali usodne dogodke – se je kaj takega zgodilo tudi vam? Opišite vaš usodni dogodek!
2. Napišite novoletno voščilnico Pomurkam in Pomurcem.
3. S kom bi najraje preživel silvestrsko noč in zakaj? Izbirate lahko med naslednjimi ženskami in moškimi: Marijo Pozsonec, Madeleine Albright, Viko Potocnik, Cicciolino, Billom Clintonom, dr. Janezom Drnovškom, Billom Gatesom, Jankom Halbom, Bradom Pittom, Duškom Radičem - Vanekom.

Dr. MARIJA RUDOLF VUKAN,
spec. oftalmolog in predstojnica oddelka za očne bolezni, iz Murske Sobote:

1. Februarja sva se z možem peljala na dopust na Kanarske otoke. Ves teden so na TV prikazovali velike letalske nesreče, celo statistiko za 10 let nazaj, tako da me je minilo veselje do potovanja. Noč pred poletom sva prespala pri prijateljih v Ljubljani. V morečih sanjah se je zrušilo letalo, v resnici pa sem padla s postelje. Zlomila sem si prednji zob in dobila nekaj bušk. Namesto na Tenerifah sem končala na urgenci kliničnega centra. prvi teden počitnic sem bila bolnik, ker me je vse bolelo, drugi teden pa je bil čudovit.
2. Drage Pomurke in Pomurci, v letu 2001 vam

želim miru, ljubezni in blagostanja, predvsem da bi vsi dobro videli, nekateri pa celo spregledali.

3. Na silvestrovanju bi bila izmed naštetih oseb najraje v družbi z Billom Clintonom, ker je zelo zabaven, šarmanten in je na splošno všeč vsem ženskam. Vendar bom na Silvestrovo raje s svojim možem.

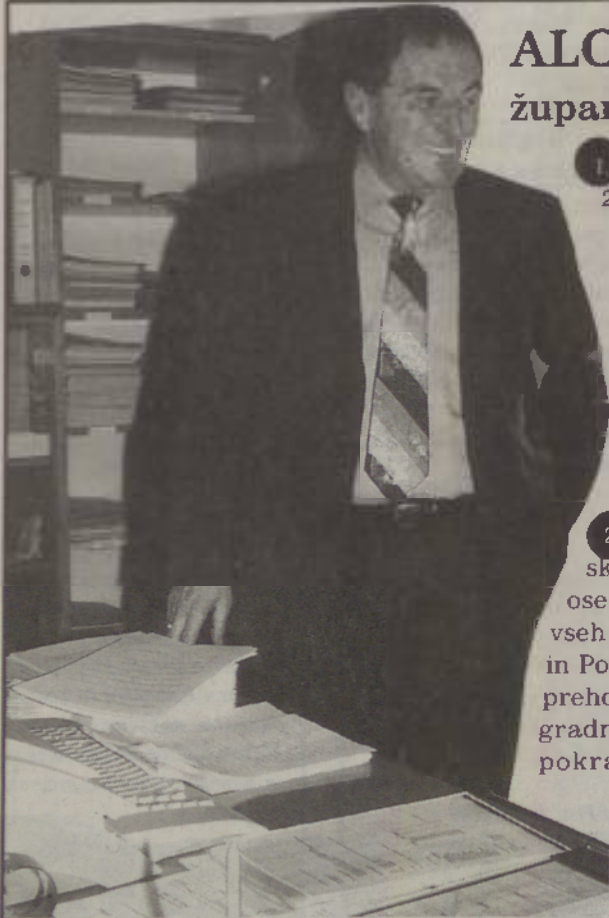
BRANKO BEDEKOVIČ, najboljši igralec RK Celje Pivovarna Laško na nedavni zgodovinski tekmi z Zagrebom, doma s Šafarskega

1. Doslej se mi ni zgodilo nič usodnega. Pustil se bom presenetiti, saj leta še ni cisto konec. Seveda upam, da bo to prijeten dogodek.
2. Pomurke in Pomurci! Želim vam srečen in uspešen vstop v novo tisočletje!

3. Silvestrski večer bi preživel z Viko Potočnik, silvestrsko noč z Mašo Merc, račun pa bi prepustil Billu Gatesu.

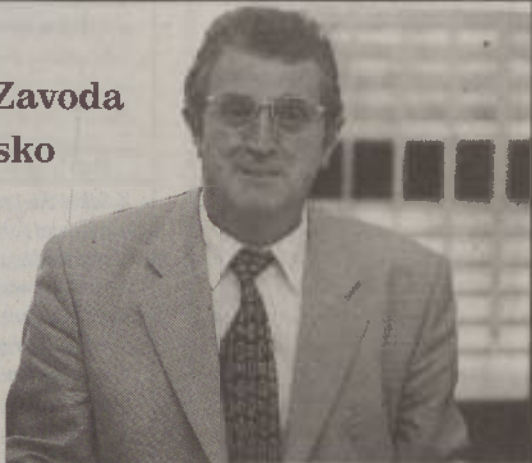
ALOJZ FLEGAR,
župan s Tišine

1. Kaj posebej usodnega se mi v letu 2000 ni dogodilo. Preživel sem ga delovno in še kar zdravo. Usodni dogodek za mene in občane naše občine (v pozitivnem smislu) bi kvečjemu lahko bil začetek rekonstrukcije ceste G1-3 skozi našo občino in gradnje pločnikov ter kolesarske steze. Dolgoletna prizadevanja in pritiski so končno obrodili sadove.
2. Moje želje za prihodnje leto so skromne. Vsem vam želim veliko osebne sreče, zdravja in uresničitev vseh nacrtov. Vsem nam, Pomurkam in Pomurcem, pa zgraditev avtoceste, prehod vsaj dela tovara na železnico, gradnjo porodniškega oddelka, novo pokrajinsko in študijsko knjižnico, odprtje vsaj tisoč novih delovnih mest in nobenega novega stečaja ter končno formiranje pomurske regije. So želje prevelike?

3. Silvestrsko noč bi najraje preživel kar s prihodnjim občanom naše občine g. Vanekom - Duškom Radičem. V njegovi družbi bi najhitreje pozabil vse težave iztekajočega se leta in v novo leto stopil z večjim veseljem in optimizmom.

MARTIN GLAVAČ,
direktor Območne enote Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v Murski Soboti, iz Beltincev

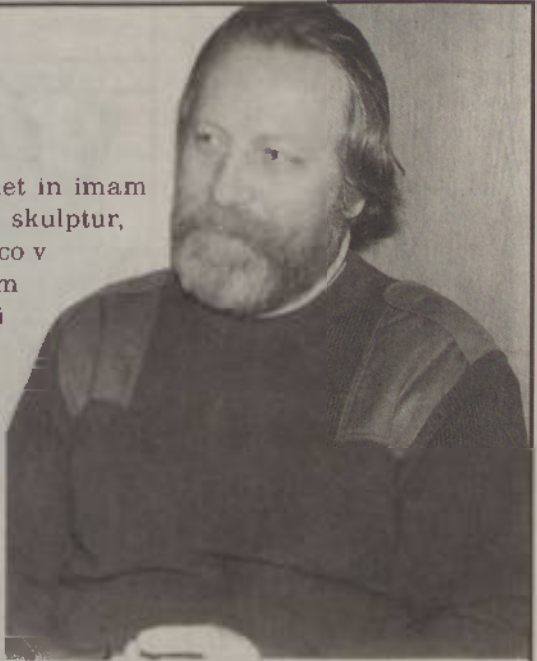
1. Glede usodnih dogodkov, ki so jih napovedovali za leto 2000, sam nisem zasledil nobenega omembe vrednega dogodka, razen naravnih nesrec.
2. Vsem Pomurkam in Pomurcem želim v prihajajočem letu in novem tisočletju, da bi svoje moci, znanje in sposobnosti strnili v strpno in odgovorno sodelovanje za blagor vseh ljudi, živečih ob reki Muri, ne glede na barvo, ne pa da medsebojno obračunavamo in kažemo moč petelinov! Naj..., naj... vsem v 2001!
3. Silvestrsko noc bi najraje preživel z Normo Bale, in to zato, ker sem prepričan, da je zelo šarmantna, in bi eno noc preživel brez besedicenj o politiki.

SLAVICA PESTNER,
vedeževalka, s Pušče

1. Sem zelo znana vedeževalka in za svoj osebni uspeh v letu 2000 si štejem tečno napovedan izid jesenskih parlamentarnih volitev v Sloveniji, od vrha do zadnje stranke, ki je prišla v parlament.
2. Vsem Pomurkam in Pomurcem želim v letu 2001 manj obiskov pri zdravniku, dosti kruha in vina, nikoli prazno denarnico in veliko smeha.
3. Silvestrsko noc bi najraje preživela z dr. Janezom Drnovškom, da bi ga osebno spoznala in mu silvestrski poljubček dala.

FRANC KIRALY,
kipar iz Lendave

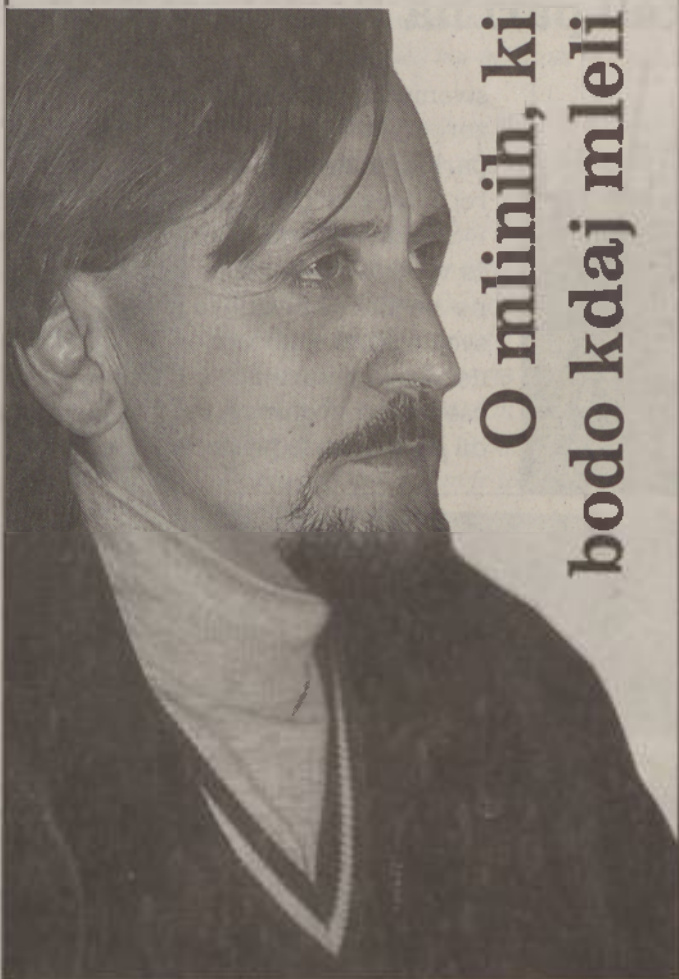

1. Kot kipar delujem že štirideset let in imam postavljenih že več ambientalnih skulptur, vendar sem letos dočakal prelomnico v svojem kiparskem opusu. V rojstnem kraju Lendava je postavljen moj prvi bronasti kip sv. Štefana. Še nekaj: iz kamna sem izklesal kip kralja piva v nadnaravni velikosti, ki je postavljen v Laškem. Tako lahko rečem, da mi je bilo v letu 2000 usojeno predvsem veliko delati.
2. Pomurkam in Pomurcem želim v novem letu vse tisto, česar si želim tudi sam, in sicer zdravja, sreče in veselja na poti v tretje tisočletje. Ta pot naj pripelje skozi naše kraje vse, kar potrebujemo za dostojno in lepše življenje. Zgrajena naj bo čimprej, četudi zgolj kot avtocesta.
3. Če se že moram odločiti, s kom bi najraje preživel silvestrsko noč – bi mi privoščili Cicciolino? Seveda samo kot model.

Velika

TRIPENKETA

... vse teži, da se ovije v krog,
obda z obročem,
nebo in zemlja sta okrogla,
tudi šotor Indijancev,
ptice spletajo okrogla gnezda,
mlinska kolesa ustvarjajo
za mletje krožne energije ...

O mlinih, ki
bodo kdaj mleli

Franc Bernjak je z dvanaajstimi leti pri očetu Matiji mlinar. Brez naklepov, a odkritih misli, želi postati pomemben, postavljati mline na Muri in jih seliti, kot se selijo ptice, išoč življenjski prostor. Kljub starosti spet postavlja mlin, na Otoku ljubezni v Ižakovcih - ker staro ni zastarelo, je znamenje otroštva ali prve dobe, zato je v podobi starca z belo brado.

Plavajoči mlini stoletja vztrajajo na Muri, da jim je mogoče pripisati dolgoživost, neobčutljivost za spremembe na veliki nižinski reki, ki poplavlja, odnaša in spreminja rečni tok - zategadelj se obrežne konstrukcije nikakor ne obnesejo, odličnost pa izkazujejo plavajoče na čolnih ali kumpih, čvrsto privezane z verigami, to pa je komunikacijski element združitve, tudi poroke, vendar ne od zunaj vsiljene, pač spontano privoljene, s težnjami prilagajanja, s spuščanjem in dvigovanjem, premeščanjem in iskanjem najugodnejših razmer, s potovanjem, nemara Odisejevim, po reki ali v človeku samem.

Sanje o starih murskih kulturah sežejo globoko v intimo zavesti. Uhajajo lastnemu umu. So izraz želje, ki živi v sredici našega bitja, misli in čuti na vseh ravneh, od najbolj biološke do poduhovljene. Ko hotenja predirajo na zavestno raven, postanejo ideja, ustvarjalna oblika, zgostitev in uresničitev. Da postajaš voljan postavljati mline. Kar je trdnost v njih, simbolizira svetlobno emanacijo, se razširja iz središča na rob bitja, na druga bitja, jih greje, spodbuja in oplaja.

V naši občini nam uspe zgraditi plavajoči mlin, kot spomin in opomin naj civilizacija ne zaničuje naravnega, subjekt ne jemlje, kar je v njem energetskega, naj se s spoštovanjem govori o časih, ko je na Muri grabilo stotero mlinov in so brodi povezovali Prleke in Prekmurce.

Mlinarji so odeti v belo, v barvo absolutnega, zato so beli možje vrhovni poveljniki na svojih premičnih svetiščih, predani rečnemu prostoru, med vzrodom sonca in njegovim zatonom, rojstvom lune in njenim mrkom. Venomer je rojstvo pred smrtjo. Belo jemlje vid. Iz mlina se usuje bela moka, ki je posledica preobrazbe žitnega zrna ali človekovih duševnih stanj, zato je čistilec zrnja brezpogojna zahteva v slehernem mlinu in prvi pogoj za dobro moko. Moka/resnica/, ki jo sito prepusti, je prva/prava/, tista pa, ki se nabira na rešetu, je druga/mala/. Tako ločevanje je v nasprotju s človeškimi kriteriji, ko pomeni, ostati na rešetu, biti velik, pomemben, prepoznan, izbran. Tesnoba ostaja, ker ne vemo, kako seje Gospod. Bodo prvi poslednji in poslednji prvi?

V mlinu moreš postati velikodušen, bogaboječ in spremenjen.

Tine Mlinarič

Hudič v luknji, hudič iz luknje

Čas miklavževanja je mimo, njegovih spremljevalcev hudičkov pa ne. Ne samo Miklavža, tudi nas spremljajo v decembrskih praznikih v adventni čas, in to ne kar tako, marveč celo leto, nekatere vse življenje. Kot otroku se mi je takšen prijazen, šarmanten hudiček vcepil v spomin in v njem ostal skrit, čakajoč na svoj trenutek, da nenadoma, nenadzorovano skoči iz mene, me osramoti, ušpiči kakšno neumnost v mojem imenu, skratka, da me »zajebe« ... Bil sem star štiri leta, ko so me peljali v takratni soboški Sokolski dom (po vojni Mladinski dom, TVD Partizan itd.), kjer je bila na sporedu novoletna lutkovna igrice, v kateri sta nastopila dobrosrčni Miklavž z belo brado in velikim košem ter »vragič«, ki je kar naprej silil v ospredje, se spakoval, za hrbotom posmehoval Miklavžu in iz vsake njegove tople besede »bril norce«. Zaintrigiral me je. Za Miklavža sem vedel, da je dober, da prinaša darila, da nas bo vse po vrsti dobrohotno oštel, nato pa popustljivo segel v globoko vrečo ali koš in izlekel darila, za vsakega nekaj. E, tu pa se je že začel moj otroški strah: vrečo oziroma koš je namreč držal peklenšček, rdeč ko paprika, z rogovi kot koza in z dolgim jezikom kot muholovec in njegov pokvarjen pogled je bil tako zgovoren, da sem že vnaprej trepetal, ko je Miklavž segel v malho: bo privlekel miklavščino, igračo, ki sem si jo želel, ali pa je »krampus« zamenjal darila in bom tako dobil nekaj, kar me ne bo razveselilo ne potešilo. Neskončni so bili trenutki, ko je Miklavž vlekel na dan darilo in z listka prebral moje ime: od strahu in negotovosti sem se dobesedno cvrl na raznju in »krampus« je ta ražen z veseljem obračal. Vedno sem si želel majhno električno železnico z lokomotivo in vagoni, ki bi prevažali tovor iz enega kraja v drugega, pa je nisem nikoli dobil. (Kot odrasel sem si jo pred leti kupil na veliki hollywoodski razprodaji električnih igrač.) Parkelj je skakal od veselja, ko sem dobil v prozorni rdeči vrečki samo bonbone, suhe fige, kekse, svinčnike, šilček, trikotnik in šestilo, kajti vedel je, da sem pričakoval več ... Stisnil sem zobe in sklenil počakati naslednje leto, zasneženi december - mogoče pa hudiča ne bo več v Miklavževem spremstvu. Zmotil sem se: naslednje leto je parkelj skakal okrog svetega Mikolaša in nas znova strašil, vendar tokrat ni bil več hudiček, parkelj, marveč »ordog«, pravi madžarski hudobec. Bil je namreč božič 1941. Čas hiti; ljudje pravijo: »Hudič jih je pobral.« Miklavža je zamenjal dedek Mraz, hudič je zgubil pravico do javnih nastopov. Namesto njega smo dobili notranje in zunanje sovražnike. »Fuj Teifel,« sem slišal reči na ulici in vedel sem, da je »vrag odnesel šalo«.

Neverjetno, kako je človeštvo od kdo ve kdaj verjelo v anatomijo zla, v demona, ki se je prelevil v satana, ta pa v hudiča ... Simboli zla so ostali kot odtisi v pesku in vseh kulturah od praveka do danes. Zapisano je, da je bil predhodnik hudiča egiptovski bog Suteh, ki je nastopil v takratnih zgodbah kot pravi človeški ničvrednež in popolno nasprotje svojemu dobremu bratu Usiru. Podobno razdelitev bogov in duhov na dobre in slabe najdemo tudi v perzijskih, afriških in indijskih legendah. Takšne motive poznamo tudi v germanski in slovanski mitologiji.

Hudič je najbolj navzoč v krščanstvu, kjer je Božje kraljestvo strogo ločeno od Kraljestva zla.

Krščanski pisatelji so videli hudiča v prvi fazi svojega samozavedanja v podobi padlega angela. Kasneje so začeli govoriti o Apokalipsi, o hitrem koncu sveta in prihodu hudiča, Antikrista, ki bo vrgel po poslednji sodbi na sodni dan grešnike v pekel. Satanova postava tako čedalje bolj izžareva strah pred smrtjo in budi neprijetne misli ob večni izgubi človeške duše. Na vrhuncu srednjega veka se je tako povečalo število tekstov, ki popisujejo srečanja s hudičem v najrazličnejših oblikah in podobah. Zelo malo svetnikov je, ki se v svojem življenju ne bi srečali s kakšno hudičevo prikaznijo. V najrazličnejših pogledih na hudiča lahko zasledimo notranje krize, v katere je zašla katoliška cerkev, ter se med drugim tudi zaradi

n j e g a
skušala
preoblikova-
ti in reformirati.

Cerkev je naročila pri svojih umetnikih nove in nove podobe hudiča in demonov. Motiv hudiča je dobro obdelan v različnih biblijskih ilustracijah pa tudi na stenskih slikarijah po evropskih cerkvah. Cerkveni predstavniki so videli v konkretno poslikanem hudiču pot k doslednemu spoštovanju norm in edini pravi predstavi krščanskega življenja. Slikarstvo se je ukvarjalo s problemom, kako prenesti hudičevo prikazen iz ustnega in pisnega izročila v svet stvarne podobe. Srednjeveški slikarji so se znašli v zagati, saj so morali sredi čudovito odslikanih svetopisemskih likov izrisati tudi hudiča, ki bo izzval šok in grozo. Da bi ga neuki verniki spoznali za odpadnika in nevarnega stanovanca »nebes in pekla«, je hudič v začetku dobival živalsko podobo. Risali so ga kot krvoločnega leva s krili in dolgo dlako, kot psa volkodlaka. Cesto je bil podoben kači iz biblijske zgodbe o Adamu in Evi. V kasnejši ikonografiji se je hudič pojavil tudi kot prelepo, zapeljivo dekle (ali ljubezniv mladenič). Nekateri avtorji so šli celo tako daleč, da so hudičeve lastnosti združili z lovcom ali različnimi kmečkimi zeliščarji. Gozd je sploh veljal za prostor, prenatrpan s skrivnostmi, posebno ponoči - bil je idealen kraj za nastop zlobnih duhov, čarovnic, črnih mačk ... Noč je bila temna, hudič naj bi bil črn. V srednjem veku, v času križarskih pohodov, so ljudje začeli verjeti, da so za vse nesreče, ki so preplavile Evropo, krivi Cigani in Židje. Marija Terezija, sicer v marsičem napredna vladarka, je na primer Ciganom prepovedala stalno naselitev, Židom pa je omejila prostor naseljevanja. Ohranjeni so zapisi, da so nekateri katoliški krogi povezali židovstvo s hudičem. Trdili so, da Židje pod svojimi klobuki skrivajo rogove, pod dolgimi plašči pa prikrivajo rep. Satanova podoba je postala tako z leti stilizirana slika sovražnika. V času reformacije se je pojavila podoba papeža kot demona. Hudič je nosil na glavi tiaro, papeško krono. Takšnega so ga namreč naslikali luteranski umetniki. Boj s hudičevimi silami se je v srednjem veku prevesil v cerkveno inkvizicijo. Pred inkvizicijskim sodiščem so končali ljudje, ki so prišli v konflikt s cerkvenimi predstavniki oblasti. Zaradi sodelovanja z »nečistimi silami« je cerkvena hierarhija obsodila tudi francosko junakinjo v boju zoper angleško armado Ivano Orleansko, ki je bila kasneje rehabilitirana, imenovana za svetnico. To je bil še le nenadzorovan začetek boja in lova na čarovnice, ki so vse po vrsti (ob hudih mučenjih) priznale sodelovanje in celo nečistovanje s hudičem. Na človeško fantazijo pa so vplivale še druge nesreče, predvsem kuge, povodnji, lakota, kobilice ... V neki vaški legendi se je pojavil hudič kot lepo urejen, debel človek, ki je streljal naokrog s s kugo zastrupljenimi puščicami. Na vasi se je razvila tudi črna magija. Vaščani so bili prepričani, da se je hudič spremenil v črnega mačka, ki je prišel iz nočnega gozda. V mestih so skušali alkimisti iz zlitin in kamenja narediti zlato oziroma modrostni kamen. Pojavila sta se termina »hudičev kamen« (lapis) in »hudičev učenec«. Tako v Goethejevem Faustu nastopa hudič kot skušnjavec, ki ima že človeško podobo. Po francoski revoluciji je hudič zgubil svoj negativni pomen: postal je del »ženskih čenč«, izmišljena zadeva, saj »vrag vendar ni tako črn, kot ga prikazujejo«. Od hudiča so bile še nevarnejše reči. Na Češkem je našel hudič svoje mesto v lutkovnem gledališču, posebno v igri Gašpar in vrag Mateja Kopeckega. In takšnega hudička, lutko iz lesa, plišastega in na vrvi, sem najbrž videl tudi sam. Na lastne oči. »Potem pa je hudič vzel šalo«: po drugi svetovni vojni, v času moralne zmede in duševnih stisk, je nastal satanistični kult. Ne hudič, Jezus in predvsem Marija sta se začela prikazovati nad motvarjevskim gozdom in drugod po Sloveniji. Človeška stiska je iskala upanje in pomoč v nadnaravnih znamenjih. V Ameriki je prišlo celo do kolektivnih samomorov, da omenimo samo Masonovo skupino samouničevalcev lastnih življenj. V postmodernem času je nastalo kar več filmov na te teme, pa tudi tv-serija Akti X. V današnji družbi pa podoba zla ponovno dobiva obrise hudiča: nekateri ga vidijo v denarni moči ali v vplivu močnih gospodarskih družb, v poskusih kloniranja, v raku kadilcev. Literarni Miklavžev sopotnik je morda sicer ostal »zajebant«, ni pa kriv za kataklizmičnost, v katero se naivno, neodgovorno pogrezamo, ker nam je prav, da nekdo drug misli namesto nas, pa čeprav narobe. Ko bomo odrasli in ugotovili lastni spodrslijaj, bo žal prepozno. Hudiček se nam bo že smejal iz praznične malhe ali luknje in veselo rožljaj z verigami.

Klicanje hudiča. Risba je nastala 1907. na Češkem.

Branko Šomen

Lokal zaprl zaradi bab

Štefanove muke pred štefanovim

Kaj bodo počeli pari na Rožičkem Vrhju?

Vse poti, ki vodijo k lokalu na Rožičkem Vrhju, so še vedno dobro označene s tablam, a kaj, ko so dekleta morala oditi, ostala pa je le tale – na tabli.

Potem ko si je Štefan Vojkovič pridobil vse »papirje«, je začel 24. aprila 1998. leta z dejavnostjo, ki se ji reče uradno: točenje pijač in napitkov v baru – nočni lokal. Poimenoval ga je v Schweizerhof nigh club.

Vest, da je na Rožičkem Vrhju lokal za moške, ker da v njem strežejo (in počno še vse kaj drugega) tujke, se je med moško populacijo hitro razširila in naskočili so nočni lokal sredi vinorodnih gor. Bili so pač prepričani, da tam lahko dobijo žensko za denar. Nekaj o tem so slišali, tudi možje postave ter v civilu in tudi v uniformah so pridno bdeli nad moralo. Novopečeni gostinec je sicer imel tujko, toda ta se ni prodajala za denar, pač pa je bila le vaba za goste. Ker pa ni imela delovnega dovoljenja, je morala kar hitro »spakirati kufre«. Domačih »slačipunc« pa ni mogoče dobiti. Ko je ostal lokal brez pomanjkljivo oblečenih deklet, je moral zapreti vrata, saj nihče ne bo hodil tako daleč samo na pijačo.

»Gostje so zahtevali ženske,« je odkrito povedal Štefan Vojkovič, ki je potem, ko je zaprl lokal, spet odšel v Švico, veli-

ka stavba na Rožičkem Vrhju pa sama. Pred kratkim, ko se je za krajši čas vrnil, mi je razkazal vse prostore, vredne 500.000 mark. Tudi spodnje, katerih del je ves v preprogah (te so po tleh in na stenah), smel pa sem pokukati tudi skozi linco v obliki srca v dva pregrajena prostora, v katerih sta postelji. Nisem spraševal, ali se je na njiju že kdo šel igrice atek – mamica, slutim pa, da nista nedolžni.

Štefan Vojkovič je bil odkrit: »Sprasujem se, zakaj so mi dali lokacijsko dokumentacijo za nočni lokal, ko pa obratovanje nočnega lokala pri nas ni dovoljeno. V mislih imam nočni lokal, kot se spodobi in kot je običajno po kapitalističnih in komunističnih državah. Gost, ki pride v lokal, zahteva za svojo družbo dekleta. Jaz kot šef pa moram gostom žal povedati, da pri nas dekleta niso dovoljena. Potem sem izgubil goste in nočni lokal je ostal prazen. V Romuniji (tam ima Štefan ženo »doktorco«, op. p.), Rusiji, na Madžarskem, Češkem, Slovaškem in v drugih državah je prostitucija zelo razširjena in v nočnih lokalih so dekleta na voljo gostom. To je nekaj

500.000 mark vreden poslovni objekt na Rožičkem Vrhju je zaprt, saj policija ne dovoli lokala z dekleti za denar. Bo (v drugo) kaj več sreče – s savno za pare?

običajnega. Tam se policija ne vmešava, četudi prostitucija povsod ni legalizirana. Pri nas pa je dvojna morala! Poglejte samo Salomonov oglasnik, koliko je oglasov, v katerih ponujajo dekleta in žene svoje »usluge! Pošteno »kasirajo« in ne plačujejo davkov. Nam, ki pa imamo legalne lokale in plačujemo prispevke in davke, pa ne dovolijo.«

Štefan Vojkovič je s svojim razmišljanjem spet načel vprašanje, ki smo ga v Sloveniji svojčas na veliko premlevali. Naj strnemo: ne si zatiskati oči, ljubezen za denar (pa ne samo ženska!) je tudi pri nas, vendar ne javno (pod zdrav-

ce. Zda se je domislil nečesa novega: tja do spomladi bo uredil v pritličju savno za pare. Da, pare, pa naj bodo to zakonski, zunajzakonski ali pa kar tako – priložnostni. Plačali bodo določeno vstopnino, kako pa se bodo vedli v savni (si bodo izmenjavali partnerje itn.), pa je njihova stvar in v to se ne sme nihče vmešavati. Tudi policija ne. Če bi se, bi posegla v osebno integriteto, to pa je kaznivo. Zaželimo torej Štefanu Vojkoviču kaj več sreče s savno za pare, kot je je imel z nočnim lokalom, žal brez deklet na poziv.

Besedilo in foto: STEVEN SPILBERG

Nazdravite s Prešernom

O Prešernu je ostal ob njegovem blestečem pesnikovanju sloves, da je z veseljem spil kozarec dobrega slovenskega vina. Okrog okrogle obletnice rojstva velikega poeta so se te njegove ljubezni spomnili vinogradniki Kmetijskega gospodarstva Rakičan, ekonomske enote v Kramarovcih. Leta 1999 so na dan 3. decembra trgali in letos bo mogoče novemu letu že nazdraviti s tem Prešernovim vinom. Sicer pa dobiva to vino pozne trgatve že vrsto let medalje na različnih tekmovanjih, najponosnejši so na tiste s kmetijsko-živilskih sejmov v Gornji Radgoni.

Do prihodnjega leta bo dozorelo Prešernovo vino letnik 2000. Zagotovo bo še posebno iskano, saj so grozdje potrgali na dan dvestoletnice Prešernovega rojstva. Ob tej priložnosti je bil vidno zadovoljen Rihard Peurača, vodja ekonomske enote v Kramarovcih. Laški rizling na 2000 trsih je v sončni jeseni lepo dozorel in 3. decembra 2000 so iz njega stisnili 800 litrov sladkega mošta. Že ob prvem merjenju sladkorja se je merilec ustavil na točki 117. Iz takšnega mošta bo zagotovo tako dobro vino, kot so odlični Prešernovi verzi. In morda bo kakšnemu novodobnemu pesniku pognalo kri po žilah tako silovito, da bo spisal kakšno novo napitnico.

Lipe

Nič več sfrustriran zemljokop in nič kot črv ne rije po zemlji tej, da v potu služi kos si svetešnje potice. Po svetu šel, do Bosnije in do rodovitnega Banata, do Bečkereka, Subotice in Osjeka, v ogrske ravnice. Prek oceana, v ZDA, navzel se je zaprašnega blata.

Pa na Francosko in še v Tajčland že od njega dni spomin ta trdoživ je in pogosto še vedno ne zbledi in marsikomu vse do danes prerado kapne za uvod, ko se odpre pogled mu na tisoče razburkanih usod.

Tako začenjam zgodnice, brez štirke, narejenega sijaja. Kako bilo je in kako zdaj gre, pogledjmo si od kraja.

Za kralja pa kraljico, za dvor, tri neboljene prince prosilo se je že ob soncevidu in vsakteri dnevni čas. To zabel bil za mnoge siromake in vbogečke mlince, za repo in krompir za zelje pa fižol. Potem naglas odzvanjalo je dan za dnem prav močno s cele biti. To bil je čas, ko že na vsak, bolj krepek je korak zapelo popezdale, ki ni bilo ga moč nikamor skriti. Drvelo gori dol in sem je liki fletnopletni poganjak.

Poreče kdo naj, kako se bolje večna hvalnica zapoje preslavni domovini, kraljevini, banovini, in po svoje.

Je bik gospod, mesar ga noče vzeti. Že pajčevina se zdavnaj naselila je v dedkov razcefrani portmone. Meso bi rada jedla prelakotinjena, vesoljna očevina. Zdaj bob otepa, žgance žuli, poredko spiše še kofe.

Ljubljana z vnemo poje: Ljubljanca je smrdljiva reka notri pa je polna dreka, a zagrebačke crнке frajlice, blondinke, ponujajo se v kavarnah svetovljanske Ilice. Še Belgrad, ja no ja, Skadarlija je bolj za domačine, v hotelskih barih cvet z debelimi mošnjički iz tujine.

So pumparice olala. Rajtguzni in galoše vse od Bate, Peka. Je Preiskurant Stermeckljev iz Celja knjižni hit. Pa instrumentov, uf. No vse. Copate, šali in kravate že našel si, ko knjigo si odprl, v minuti, tisti hip.

Prebravši vnemo nadebudna mladež tole mično knjigo,

se zmrnilo je vse, kar prej veljalo je za večno slavo.

Tu zdaj smo znova, načrtov naših komaj na začetku. Kaj le bo, dejal bi Miška Baranja, tam na skončetu? Ustvarimo si novi dom, ki bo zgrajen po lastni meri. Naj vrag v pekel pocitra ga, kdor zdaj se tukaj cmeri.

Da v tretje rado gre, tako modrost nam stara pravi. Očetovstvo ni prida stvar, se ve. Samo ne tu, drugje. Zdaj prava mora, že leta sem, počasi nas vse onegavi. Pa dajmo, ne ga srat, pobot je reč, saj smo ljudje! Zaslug za narod z metri, kilami, nikjer, pri moji veri, od pamtiveka dalje še nazaj nikoli se nikjer ne meri.

Je modrec bil, ki je v neki prav tako zamršeni zadevi tako razsodil: očetovstvo, po vrsti, lepo se vsem prizna. in naskoren, a tudi sledkar prežalostni in v hudi revi priznali bodo svoje alimente, prav mastne, to se zna.

Ta glavo delat je, ta trup, očesa, nos, a oni tam ušesa. Tako naprej: želodec, jetra, črevesa še nekdo tudi tiča. Trdim, da kaj bolj spodobnega ne bi ustvarila nebesa. Bi zvedeli, da temu gre na glavo lovor in onemu lavor. Potem brez velikih debat imeli bi očeta nove domovine.

Poreče kdo, ta mojstrovina delo zlega je duha, hudiča, ki že imel je večkrat mlade. A to ni vse, tu žljajf zategni, da spet kolo nam plivkohrzajoče nekolikanj se upočasni.

Da nismo mi Balkanci, uf, to pilo nam je kri. Pobegni, če ti je dano, v blaženo Evropo, tam smo od njega dni, in kjer vedno še drži, da osem je navadnih tri krat tri.

Res je, samo pritežiti je treba, ker gre le bolj na tesno. Doraščamo iz dneva v dan in to za nas je glavna stvar. Učili nas pastirji kravji bi, ko sami smo dovolj že resno življenje vzeli na začetku brez cincanja in vsakršnih utvar.

Ponosen bil za nas je tisti čas. Po tisoč letih na volišče svobodni šli smo, da po naši meri izvolimo državni zbor. Svetnikov bilo je takšne in drugačne baže, kot da kotišče

Nato Bajuk, Bajuk, Bajuk in spet Bajuk, Vse do jeseni odstopljeni poziciji je bolj na tihem že spet zavrela kri. Potem odločeno bilo je: v jeseni naj z volilnimi poleni odločijo volilci, na volilni sceni, kdo vi ste, kdo smo mi. Kako potem smo res volili, to zdaj v glavah nam še tli ...

Evropci tu in zdaj držimo se, kot da nataktnjeni na kole po turško smo. Nič ni bilo to imenitno in nikomur prav.

Prežvečili smo vojne, kuge, suše, vseh drugih vrst nevole, zdaj pač živimo v obdobju, ki reče se mu era norih krav.

Pa pride srečni čas, ki se mu reklo bo, to je volovski vek. Kdaj, to se ne ve, a upamo lahko, s kančkom optimizma, prav kmalu že, zaradi trde vladavine zdajšnjega feminizma.

Z volitvami poslancev izkušenj se je znova veliko nabralo. Največ pa vredna je, ki pravi, da s tem se hecati ne gre. Volivec danes noče biti štor, ne pen, ne brezoblično tnalno, ki le kot trop ovac, telet glavo pod nč nastaviti sme.

Ločitve čas prišel je pričakovano od stare, zagovedne Juge. Za dediščino, na obzoru ponuja nam se novodobni ravs. Kako pogreb opraviti, za mnoge v žalosti neizmerne tuge. To vekovečni postpogrebni spor bo in znova norčasti kaus.

Ker od Vardara pa vse tja gor, od vekov našega Triglava se kuje zdaj železo ohlajeno, pripravlja splošen se naskok. Kdo trzil bode, kdo plačal gor in komu bo zbolela glava.

IZ STAROVEČNEGA IN SODOBNEGA RINGARAJANJA MOJE DOMOVINE

kot Marksa, Rozo Luksemburg čez borih petnajst let, o fičenkah je zvedla eno samo, nič kaj vredno figo, ko zbistrila je svoj pogled na tale odvečno nori svet.

A domovina? Papa, adieu, so se končale nore sanje in svet prekrila sta teror, trpljenje in strah in zlo. Tako končala potem ta naša je prežlahina kraljevina, ne da bi rekla besed bodrilnih nekaj nam v slovo. Čas pa beži, beži, beži v nov dan, zato se tudi reče: To veraj, pred dnevi, tedni, da, je pred meseci bilo.

Mar žalostinčnice za novo leto si tukaj bomo brali? Pa dajte no, žari, se vije, miga, rita, brše na poskok. Komu vesele radosti življenja, upe bi zdaj tu jemali, ko novo leto bliža se, blešči in riše se v neba obok.

Spet je pomlad in v zraku udarnic plašno rezgetanje. Razcvela se v nov čas prešerno vihrajoča je mladost. Razpredali so novi upi, nove in nedočiveto lepe sanje. Kot stara pamet pravi, čez potok skače, kjer je most.

V šoli rusko, doma pa v listnjaku angleško se učimo. Starejših bratov, sester, stricev, tet, obleke si krojimo po meri naši. Potem radostno vzhričeni, da tale svet je v kljub vsemu od nekaj že zlatnikov vreden, lep.

Zdaj vsega šmenta tu je. V prvi vrsti sami udarnjaki, nato pohvalniki še z medaljoni, na cingu lingu cin. Tam daleč spod in malo dlje pokvarenjaki so kulaki. Pa le malo še naprej turisti so, ostrizeni vsi na balin.

Na cestah v mestih, na križiščih »Mi ti se kunemo« se bratsko kolo zvija in ob udarcih nog po taktu gre. Bili so žulji naših mladih rok, ki so navdušili srce. Zatem pa svet naš v kratkem se postavil je na glavo,

zgag le-teh krtina travniška je vsaka, na njivi vsak razor.

Kako prenačljeno in malce zviška se opravila so lotili, to nam (in tudi njim) pokazal volilni njihov je sindrom.

Kako v spletu lastnih kombinacij bi se na suhem utopili, ko so odločali, kdo neki le v ZDA največji bo kanon.

Kot iz nebes je padlo tisoče sekir nam v sladki sladoled.

Iz Bele hiše k nam bodo prišli ponižni in proseči glasi: »Izpeljite še nam volitve. Ni važna cena, gre le za ugled!«

A nekaj pozabiti nikdar smela ne bi ta nova domovina, ko pride čas, poslancu tistemu en majčkeni spominček, ki rekel je, da bo mu za obrok le sveža pašniška travina, če z novo domovino zbrklja se kaj in se ustavi mlinček.

Po hribskih naših, kot gobe so jesenske zrasle vikendice iz časov enoumja, kot radi rečemo za tisti, pretečeni čas, elit domačih, tudi tujih, ob njih se zdaj ščeperijo gorice. Prav majhne, da, za rekreacijo, kot rado reče se na glas. Spomenike tu, kjer socializem pokazal je svoj lepi obraz.

Prek Šprinca spet znanci štorcljini že nam so doleteli. Kraljov Lovrek s Hrastovja jih vidijo, je že prek deset, kako v Velkih Dnikah kače, miši, žabe, mežare so jeli. Ni kaj, sosedovi je Geli rekel, prišlo je sprotuletje spet.

Je glavobola novega prepolna spet vsa razdvojena Evropa. Poljaki proti vstopu v Unijo, Avstrijci pa zahtevajo izstop. Mi pa preračunavamo naprej, kdo prej, kdo zadnji vstopa. Ni naša stvar, če vsa Evropa boji se že vesoljnega potopa.

Predpisov svojih z Unijo doslej na tone že smo uskladili, kako zadeva že od začetka naj bi brez hude trzavice šla. Pa pride kdo nam pamet solit, rekši, saj ste kar pridni bili, a veste kaj, v delu vašem je vse premalo evropskega duha.

Rokav pisarniški nam strgan je in hudo močno ves scefran. Iz njega porogljivo v nas reži se že stokrat odpisani Balkan.

A sladokuscem, ki domišljijo in besede jim videc Nostradamus vnema te: ne bo za noveletni direndaj odvečnega kaj časa, da bi prisluhnnili o tem, kako pohamala nas bo rumena rasa.

Ker bliža se bleščeča, dolga noč, bom piko štorijam postavil, z domačim vinom in z željami za najboljšo bom nazdravil.

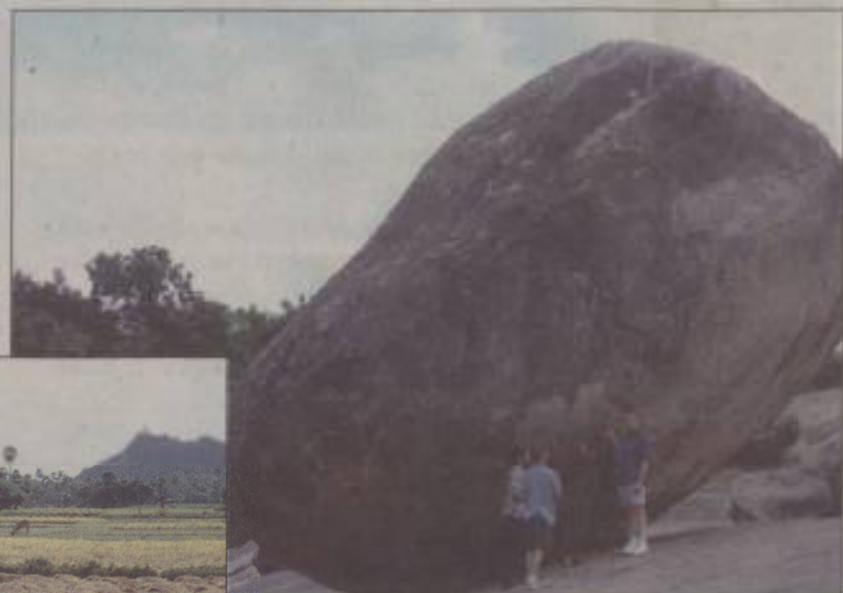
Sem
Maja Koštric
iz Melinec,

dijakinja drugega letnika ljutomerske gimnazije. Na fotografiji me vidite v posebni opravi, sedim pa v svoji sobici na tovorni ladji Celje in potujem ob obali največje celine – od Japonske do Indije. Mami in meni je to neponovljivo pot omogočil oče, ki je na tej ladji mornar. Hvaležna sem mu za lansko afriško turo in za vse, kar sem imela priložnost doživeti letos v Aziji. Na neki način mi z obrestmi vrača vso ljubezen, za katero sem bila zaradi njegovih odsotnosti prikrajšana od prvega razreda naprej. Verjetno so v meni očetovi geni. Kar naprej bi potovala, geografija pa med od vsega najbolj zanima. Moj naslednji cilj je Južna Amerika, vam pa predstavljam delček svojih azijskih vtisov. Reportaža je moj prvi novinarski tekst.

Tovorna ladja Celje, 24-letna lepota, ki jo načenja rja (ime tovorne ladje Celje se po indijsko sliši »seljdži«).

Krokodilja farma v Indiji

Eno od sedmih svetovnih naravnih čudes – HARE KRIŠNA BUTTER BALL v Indiji

Fantje poskrbijo, da na ladji ni dolgčas. Veckrat smo se skupaj zabavali. Ves čas sem imela občutek, da sem del posadke

Spravljanje riža na indijskem podeželju

Indijka Hema (levo) s sestro v skromno opremljeni sobi

Muslimanska malezijska družina se preživlja s prodajo tropskega sadja

Svetišče
v
Hvali-
enu na
otoku
Tajvan

Revnejši predel indijskega mesta Chennai (Čenaj)
In pravo nasprotje – sodobni del mesta Shangai

Potovanje v Afriko pred dvema letoma je v meni vzbudilo neizmerno željo po odkrivanju tujih dežel. Azija! Sprva je bila le ideja mojega očeta pomorščaka, potem pa je po enem mesecu dvomov v meni še zmeraj ostajalo upanje. In res je prišlo kakor strela z jasnega. V nekaj dneh sva z mamo le še pripravili prtljago, nato pa se je začela 30. 6. 2000 najina nova pustolovščina, dvomesečno potovanje po daljnih azijskih deželah.

Letališka stavba singapurskega letališča je oddajala vonj po zatohlem. Ob izstopu iz te dobro klimatizirane stavbe pa nas je obilil vlažen, vroč in predvsem izredno gost zrak tropskega ekvatorialnega podnebja. Visoka vlažnost je pritiskala na površje zemlje in kaj kmalu smo bili priča kratkotrajnemu deževju. Za nami je bilo dvanajsturno potovanje z letalom iz Benetk s postankom v Frankfurtu. Sicer pa z mamo nisva potovali sami. V oporo nama je bil upravitelj stroja Oto, ki je na ladjo potoval kot zamenjava.

Sesturna razlika s srednjeevropskim časom me je nekoliko zmedla. K popolni zmedenosti pa je prispevalo še levo pravilo na urejenih dvopasovnih cestah. Marljivi delavci so skrbeli za čistočo singapurskih ulic. Pravijo, da je mesto Singapur najčistejše na svetu. V njem je bilo čutiti dušo, kljub trem povsem različnim kulturam: kitajski, malajski in indijski, ki oblikujejo otoško državo Singapur, torej tudi glavno mesto. V njem je bilo nekaj drugačnega. Mislim, da je k temu prispevalo bujno tropsko rastje, ki je obkrožalo visoke nebotičnike, grajene v čudovitem arhitekturnem slogu. V mestu je bilo čutiti bogastvo. Kako tudi ne, ko pa se življenje vrtilo okrog trgovskih poslov.

Končno je napočil trenutek, ko sem se mogla srečati tudi s tovorno ladjo Celje in njeno posadko. Vkrcali smo se kar na sidrišču. Potem ko sem se s kitaro na hrblju povzpela po vrtni lestvi, je sledilo rahlo razočaranje. Ladja ni prav nič prikivala

TAJFUNI IN PIRATI

svojih 24 let. Krov je bil obdan z rjo. Toda človek se sčasoma pač navadi na umazanijo, oljne madeže ... pa naj je še tako previden, se rji na oblačilih res ne more izogniti. V bivalnih prostorih, kjer dva natakarja skrbita za čistočo, je nekoliko bolje. Najbolj sem bila vesela seveda lastne kabine, ki je imela majhno kopalnico s tušem in WC-jem, posteljo, pisalno mizo, trised in majhno mizico. Sledila je petdnevna plovba po Južnokitajskem morju, ki je bila kot nalašč za spoznavanje celotne posadke. Se razume sami moški. Sreča, da je bilo na ladji kar nekaj mladih, energije polnih fantov, ki so se izkazali kot odlična družba. Kapitan ladje naju je brž želel seznaniti z ladijskimi pravili. Bili sva sprejeti kot člana posadke, torej sva imeli tudi svoje dolžnosti. In tako se je kaj kmalu oglasil alarm s signalnimi znaki zapuščanja ladje. Z rešilnim jopičem na plečih in čelado na glavi je celotna posadka zavzela prostor okrog rešilnih čolnov. Vsakdo je imel svojo nalogo. Sama naj bi izvrševala kapitanove ukaze, vendar sem ponavadi le opazovala celotno dogajanje. Podobne vaje, kot so požar na ladji, splošna nevarnost, človek v morju ali morda polucija morja, so bile tedensko enkrat ob navigaciji. Hongkonga sem se neizmerno veselila. Vendar pa je ostalo glavno mesto Kowlon zame nedosegljivo. Tovor so namreč izkrcavali na sidrišču blizu mesta in ga na posodobljenih junkah prevažali v пристanišče, ki sprejme le manjše tovarne ladje. Čoln, ki bi nas prepeljal na kopno, je bil zaradi prve stopnje pripravljenosti prebivalcev na bližajoči se tajfun odpovedan.

NAVDUŠENJE NAD KITAJSKIMI OBMORSKIMI MESTI

Tolazbo sem našla v naslednjem kitajskem mestu Shantou, ki leži nekaj milj severneje od Hongkonga. Ko sem s staršema zapustila пристanišče, nas je najprej pozdravil posodobljen del mesta z množico nenaseljenih blokov. Kasneje sem ugotovila, da je naglo širjenje mesta pravzaprav skupna značilnost kitajskih obmorskih mest, ki sem jih obiskala. Ogledali smo si staro mestno jedro (ki je od пристanišča oddaljeno osem kilometrov), kjer so bile delno ohranjene prvotne značilnosti kitajskega mesta in načina življenja. Nad idejami Kitajcev sem bila navdušena. Pubi in diskoteke, kakršnih v Evropi ne najdeš. Na bližnjem tipično turističnem otoku Gulangyu smo odkrili v parku Sunlight rock del narave, v katero še ni prodrli zahodnjaški vpliv. Med bujnim zelenjem se je skrival sklop templjev, v katerih so stare žene pravkar opravljale budistični obred molitve. Povzpne se na vrh skale Sončne svetlobe (Sunlight rock), katere ime verjetno izhaja iz njene značilne lege na vrhu otoka, kjer je neprestano izpostavljena soncu.

Na zemljo se spusti tema. Začne se burno nočno življenje. Za las ujamemo trajekt, ki nas prepelje na celino, v mesto Xiamen. Prijeten možak iz ZDA, ki kot predstavnik Kodaka že štiri leta živi v Xiamenu, mi pojasni, da je za sedež potrebno doplačilo. Zdaj, ko srečam prvega belca in nekoga, s katerim se lahko sporazumevam v angleščini, mi postane žal, da naslednji dan že izplujemo. Na trgu parka ob obali zagledamo pravo zanimivost. Iz pisano razsvetljenih tal izmenično brizgajo vočometi, ki so v veselje predvsem razigranim otrokom.

NAKUPOVANJE NA TAJVANU POZNO V NOČ

Preden zavijemo na otok Tajvan je treba urediti še nekaj papirjev o obisku na najjužnejšem japonskem otoku, kajti na Tajvan je v pomorskem prometu prepovedano pripluti iz Kitajske. Vzrok tiči v zgodovinskih dogodkih iz časa, ko je bil Čankajšek s svojimi zagovorniki pregnan iz Kitajske na Tajvan. V Huabenu smo se zadržali le 24 ur, ki pa so bile maksimalno izkoriščene. Skupaj s staršema se s kolesi podamo v mesto. Nakupovanje v poznih večernih urah tja do polnoči tukaj pač ni problem. Pravzaprav lahko ob treh ponoči na zadnji nepospravljeni stojnici nakupimo nekaj sadja in se pogostimo v poceni samopostrežni, ljudski restavraciji. Zjutraj se z mamo zopet podava na izlet po mestu. Moja radovednost naju pripelje do svetišč, verjetno tajvaskih bogov, poleg tega pa naletim na Američana, tokrat iz Kalifornije, s katerim izmenjam nekaj besed in obenem izvem, da na Tajvanu študira kitajščino, ki je tajvanski uradni jezik. Prav zaradi velikega vpliva ZDA Tajvančani bolje obvladajo angleščino kot Kitajci.

TEŽKO ŽIVLJENJE POMORŠČAKOV

V času tridnevne plovbe do japonskega mesta Kashima, ki leži nekaj stopinj severneje od Tokia, sem prijetno vreme in mirno morje v glavnem izkoristila za kopanje v bazenu in se urila v igranju kitare. Vsak dan pa sem redno zahajala na most, kjer sem se iz dneva v dan naučila kaj novega o navigaciji. Imela sem celo ta privilegij, da sem vozila pod budnim

Izdelki iz poldragega žada v eni od veleblagovnic so ena od mojstrovlin spretnih Kitajcev.

nadzorom oficirja krova 150 m dolgo in 20 000 ton težko ladjo, ki drugače pluje s pomočjo avtomatike. Z informacijami, kdaj priplujemo ali izplujemo, sem bila zmeraj na tekočem, tako da me je kapitan v prihodnosti večkrat videi kot odlično oficirko. Sama pa sem do sedaj že preveč dobro spoznala težko življenje pomorščakov, da bi se odločila za ta poklic. Pravzaprav sem to življenje občutila z občasnimi »psihičnimi krizami«. Včasih se ti zdi, kot da so se vsi obrnili zoper tebe, njih pogledi te obsojajo, čeprav ne veš, zakaj. Najtežje je nekaj mesecev živeti in službeno sodelovati s človekom, s katerim se nikakor ne ujemaš, torej večkrat pride do konfliktov, katerih ozadije je lahko tudi osebno nezadovoljstvo s trenutnim stanjem. Prav neprijeten zna biti občutek osamljenosti, ko človek išče svoj prostor na ladji, pa ga ne najde. Zateče se v svojo kabino. Misli na svoje najbližje, ki se veselijo pod drugačnimi zvezdami. V takih trenutkih je sogovornik, kateremu lahko vsaj malo zaupaš, neizprosni. Alkohol, cigarete, kava ... so neizogibni. Po eni strani je delovni termin od osmih zjutraj (z enourno pavzo ob dvanajstih) do petih popoldan pravljen, saj ima človek zaposlitev. Manj prijetno je takrat, ko je ladja v pristanišču. Še posebej za oficirje, ki imajo vsakodnevno stražo ob točno določenem času. Večkrat se zgodi, da se pomorščak zaradi službenih obveznostih sploh ne more podati v mesto. Če pa se že poda, je po navadi popolnoma zmeden oziroma ga obišče ponoči. Te trditve seveda ne veljajo za vsakogar. Do njih sem prišla s pomočjo lastnega doživljanja, opažanja in z očetovo potrditvijo. Pa naj je še tako dobro opisano, si tega ne moreš predstavljati, dokler nekaj takega ne doživiš.

BOGATI JAPONCI ŽIVIJO SKROMNO

Z mamo sva se lahko kaj kmalu prepričali, kako zelo visok standard imajo Japonci, ki se je kazal predvsem z visokimi cenami. Vendar je zanimivo, da kljub temu živijo zelo skromno. Po napornem dnevu pa sem imela zvečer še dovolj energije za zabavo. Sprehod z dvema mladima oficirjema se je spremenil v noč petja in plesa. Ko smo se prepričali, da vsi Japonci morda le nimajo tako zelo velikega odpora do belcev, ki smo ga bili deležni pred nedavnim, smo zabredli v lokal s karaokami, ki pa se močno razlikujejo od naših. V določenih lokalih poiščeš v imeniku pesmi tisto, ki jo želiš odpeti. V ozadju dobiš glasbeno spremljavo, drugo pa je v tvojih rokah. Poješ torej v živo. Končno sem imela priložnost pokazati tudi svoje pevske sposobnosti. Pravzaprav so tovrstne karaoke v večini vzhodnih in južnih azijskih dežel prava atraktivna zanimivost, ki je deležna velike pozornosti. Na eni strani podeželje z riževimi polji, na drugi pa obala, ob kateri je itak sama industrija, ki zelo onesnažuje ozračje. Prav zaradi tega je tukaj vreme stalno nekoliko megleno, kislo, sivo. Pot do južnokorejskega mesta Kwangyang nas je vodila skozi ožino med japonskima otokoma Honšu in Kjušu, imenovano Kanmon Kaikyo. Otoka povezuje tudi most Kanmon bridge. To mesto in tudi vsa druga name niso naredila posebnega vtisa ali pa so se mi zdele druge države privlačnejše. Seveda se je tudi tukaj našlo nekaj zanimivosti. V mestu Pohang smo naleteli na ogromno tržnico. Korejski način prehranjevanja je posušena, surova hrana, v obmorskih predelih celoten morski svet od alg do lignjev, hobotnic in najmanjših ribic. Še najbolj zanimivo je bilo mesto Pusan, ki velja za eno od štirih mestnih okrožij. Kot vsa druga južnokorejska mesta, je tudi to gosto stisnjeno med morjem in hribovjem na drugi strani, hiše pa nimajo prav nobene sorazmernosti, namen zgradbe na nekaterih predelih ni razpoznaven.

BOGASTVO IN KRIMINAL

Vračali smo se na Kitajsko, v štirinajstmilijonsko mesto Shanghai, ki leži ob reki Huangpu, enem od pritokov Modre reke (Chang Jiang). Pred nami se začnejo dvigati nebotičniki in stolpnice. »Kaj takega! Pa je to res Kitajska?« se ne morem načuditi vsem tem nadvozom in visokim, moderniziranim stavbam, ki se bahajo v svojem bogastvu: svila, kimoni, značilni kitajski izdelki iz lesa, dragi kamni, porcelan, nakit, ... Kjer je bogastvo, je tudi kriminal in prav ta je v Shanghaiu še kako značilen. Celo taksisti so zavarovani z železnimi pregradami. Po izplutju z območja reke Chang Jiang smo v Vzhodnokitajskem morju zapluli v rob tajfuna, to pa je pomenilo nemirno morje. Ko smo se znebili tajfuna, nas je začela preganjati nevarnost piratov, ki so resna nevarnost predvsem v Južnokitajskem morju v območju Filipinov in Malajske ožine. Sliši se nekoliko neresnično, vendar organizirane skupine na hitrih čolnih predstavljajo resno nevarnost predvsem za tankerje in ladje z visoko cenjenim blagom. Zaradi ogrožanja teh skupin pride tudi do izgube življenja posadke. Čeprav nismo bili ravno kandidati za napad, so se varnostni ukrepi s trojno stražo na krmi, premcu in mostu ter z bencinskimi bombami (molotovke) kljub temu izvrševali.

BLIŠČ NAJVIŠJE LEPOTICE

V Kelangu pridemo v prvi stik z malezijsko kulturo, v kateri se oblikuje več različnih ras. V glavnem mestu Malezije Kuala Lumpurju opazimo največ Malezijcev, ki so po verski pripadnosti po večini sunitski muslimani, in Indijcev, ki ohranjajo hindujsko vero. V Kuala Lumpurju odkrijemo tudi najvišjo stavbo na svetu Kuala Lumpur City Center (452 m), to sta dve visoki stolpnici, povezani z mostom. Objekt se uporablja za različne namene, vendar vsekakor za blišč in predstavnitva močnih firm.

UMAZANA INDIJA

V Port Kelangu sem spoznala 19-letno Indijko Hemo, ki je pokazala veliko prijaznosti in me celo povabila v svoj skromni

Hindujski tempelj Šive je zgrajen iz peska. Verjemite, res je peščen!

dom. Sobici sta bili predelani le z leseno pregrado, v eni izmed njiju pa ni bilo ničesar drugega razen omare in žimnice. Ob vračanju na ladjo se nisem mogla upreti skušnjavi, da si ne bi ogledala džamije, ki se mi je postavila na pot. V ogromni pusti dvorani zagledam dva na tleh sedeča moška, ki opravljata molitev. Nobenega oltarja, gole stene brez podob. Zasači me moški, ki mi pove, da bi morala nositi žensko muslimansko ogrinjalo. Toda videla sem dovolj. Na nadaljnji poti se nama na potovanju pridruži se zaročenka prvega oficirja krova. Pot nas pripelje prek Indijskega oceana do mesta Chennai. Čeprav že vrabci na strehi čivkajo o tem, kako umazana je Indija, šele sedaj ugotovim, kaj to sploh dejansko pomeni. Največji šok je bilo pristanišče, ki je bilo odeto v blato in prah. Drugi je bil prijetnejši. Indija - dežela velikih nasprotij in razlik. Po razpokanih cestah poteka živahen promet z rikšami na čelu. Res da so Indijci solidarni, vendar obenem preračunljivo zviti, ko gre za zaslužek. Kako tudi ne, ko pa je pripadnikom nižjih kast glavna vsakdanja zaposlitev boj za preživetje. Kruto, vendar resnično, da nekateri spijo na pločnikih, in si ne morejo prislužiti niti denarja, da bi si kupili karton za podlago. Pripadniki višjih kast pa zopet hitijo v drugačne ekstreme. V ekstreme razkošja, ki ga ponekod ne najdeš niti v Evropi. Pripadnost kaste je na zunaj vidna tudi po polti kože. Pripadniki nižjih kast so izjemno temni, tako da človek skorajda ne verjame o njihovi pripadnosti k beli rasi. Ulica s tržnico je bila obraz sirot. Majhni otroci, ki so bili prepuščeni brezskrbnosti, so se radi nastavljali fotografskemu aparatu, trgovci pa so med kupom nesnage prodajali sadje. Ženske so spletale vence iz belih, dišečih rož, ki jih Indijke prav rade nosijo v laseh, enako so tudi rade od prstov na nogi do glave okrašene z nakitom.

Japonski tip hiše

LEGENDA O MASLU Z NEBA

Prebivalci Chennaija so izredno ponosni na drugo največjo plažo na svetu Marina beach, ki se vije v dolžini petnajstih kilometrov. Indijke tudi tukaj ne pokažejo svojega telesa. V morju se kopajo v vsakdanjih oblačilih, sarijih, mladi fantje pa v spodnjih oblačilih. Ne plavajo! Le hladijo se zaradi vročine. Organiziran enodnevni izlet vse tja do Kanchipurama nam omogoči ogled podeželja. Prava zanimivost so več tisoč let stari templji hindujskega boga Šive iz različnih obdobij vladarjev, ki so bili zgrajeni iz različnih materialov, kot je npr. peščena gradnja. Po tleh templjev vsekakor stopamo bosi.

Rupije (indijski denar) hitro kopnijo, saj nas poskušajo na vsakem koraku oškodovati. Občudovanja vredna je tudi tovarna svile, kjer nam prikažejo starodavni način tkanja te dragocene tkanine. Mislim, da so visoke cene upravičene, kajti za izdelavo štirih metrov blaga je potrebno enomesečno delo. Nikoli mi ni prišlo na misel, da bom nekoč pred sabo zagledala eno od sedmih naravnih svetovnih čudes. Hare Krišna butterball je ovalna skala, ki stoji na položnem pobočju in se dotika le nekaj kvadratnih decimetrov površine. Hindujska legenda pravi, da je ta skala košček masla boga Hare Krišna, ki je padla z neba. Posebnost skale je v tem, da je ne premakne niti veriga slonov. Za popoln vtis o Indiji pa ob koncu poskrbi še krokodilja farma s predstavniki krokodilov z vsega sveta.

Moje potovanje se je približalo koncu. Ob vrnitvi domov pa se mi je zdelo, kot da so bile vse skupaj le sanje. Vsekakor pa so vsa doživetja v meni pustila neizbrisen pečat sreče in prijetnih spominov.

Brez

rdeče niti ...

Furlaniča. Po 35 letih na glasbenih odrih je Tulio končno dočkal izid svojega prvenca, ki ga je poimenoval Brez rdeče niti. Na albumu je ustvaril trinajst bolj ali manj pop-rokovsko obarvanih pesmi, za katere sam pravi, da jih ne povezuje neka rdeča nit, jih pa povezuje predvsem razpoznavni glas starega mačka Tulia. Čeprav je to njegova prva samostojna zgoščenka, se lahko Tulio pohvali z zelo bogato glasbeno zgodovino.

Njegova glasbena pot se je začela v Koprski glasbeni šoli, kjer se je učil igrati na rog in na katerega je kot član igral v Pihalnem orkestru Koper. Leta 1965 je nastala skupina Kameleoni in Tulio je nedvomno pripomogel k temu, da je zasedba postala legenda jugoslovanske pop in rock glasbe. Tri leta je bil tudi član prav tako legendarne skupine Faraoni. Leta 1972 se je kot triindvajsetletnik odpravil s trebuhom za kruhom po svetu.

Ko se je leta 1996 vrnil v Slovenijo, je nastopil s skupino Halo na Melodijah morja in sonca s pesmijo Anita ni nikoli ..., ki je postala največja uspešnica in prepoznavni znak skupine. Dve leti pozneje je zapustil skupino Halo in ustanovil novo zasedbo Yesterday, s katero je leto dni kasneje sodeloval na Melodijah morja in sonca s pesmijo Ko samota boli in odnesel nagrado za najboljšo interpretacijo. Poleti leta 2000 je sledil še en uspeh, ko je nastopil na Slovenski popevki s skladbo Nocoj joče neko srce.

Svojo dolgoletno kariero je pri 51 zaokrožil Brez rdeče niti, z veliko sloga in odlično interpretacijo, vredno vaše pozornosti.

Dobr se mi dogaja

Don Mentony Bandu na njegovi vrnitvi v glasbeni ring. Nekaj let se je zasukalo okrog njih in brez njihovih nastopov, čeprav o nekem čisto pravem umiku ne moremo niti govoriti. Člani skupine so bili dejavni ves čas, le skupaj niso začutili tistega pravega ritma in pravega zagona, zato jih toliko časa ni bilo na spregled. Pa se jim je spet zahotelo in še preden so se pojavili z novo pesmijo, so premišljeno odšli v napad in najprej ustvarili nov album.

Poln in izbrušen zvok, zanimivi in domišljeni aranžmaji, duhovita besedila z izpovedno močjo in dovršena izvedba so lastnosti novega albuma »Dobr se mi dogaja«, s katerim so ustvarili člani skupine Don

Mentony Band svoj najboljši glasbeni izdelek doslej. S spremljevalnimi vokali so album popestrili znani pevci: Nuša Derenda, Janez Bončina - Benč in Tomislav Jovanović - Tokac.

Janez Zmazek - Žan je napisal besedila in glasbo v svoji značilni maniri: naravnost povedane življenjske resnice, podprte z energijo rock'n rolla. Skladba Sedem let, ki je tudi prvi singl z albuma, je ena tistih uspešnic z neomejenim rokom trajanja, poleg nje pa je na albumu še deset po kakovosti izenačenih, sicer pa raznolikih skladb. Za konec še to ... naj se tudi vam dobro dogaja.

Kaj mi te je spremenilo?

Trenutno najpopularnejša Ptujčanka je zagotovo Andreja Pinotič - Andrea, ki je letos s svojimi triindvajsetimi pomladmi posnela prvenec, kaseto in CD-ploščo z naslovom Kaj mi te je spremenilo. Ob tem je posnela tudi videospot, ki se vrti na tv-postajah po željah poslušalcev oziroma gledalcev. Nastopila je že v priljubljenih oddajah, kot so Petka, Dobro jutro, Trojka, na novoletnem žuru kranjske TV in kot gostja na zabavni prireditvi Črtica 2000 v Strunjanu. V prekmurski prestolnici pa smo jo lahko srečali na večerni

Andrea - popularna Ptujčanka

zabavni prireditvi Bogračijada 2000. Tedaj je nastopila v živo skupaj z Brendijem in njegovo skupino Barabe. Poje zelo temperamentno, tak je tudi njen nastop na odru, ko poje lastne skladbe ali tudi pesmi v angleščini in hrvaščini. Slednjo obvlada izredno dobro, kajti osnovno šolo je končala na Hrvaškem in si že tedaj želela, da bi postala pevkica. Redno je zaposlena v turistični agenciji Enka na Ptuj. Lipen

... a z rdečimi očali, ki so postala nekakšen zaščitni znak pevca Tulia

V trgovinah tudi novosti za najmlajše

PET ALBUMOV S PESMICAMI IN PET DRAMATIZIRANIH PRAVLJIC

Najprej pesmice:

METULJČEK CEKINČEK, pesmice Janeza Bitenca v novi glasbeni preobleki, ki jo je ustvaril priznani slovenski glasbenik Slavko Avsenik ml., je darilo skladatelju ob njegovi 75-letnici. Pesmice poje otroški pevski zbor iz Moravč.

ČAROVNIKA IZ OZA v pesmicah, ki so jih zapeli Mitja, Tanja Ribič, Vojo Djuran, Janez Zmazek - Žan, Tokac, Irena Vrčkovnik, Marta Zore, Vojko Sfiligoj in Nuša Derenda, odlikujejo spevne in raznolike melodije, duhovita besedila, enkratni aranžmaji in seveda odlična izvedba.

NAVIHANKE, otroške pesmice od valčka do rock'n'rolla, bodo otrokom približale različne glasbene zvrsti in plesne ritme. Besedila so, jasno, navihana, melodije vedre, petje pa skoraj otroško, saj je pesmi zapela mlada pevkica Helena Adamič.

CICIBANI RADI POJEMO in SLIŠALA SEM PTIČKO PET prinašata izbor pesmic znanih slovenskih in tudi tujih skladateljev, ki so zaradi priljubljenosti že kar nekako ponarodele. Pojejo jih Cicibani RTV Slovenija in Otroški pevski zbor RTV Slovenija.

In zdaj pravljice, v katerih so like s svojimi glasovi upodobili znani slovenski igralci: MAČEK MURI, po priljubljeni slikanici Kajetana Koviča in pesmicami, ki jih je uglasbil Jerko Novak, svetovno znana ALICA V ČUDEŽNI DEŽELI, nagajiva RAZBOJNIKA FRICE IN FRACE Josipa Ribičiča, duhovita zgodba Irene Androjne DEŽELA BESED in nenavadna zabavna pravljica Franeta Puntarja TROBENTICE.

Miine iskre

Iskre bi lahko iskali v njenih očeh, še prej pa bi jih našli v njenem glasu, zagotovo pa jih boste našli na najnovejšem albumu Mie Žnidarič. Poimenovala ga je Iskre po pesmi Svetlane Makarovič, ki je tudi avtorica polovice besedil na Miinem projektu.

Drugo polovico besedil je prispeval Feri Lainšček, s katerim je uspešno sodelovala že pri prejšnjem albumu z naslovom Pisanke. Mia je že v svojem zgodnjem otroštvu začutila, da je glasba njeno življenje. Prepevala je sošolcem in s svojim glasom posnemala Billie Holiday, je pa pela tudi takrat, ko je nihče ni poslušal - sama sebi v veselje. Ni obiskovala glasbenih šol, vendar sta jo njena nadarjenost in velika želja po pevskem znanju kasneje vodili v študij solopetja k Nadi Žgur in prof. Jasni Spiller.

Prvi večji javni nastop je doživela na Drugi godbi leta 1987 z mednarodno jazz zasedbo Brave New Slaves, ki jo je vodil kitarist Igor Leonardi. Že naslednje leto se je pod taktirko našega največjega mojstra Jožeta Privška predstavila z Big Bandom RTV Slovenija na koncertu Northering Show, ki ga je prenašalo devet evropskih

radijskih postaj, kjer je zapela tri klasične jazz skladbe, za katere je posebej zanjo napisal aranžmaje prav Jože Privšek. Na vrhu nebotičnika, priljubljeno pesem Belih vran, je zapela s skupino U'Redu in osvežena zinzeleni popevka je dobesedno razburkala radijske valove in sprožila plaz iskanja glasbenega navdiha v zlatih letih slovenske popevke. To je bil Miin naključni skok v pop vode, čeprav prepričljiv, vendar edini, saj sama pravi, da njeno dušo najlepše poboža jazz, in temu je zvesta na vseh svojih samostojnih albumih in nastopih.

Deset jazzovskih skladb krasi njene Iskre, za katere je glasbo in aranžmaje napisal njen življenjski sopotnik Steve Klink, ki je zanjo zaigral tudi na klavir. Potem pa so Mii pomagali še Nikola Matošič s kontrabasom, Aleš Rendla za bobni, Milko Lazar pa je odigral na saksofon in bas klarinet.

Čeprav je album šele dober izšel, pa lahko s gotovostjo rečemo, da se mu obeta iskriva prihodnost in najbrž tudi kakšna iskriva nagrada na Zlatih petelinih.

To stran ureja Regina

VELIKI PÉNOSKOP ZA LETO 2001

Leto kače po
kitajskem horoskopu

Pripravlja: Agencija Hogod

za mlade od 6. do 96 leta, ki priznavajo ljubezen

Sonce vam bo dajalo moč, da prerodite življenje. Prišli boste do cilja, čeprav bo vaša pot

OVEN

(21. III. – 20. IV.)

velikokrat povzročila utrujenost in tudi vzkipljivost. Na začetku pomladi boste začutili v sebi novo energijo. Eros bo na vaši strani. Po burnem poletju bo izbruhnila ustvarjalna moč. Delovali boste preveč nagonsko in velikokrat nenadzorovano. Nekje se bosta križali preteklost in prihodnost. Takrat, na tej točki, boste morali zbrati moč, da jo prestopite s pametjo, ki bo naravnana kot teleskop v prihodnost. Prihodnosti se ne smete bati. Podzavest bo imela pomembno vlogo pri dobitku. Morda boste postali poveljnik, to pa vam bo dalo občutek varnosti. V nekom boste prebudili nekaj, česar sami ne bi uresničili. Življenje samo bo pokazalo, kako začeti znova. Iz vsake avanture se ne bo rodila ljubezen. Čimprej si naredite spisek, kaj morate storiti najprej. Zdravje v glavnem dobro. Osvovke: čimveč se pojavljajte v oblačilih močnih in intenzivnih barv.

Ravnovesje med željami in resničnostjo imate zakoreninjeno v sebi, zato večjih neprijetnih presenečenj ni pričakovati. To pa še ne pomeni, da bo prihajajoče leto lahko. Minili so časi poštenih borb in odnosov, ki so kraljevali pred dvema stoletjema. Takrat so galantni možje in razkošno oblečene dame ustvarjali odnose, ki bi bili kot nalašč za vas. Tam bi se zanesljivo bolje znašli. Toda tamen stvari ne bo spremenilo. Obdobje maj-avgust vam bo še najbolj naklonjeno. V to obdobje koncentrirajte in nastavite vsa vaša temeljna vprašanja, želje in cilje. Čustveno življenje bo bogato in pri poklicu ali študiju lahko pričakujete kar nekaj sprememb na bolje. Pri zdravju priporočljiva previdnost. Doživeli boste skrivnostni trenutek in tudi veliko romantike se lahko nadejate. Dolgoletna izkušnja vam bo preprečila, da bi se odločili za ponujeno stvar, ki se vam bo zdela na prvi pogled izredno ugodna.

RAK

(22. VI. – 22. VII.)

Avantura bi lahko rekli marsičemu, ki vas bo spremljalo skozi vse leto, in česar se morate lotiti z navdušenjem že od prvega dneva naprej. Zvezde vam tokrat dajejo možnost, da začnete vse od začetka. Vaš trdni in razmišljujoči karakter omogoča, da se spoprimate z novimi tehnologijami. Ustvarite občutek stabilnosti, poiščite pot iz razdvojenosti in vse bo lažje. Čim manj preprirov. Vašo življenjsko silo in moč poskušajte spraviti v okvir, da jo boste lažje vodili in usmerjali. Uspešni boste tudi, če boste poskušali združevati nasprotja. Že danes imate na izbiro dve možnosti. Lahko ste brezčuten birokrat s srcem trdim kot kamen, ki ponavlja vedno isti odgovor. Lahko ste praktičen, enostaven in zelo priljubljen človek, ki bo igral pomembno vlogo v svojem okolju. Končno ste kavalir starega kova, ki rad pomaga drugim, kar vam daje številne prednosti. Čim manj papirnatega dela in dela s številkami! Tito je bil Bik!

BIK

(21. IV. – 21. V.)

Velikodušnost in volja, da bližnjemu pomagate, bosta označevali leto pred vami. Družbe ne bo manjkalo, saj ste simpatični in zabavni in znate biti privlačni, čeprav želite, da se drugi do vas vedejo z dolžnim spoštovanjem. Rojeni ste v prekrasnem znamenju. Za sabo puščate svetlo sled. Torej se ne skrivajte. Morda boste zunaj uspešnejši kot v krogu družine ali tistih, ki so vam najbližje. Tu se znajo pokazati težave. Tisto, kar ni bilo razčiščeno v letošnjem letu, se bo preneslo v naslednje. Vznemirjeni boste in tudi vzkipljivi, kljub temu vas dobrota in idealizem ne bosta zapustila. Lev ste, žival, ki nikoli ni bila hudobna kot volk v pravljici. Prej bi rekli, da ste njegovo nasprotje. Potovanje v tretje tisočletje bo srečno. Uspehi boste tudi tam, kjer bi vsi drugi odnehali. Denarja ne bo preveč, vendar se boste znašli, čeprav bo finančna stiska še tako velika. Pri zdravju bodite previdni in nič se vam ne bo zgodilo.

LEV

(23. VII. – 22. VIII.)

Harmonija in umirjeno življenje bosta pomembni stalnici v prihodnjem obdobju, predvsem zaradi tega, ker boste vsako idejo, misel, čustvo ali dejanje dobro premislili. Ob tem se mora tehtnica zavedati, da je marsikaj, kar je povezano z njenim življenjem, odvisno prav od nje. Vrednote okolja močno vplivajo na njeno duševnost. Če Tehtnica vzpostavi dober odnos z okoljem, bo zadovoljna in srečna, celo zdrava. Če se pa v tehtnici njen kazalec prevesi v škodo, bo imela občutek, da je družba ne spoštuje dovolj, bo napeta, potrta, obupana in lahko zaradi tega celo zboli. V osnovi se vam ni treba ničesar bati, ker ste očarljivi in simpatični. Ob tem se ne smete bati kritike, ker vas le-ta preveč vrže iz tira. Leto bo naklonjeno za finance in tudi čustveno življenje bo doživelo razmah. Končno ste otrok Venere in zato rojeni za ljubezen in poroko. Ne težite k popolnosti, za katero sami veste, da ne obstaja.

TEHTNICA

(23. IX. – 22. X.)

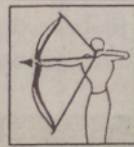
Izvirnost, drugačnost pa tudi skrivnostnost vas bodo v tem letu večkrat varovale. Včasih boste malce strupeni. Bolj skrbite za telesno kondicijo in večjo pozornost posvetite prehranjevanju. Razpoloženje se bo spreminjalo, ob tem pa je pomembno, da nespornost sproti rešujete in razčiščujete. Zvezde vam bodo naklonjene, zato ne odlašajte in uredite stvari, ki so ostale nedorečene iz preteklega leta. Sprejmete lahko neverjetne odločitve tako za sedanjost kot prihodnost. Prijeli boste vrtnico s trnom. Zdravje morda ne bo najboljšo, toda vaša notranja moč bo neizmerna. Na križišču ne boste zmedeni, v sporu boste močni in hladni. V poklicu ali študiju boste uspešni, ravno tako bo dobro v medsebojnih odnosih. Ob vsem tem boste imeli 38 »živčnih« dni ali napetosti. Razkrili boste nekaj in odkrili presenečenje. Napetost se bo stopnjevala do dneva, ko bo hitro tema in se bo nekdo glasno smejal. Leto bo očarljivo.

ŠKORPIJON

(23. X. – 21. XI.)

Ogenj kot vaše znamenje bo tokrat simboliziral razsvetljenje duha, duševno bistrino, notranjo rast, ki bo, v pozitivnem smislu, letos prerasla. Zvezda kažejo, da boste živeli polno, s svetom usklajeno življenje. Razširjali boste obzorje in iskali nove poti. Na vas bo imel še posebej močan vpliv Jupiter, ki je izvor moči in pravičnosti, vernosti pa tudi zvestobe. Preden se boste odločili spreminjati stvari, za katere menite, da vam ne ustrezajo ali vam niso všeč, razmislite o svoji preteklosti. Morda ste k takšnemu stanju sami prispevali svoj delež. Nekaj v zvezi s poroko se bo skoraj zanesljivo zgodilo. Ravno tako ljubezen: nova, nenadna, nora, neverjetno čutna. Odnos z osebo, ki je močno različna od vas. Mogoče telesne ovire se dajo odpraviti tam, kjer so nastale, torej v glavi. Ugodno za obnovo: stanovanja, hiše, starega prijateljstva, odnosov z nekom ...

STRELEC

(22. XI. – 21. XII.)

Materialni vzpon vas bo vlekel v nedoumljivo in na nova področja. Videli boste sovražnika tudi tam, kjer ga sploh ni. Plezali boste po vrhovih kot gams, vendar bo vzpon dokaj previden in varen. Tudi če boste zdrsnili, se boste rešili – z repom. Določene cilje boste dosegli, če boste stopili iz osame in se gibal v množici. Poleti se bo vaša barka znašla pred dečo. Ali bo nasedla ali jo bo obkrožila? Ravnotežje med užitek in denarjem bo še naprej predmet vašega iskanja in razmišljanja. O svojem telesu razmišljajte pozitivno, na splošno, tudi če ste imeli težave, lahko pri zdravju pričakujete izboljšanje. Lep dom. Pred poletjem pride obdobje izčrpanosti in pomanjkanja energije, v poletju pa obdobje nezbranosti. V tem času si boste privoščili nekaj nenavadnega. Proti koncu poletja se stvari postavijo na svoje mesto. Ob pravem času vas prijatelj ne bodo pustili na cedilu.

KOZOROG

(22. XII. – 20. I.)

Prijateljstvo z mnogimi ljudmi, nova poznanstva, potovanja in boji, iz katerih ne boste vedno izšli kot zmagovalci, so vam zapisani v zvezdah za to leto. Pripadate znamenju nove dobe vesoljnega prijateljstva in odnosov, ki prinašajo tudi težke trenutke, svetle izkušnje in trenutke velikega veselja. Ki vam bodo dajali moč v življenju, ki ga marsikaj jemljete kot avanturo. Vaš planet je Uran, ki je čudak in velik posebnost, ki je genialen predvsem tedaj, ko izumira samega sebe. Manj vas bo zanimal denar, več ga boste imeli. Mogoče sprememba delovnega mesta ali nova služba. V prostem času se bo dogajalo marsikaj zanimivega. Izkušnja: tisto, zaradi česar ste bili v preteklem letu zaskrbljeni in morda niste mogli spati ali se vam je zdelo neresljivo, se kaže danes kot povsem nepomembno. Če se ne ukvarjate z umetnostjo ali kulturo, boste v tem letu del zanimanja prenesli v to sfero.

VODNAR

(21. I. – 19. II.)

Prilagodljivost in razumevanje sta vaši stalnici, zato se leta 2001 ni treba bati. V večjih težavah, če se morebiti pojavijo, vam bodo stali ob strani dobri prijatelji. Ste znamenje večne mladosti, to pa vam daje moč in voljo, da naredite stvari, ki niso nujne, so pa dobre in jih ljudje sprejemajo s srečo. Ne bo narobe, če boste preverili lasten položaj in odnose z drugimi. Odnos do materialnih dobrin lahko spremenite oziroma pomaknete nekoliko bolj v ospredje, čeprav vemo, da je svoboda dragocenejša od materialnih koristi. Postavili boste kakšno zavoro tam, kjer je pomembno čustvo. Za to leto je značilna začasnost, zato najpomembnejše odločitve prepustite naslednjemu letu. Včasih bo treba delovni ritem prilagoditi okolju. Sicer pa obstaja velika možnost velike spremembe na delovnem mestu ali celo menjava zaposlitve. Možnost pridobitve večjega zneska ali nepremičnine.

DVOJČKA

(22. V. – 21. VI.)

Realnost, bistritina duha, dar opazovanja in jasn pogled na svet vas bodo spremljali v naslednjem obdobju. Pritegnili boste naklonjeno pozornost ljudi in se z njimi lepo imeli. Tisto, česar se boste lotili, boste tudi izpeljali do konca. V marcu boste posvetili svojem partnerju zelo malo časa, zato lahko pričakujete v družini nemir. Partner vas bo sicer razumel, ker tega ne počnete velikokrat, vendar prizadetost ne bo ostala skrita. V aprilu vas skoraj ničesar ne bo navdušilo, in če vas bo kdo hotel potolažiti, boste mislili, da vas ne razume. V maju boste zaživeli in se začeli zavedati življenja okrog sebe. Junij vam bo dal nov navdih, zaradi naglice pa boste zanemarili nekatere svoje dolžnosti. Sreča bo, ker to ne bo imelo hujših posledic. Avgusta boste bolj kot po navadi okupirani z zasebnim življenjem. S partnerjem se bosta odlično razumela septembra. Pomembno družinsko odločitev prihranite za ta mesec. Kariera – ugodno.

DEVICA

(23. VIII. – 22. IX.)

Srečne okoliščine bodo marsikaj razrešile neprijetno situacijo ali vam bodo ob pravem trenutku v pomoč. Vodila vas bo skrivnostna navdihnenost, ki vas bo kdaj pa kdaj naredila nenavadno privlačnega. Tudi če vstopate v novo leto nekoliko razočarani, kar zadeva v minulemu letu niso potekale tako, kot bi želeli, ni razlogov za pesimizem. Na novo se bosta rodili duhovna moč in velika sposobnost za ljubezen. V vas je tisočletna zgodovina, ki se nikoli ne ozira le na trenutek, ampak se vedno znova oplaja. Konec februarja boste plaval v morju strasti skupaj z vašo ljubeznijo. Na daljše potovanje se odpravite junija, čeprav bo povzročilo manjšo težavo. Pri nakupih si uredite nekakšen sistem, drugače boste po nepotrebnem preveč trošili. Maj izkoristite za vnos nekaterih novosti v vaše življenje. Julija se bo nekaj obrnilo drugače, kot ste predvidevali. Avgustovsko priložnost dobro premislite.

RIBI

(20. II. – 20. III.)

Cher dvignila prah

Z najnovejšo pesmijo Sisters of Mercy, v kateri se Cher spominja otroštva, ki ga je preživela v sirotišnici, si je spet nabrala sovražnikov. Tokrat je to katoliška cerkev. V pesmi obklada redovnice s hčerami pekla, s strokovnjakinjami bolečine, z materami sramu, s tistimi, ki preobračajo resnico, s hčerami vojn in podobnim. »One koristijo Boga kot orožje, ali samo pred izbranimi. Potem se skrijejo v svoje črne obleke ...«, poje v svoji pesmi, ki jo je izdala v albumu z naslovom Non. com. merical.

Zaradi številnih napadov oziroma škandala v zvezi s pesmijo se je tako zmedla, da je odklonila bajno ponudbo bogatega sultana iz Bruneia: na njegovi zasebni zabavi naj bi pela za 5,25 milijona dolarjev. Morda pa je to božja kazen.

Jade pred živčnim zlomom

Slavna hčerka še bolj slavnega rokerja Micka Jaggerja se ne more sprijazniti z usodo. Ta, zdaj že priznana manekenka in oblikovalka nakita, zadnje čase samo joče in razmišlja o svojem zaročencu Danu. Pred štirinajstimi dnevi se je njen ljubi preselil, oh groza, k njuni skupni prijateljici Kate Moss. Zveza med Danom in Jade je bila dolga dve leti in ves čas zelo burna. Velikokrat sta se sprla, se razšla, nato pa se v javnosti ponovno prikazala s

Dekle meseca ...

... je tokrat staro dvajset let, ime pa mu je Dawn Greck. Študira in upa, da bo dobila diplomu zobozdravnika najpozneje v štirih letih. Rojena je bila v majhnem mestecu v ameriški zvezni državi Oregon, študira v New Yorku, fotografirajo pa jo največ v Los Angelesu. Največ v življenju ji pomeni udobje. Udobje je zanjo nekakšna varnost. Ko ne bo več živela v udobju, pravi, se bo njena življenjska krivulja nagnila navzdol in bo nekega dne propadla.

še večjim žarom. Dan izhaja iz ugledne družine in ima na računu (atek mu je položil) 300 milijonov funtov. Svoji zaročenci Jade je obljubil, da se bo popravil, in tako sta se v začetku novembra spet pojavila skupaj. Ondan pa se je pojavil na internem koncertu Madonne v družbi s Kate.

To je Jade povsem zlomilo. S svojim džipom, v katerem je sedela tudi hčerka, se je zaletela v kamion. Pri tem si je hčerka zlomila nogo. Očka Mick jo je povabil v London, vendar je hčerka ponudbo odklonila, češ da ji pri tej zadevi ne more nihče pomagati. Zgodba še ni končana ...

Nekdanji član skupine The Beatles sir Paul McCartney (58) in njegova prijateljica Heather Mills (32) se vozita z avioni kot drugi (navadni) ljudje s taksiji. V enem tednu sta se kar dvakrat peljala iz Londona v New York in nazaj. Prvič, ko je njegova hčerka Stella prejela nagrado revije Vougie za najboljšo modno kreacijo, drugič pa sta se iz Londona popeljala v newyorško blagovno hišo Big Apple na božični nakup. Od tam sta krenila še v Boutique Anne Fountaine na Madison Avenue. Kaj je Paul kupil svoji Heather, pa ni hotel razkriti.

Huda kazen

Downey jr., ki ima poleg Caliste največ zaslug, da je serija Ally Mc Beal tako priljubljena, ima zares smolo. Šele trije meseci so minili, odkar so ga izpustili iz zapora, ker so pri njem našli drogo. Zdaj so triinpetdesetletnega igralca, ki je posnel največ »vročih scen« s Calisto Flockhart, ponovno priprli. Na osnovi anonimne prijave so ga pregledali v hotelu Resort v Pal Springsu in pri njem ponovno našli drogo. Zdaj mu grozi kazen. Zaradi ponovitve prekrška ima veliko možnost, da bo sedel najmanj šest let.

MICHAEL JACKSON

bo spet snemal

Že dolgo se ve, da ima Michael Jackson težave zaradi številnih lepotnih operacij obraza. Zdaj pa mu bodo prišle prav številne brazgotine, ki jih spretno skriva pod debelimi plastmi pudra. Podpisal je pogodbo, da bo snemal prihodnje leto v Kanadi grozljivko Blede sanje Edgarja Allana Poa. Igral bo zanimivo življenjsko pot znanega pisatelja. Sicer pa mu trenutno ne gre vse po načrtih. Za novi album mu na primer manjka kar pet pesmi, rok za izdajo CD-ja, ki ga je podpisal s producentom, pa je že nevarno blizu.

Božični nakupi

SILVESTRSKA nagradna KRI pen ŽANKA

			AVTOR: ŠTEFAN HAJDOVIJAK	LITERARNI JUNAKI DOSTOJEV- SKEGA	POMURSKI PEŠNIK (JOŽE)	OBLIKA IGRE NA SREČO	PODATKI RAZPOREJENI V STOLPCE	REKA V SIBIRIJI, D.PRITOK IRTIŠA	VEČJA SLADKO- VODNA RIBA	RIMSKA PLEMIŠKA RODOVNA	RDEČA POLJSKA CVETLIČKA								
			ZLOM, PRELOM KOSTI																
			JAMA V ŠPANJI S STENSKIMI SLIKAMI																
			AVSTRUSKI POLITIK (JULIUS) OBČIAJ					NEUE SLO- WENISCHE KUNST POMOS											
													ORODJE ŽANJAC						
			BIVŠA AMERIŠKA TENISAČICA SHRIVER		KRILLO RIM, KONJENICE SNEŽNI PLAZ				NACE SIMONČIČ ZASEBNIK				MAVRH (MAR.)	JAVNI BELEŽNIK	KIM NOVAK		DRAGO ISLER	IRANSKI VERSKI VOĐA	PREPROST PLUG
			KROŽNIK OVALNE OBLIKE			ZDR.PROTI PREHLADU NAJVIŠJI DEL ISTRE									NAPRAVA ZA MERJENJE HITROSTI DOBA				
			NESTRO- KOVEN ZDRAVILEC				TEKOČI RAČUN ČERMEJ LAVO				DELEŽ PRI POSLU MESTO V V.TURČIJI								
			SL.NOGOM. (GAŠO) VELIKA SLIKA					KRAJ PRI LJUBLJANI OVIRA PRI PARKURJU				ZID STARO KITAJSKO BRENKALO					ALUMINIJ	RUSKA IGRALKA SAVNA	
												JAPONSKI CESAR REKA V ZAH.KANADI							
PEN	ŠODOBEN ZAVORNI SISTEM	ORGAN VOHA VRSTA SODVETJA		KNU SEIDEL BRIT. OTOK V JUŽNEM ATLANTIKU			JED IZ KER AM.IGRALKA (LUNDA)								SRBSKO MOŠKO IME JAJČECE UŠI				SREDNJE VRTENJA
AMERIŠKA ZVEZNA DRŽAVA					ZAPORNIK, JETNIK TORIJ								GODALNI INSTRUMENT REKA V KA- ZAHSTANU						
PRIPADNIK BAPTISTOV						NIZOZEMSKI REŽISER (JORIŠ)					PRIPADNIK HINDUJEV GRM(ČASTA RASTLINA						IGR.KARTA TRI ENAKE KARTE PRI POKRU		
NEMŠKA SOPRA- NISTKA (RITA)						SKAKALEC PUKKONEN DRŽAVNI SVET					NIZOZEMSKI OVES KOMPOZIC. POSTOPEK							JUDOVSKI MISLEC (URIEL)	AMERIŠKI FIZIK (THEODOR)
PEN	NEGATIVNA OCENA (ŽARG.)	KRAJ NAD PIRANOM KDO IDEALIZIRA			DEL TEDNA UTRJEJ NASIP			SPOJ KOVINE IN OGLJIKA NASPROTJE ODNOSA								DRŽAVA NA BLIŽNJEM VZHODU ZAKOVICA			
MESTO SEŠITJA				NASPROTJE IZNOSA			SLAVA PAATLIČ		ITALIJANSKA IGRALKA MASSARI IVO JAN			ANA (LJUBK.) MESTO V ŠPANJI							
SLOVENSKI ZGODOVINAR (LOJZE)				PRIPADNIK APENINSKIH ITALOV RAZ.VOKALA		FILMSKI STAVNI STROJ	KRAJ PRI LESKOVCI V SRBIJI	MESTO PRI LEIPZIGU ENOVPREŽEN VOZ					BELGIJSKI SLIKAR (JAMES) GL.ŠTEVNIK						
SEMANTIKA, POMENO- SLOVJE											HOK.VRATAR PRETHAR AN.ARHITEKT (CHRISTOPH.)						SAMARU GRŠKA KRILATA BOGINJA		
PEN	ZDR.PROTI GLAVOBOLU ZAČIMBNA RASTLINA								AM.PISEC (MARK) KMEČKO ORODJE							PEVKA MAVRČ KADILEC TOBAKA			
VZKLIK PRI BIKOBORBI				VEŽNIK PRITOK IDRUČJE		UVODNI GOVOR RAZISKOV. (JOHN)						PAPŽEVA PALAČA GREBENI NA VJAKU							
UPODOBITEV ČESA S ČRTAMI					RONALD ŽEH.PRINCIP KITAJSKA FILOZOFIJE			ALARMNA NAPRAVA KRAJ POD POHORJEM						SVIC.POLITIK (ADOLF) GR.BOGINJA NESREČE			DOLGO- TRAJNO POTOVANJE	MITOLOŠKO BIVALIŠČE UMRLIH	
IZTERJAVA								OZKO OKNO ENOTA ZA MOČ					SIBIRSKO PODZEMLJE ZVEZDA V ORLU						
FRANCOŠKI BAROČNI SKLADATELJ (DENIS)						PEVEC BARANJA KRAJ NA MURTERJU				SANITETNI MATERIAL KOMP- RACIJA						ITALIJANSKA PESMICA NEGRI LETOPIS			
ARABSKI ŽREBEC		KOSITER VINKO KORENT			SL.PEVKA (ONDINA) BORCI PROTI TURKOM				LEKARNA								RIMSKA ŠTIRICA SLOVENSKI IGRALEC		
SLOVENSKI NOGOMETAS (DŽONI)				PRIPADNIK UMAROV KRALJEVINA V HIMALAJI					PREPROSTA RISBA	SOVRAŽNICA ŽELEZA KATARINA (LJUBK.)				JANEŽ (LAT.) NOČNA POSODA				AMERIŠKA PEVKA (MARIAH)	
RIMSKI BOG SMRTI IN POZEMILJA				BISTVO V FILOZOFIJI		JAN MERUDA AM.PEVKA BAEZ		WORD.IZRAZ ZA SMUČI IZR.POLITIK (ABBA)				OOLIT FRANCOŠKA REKA V BRETAJNJI							
																MESTO V JUŽ.ŠPANJI EVROPSKI VELETOK			
						PRIKAZ ŽIVALI S ČLOVEŠKIMI LASTNOSTMI							SL.FILOZOF (TINE) ANTON KOROŠEC						
						AFRIŠKA PLEMENSKA SKUPNOST			LUKA NA SICILIJ								AMERIŠKI PISATELJ (GEORGE)		
						ITALIJANSKI IGRALEC VENTURA			NATRUJ		NASČENI OGLJIKO- VOOK (NPR.METAN)						NEMŠKI SLIKAR (ERNST W.)		

OPOZORILO

Če vam bo kateri od pojmov pretrd oreh, ni prepovedano poiskati pomoč pri najboljšem prijatelju ali prijateljici

NAGRADE ZA PRAVILNO REŠITEV

Izzrebrali in nagradili bomo pet reševalcev, ki bodo v prazna polja vpisali vse zahtevane črke. Izžrebranci si bodo ogledali skupaj s Penovo trojko pod strokovnim vodstvom Janeza Balažica, umetnostnega zgodovinarja, višjega kustosa v Pokrajinskem muzeju v Murski Soboti, domači muzej, zatem pa skupaj sedli h kosilu v soboški Zvezdi. Srečen dan za nagrajence bo 7. februar 2001.

Če ste prepričani, da so vse črke pravilno vpisane, pošljite križanko do 15. januarja 2001 na naslov:

Vestnik, Ul. arh. Novaka 13, 9000 Murska Sobota, s pripisom Penova križanka.

Prazniki v druženju z njenimi »piščančki«

Bralci Péna se predstavljajo

Zgodba o Apačanki, ki
preganja nespečnost z
branjem kuharskih bukev

Moje ime je Marijana Burjan. Rodila sem se 1927. leta materi Jožefi in očetu Johanu, ki je imel v Apačah mlin. Vseh otrok nas je bilo pet, vendar so trije že umrli, tako živiva le še jaz in sestra Josefina, ki je poročena v Gradec.

Na vaše vprašanje, kako se spominjam mladosti, bi lahko rekla, da nismo živeli v pomanjkanju. Prej narobe: za tisti čas smo bili bogati. Mnogi drugi niso bili, zato so mi starši dovolili, da sem večkrat pripeljala domov sošolke iz osnovne šole, da so se pri nas pošteno najedle.

Najprej sem seveda hodila v otroški vrtec, ki so ga imele pri nas v Apačah nune. One so vodile tudi nižje razrede osnovne šole. Bila sem dobra učenka. Po osnovni šoli sem 1942. leta odšla v Hierspreng v Nemčijo, kjer sem se do konca 1943. leta učila kuharstva. Po vrnitvi sem kuhala v apaških gostilnah, v posebnem spominu pa mi je ostal lokal na Pohorju, kjer sem pripravljala dobrote za tristo ljudi. Po vojni sem kuhala tudi v menzah, na primer na državnem posestvu na Petanjcih. Glavna kuharica sem bila tudi na mnogih gostijah in veselicah.

Zelo hudo je bilo med vojno, ko so mnoge prebivalce izselili. Tudi moje starše. In mlin so jim zaplenili. Srečo smo imeli, da smo se smeli vrniti in tudi posestvo in mlin so nam vrnili, za kar ima nemalo zaslug državni uslužbenec - moj poznejši mož.

Poročila sem se, ko mi je bilo 23 let. Za ženo me je vzel Martin Burjan iz Apač na Ptujskem polju. Kot uslužbenec je delal na občini. Pred nekaj leti je umrl. Rodila sem tri otroke. Marjan, poročen z Mileno, je

Moji trije sinovi: Marjan, Erik in Martin ter snaha Milena. V ospredju sem jaz.

star 49 let in je vojaški ataše v Bonnu; Erih, ki si je ustvaril družino s Slavico, je star 46 let, je avtomehanik in živi v Gornji Radgoni; Marjan, star 44 let, tudi poročen s Slavico (drugo seveda, op. p.), ima družino v Rakičanu. Vsi moji otroci (in snaha) imajo pet otrok, jaz pa toliko vnukov. Vsi so moji »piščančki«. Moje snaha so zelo dobre, četudi so Prekmurke. Večkrat pravim: Trije Štajerci so si vzeli tri Prekmurke in dobro shajajo.

Potem ko sem dobila potomstvo, nisem bila več redno zaposlena, ampak sem se posvetila svojim otrokom. Najbrž sem jim

družine in glasba se je prijela tudi mene. Že kot otrok sem rada pela, pozneje sem se vključila v pevski zbor in tudi zdaj pojem v njem, čeprav sem že v 73. letu. Tudi na pogrebih pojemo. Kot mladinka pa sem igrala v mnogih igrah. Še vedno pa imam citre in zdaj nanje lahko zaigram, četudi so najbrž močno razglašene. Zelo mlada sem se vključila v krajevno organizacijo Rdečega križa in njegova aktivistka sem še zdaj.

Veselim se novoletnih praznikov. Preživela jih bom v družbi svojih sinov, snah in vnukov. Posebej vesela bom srečanja z

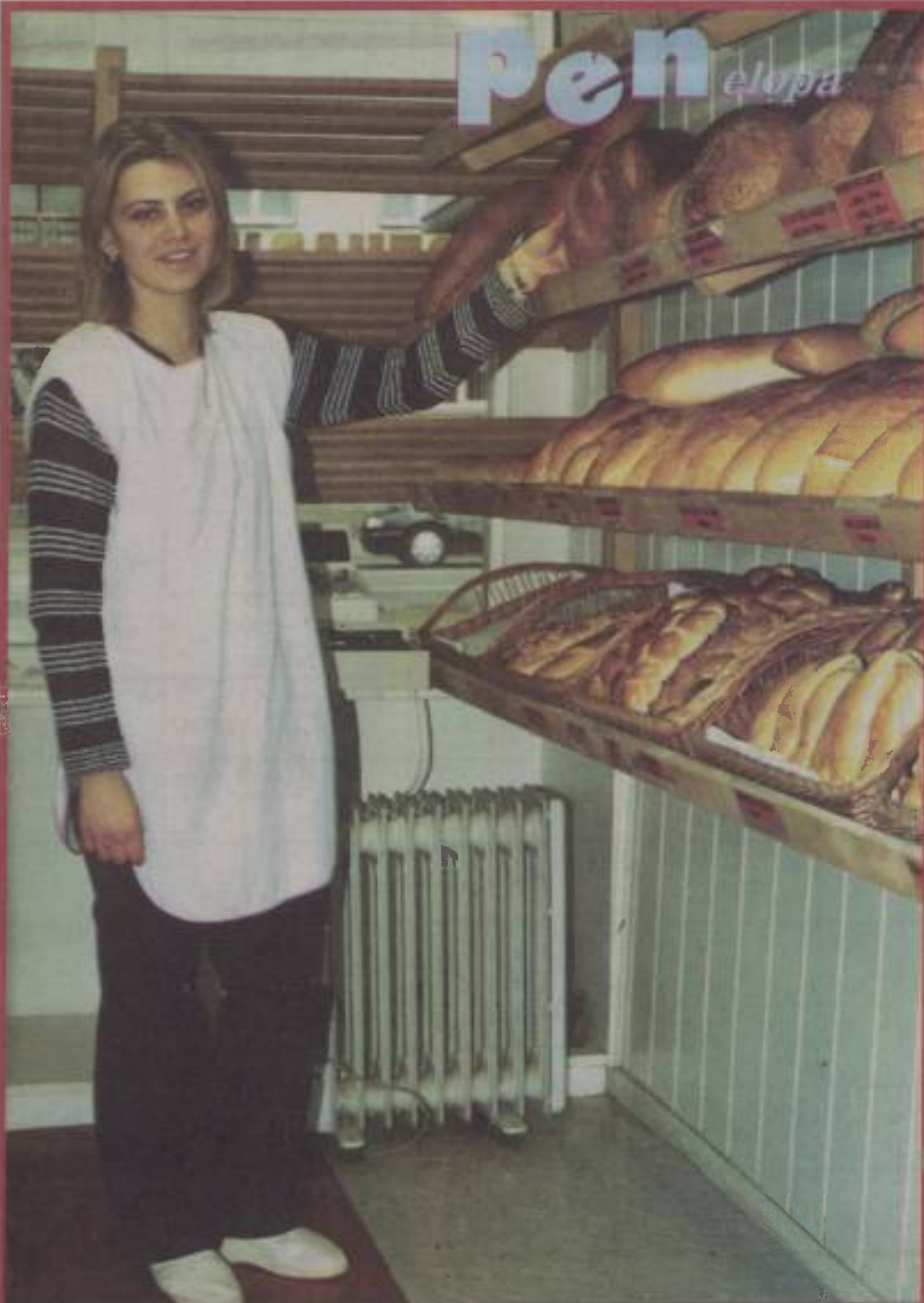
To je moja fotografija iz 1947. leta. Tedaj sem bila stara dva-set let.

ljam sama. To so vesele moje snaha, ko pridejo na obisk in jim dam za domov domače izdelke iz testenin. Vem, zelo so zaposlene in večkrat nimajo časa, da bi same pripravljale domače rezance.

Izhajam iz zelo muzikalične družine in glasba se je prijela tudi mene. Že kot otrok sem rada pela, pozneje sem se vključila v pevski zbor in tudi zdaj pojem v njem, čeprav sem že v 73. letu. Tudi na pogrebih pojemo. Kot mladinka pa sem igrala v mnogih igrah. Še vedno pa imam citre in zdaj nanje lahko zaigram, četudi so najbrž močno razglašene. Zelo mlada sem se vključila v krajevno organizacijo Rdečega križa in njegova aktivistka sem še zdaj.

Veselim se novoletnih praznikov. Preživela jih bom v družbi svojih sinov, snah in vnukov. Posebej vesela bom srečanja z

Tale posnetek je nastal 1977. leta, ko sem praznovala Abrahama.

Polonca Močnik, prodajalka kruha v soboškem »Čočaju«, iz Spodnjega Krapja

»Vsem ljudem, po celem svetu, želim srečo, zdravje in seveda dovolj kruha. Tudi jaz ga rada jem; še rajši pa imam orehove in makove potice!«

Pojem v apaškem pevskem zboru. Posnetek je nastal ob obisku nekdanjega kulturnega ministra Capudra.

Katero bi radi slišali? Na Planincih sončece sije? No, pa poskusimo!

tudi dobro kuhala, kajti kuharstvo mi ni bilo le poklic, ampak tudi konjiček. Hočete videti moje kuharske knjige in zapiske? Nate, tu so: kuharice v slovenskem in nemškem jeziku, kuharski zapiski moje matere, izrezki kuharskih receptov iz časopisov in revij. Tudi zdaj, ko že nekaj let živim sama, si vsak dan kuham (kdo drug bi morda bil na suhi hrani, op. p.). Kuharske bukve vzamem v roke ne le tedaj, ko hočem kaj pripraviti po določenem receptu, ampak jih berem na primer ponoči, ko ne morem zaspati. Po receptih pripravljam tudi razne jedi za hrambo v zamrzovalni skrinji, na primer krompirjeve svaljke. Rezance in krpice prav tako priprav-

Martinom, s katerim se že nekaj mesecev nisva videla. On me tudi gmotno podpira. Tudi druga dva sinova imam zelo rada in velikokrat me obiščeta, ker pač živita nedaleč od rojstnega kraja.

ŠTEFAN L. SOBOČAN

Sem na skrajni levi. Posnetek je iz letošnjega leta, ko je obiskala Apače pevka Neda Ukraden. Tudi meni so všeč njene pesmi.